gist) și național-liberal, plus ale grupărilor extremiste „gardienii cedrului" și „Tanzim" (organizația) controlează încă din timpul războiului civil cartierele și suburbiile estice ale capitalei, zona centrală a munților Liban și o porțiune de circa 60 km a litoralului mediteranean, pornind de la portul Beirut spre nord. Ele mai controlează, de asemenea, trei enclave (cu aproximativ 20 000 locuitori) la frontiera cu Israelul. Milițiile conservatoare numără cîteva zeci de mii de oameni, dispunînd de un variat armament automat de infanterie, aruncătoare de mine, lansatoare de rachete, artilerie fără recul, precum și blindate, inclusiv tancuri. Împotriva acestor milиții au fost aduse în repetate rînduri acuzații de colaborare cu Israelul, atît din partea unor cercuri politice libaneze, cît și din partea unor state arabe.

Într-o cuvîntare radiodifuzată adresată națiunii la 2 octombrie, președintele Libanului, Elias Sarkis, a relevat că înrăutățirea situației „a depășit toate limitele", acuzînd „unele elemente care, foarte adesea, provoacă Forța arabă de descurajare. Climatul rezultat în urma acestor provocări și reacții spontane a antrenat moartea multor persoane nevinovate". Președintele Libanului a anunțat cu acest prilej hotărîrea de a forma în curînd un nou guvern alcătuit din conducători politici (actualul guvern este format din tehnicieni) și un nou plan de securitate ce va fi pus în aplicare în maxim zece zile, plan avînd ca obiectiv lichidarea fricțiunilor și rezolvarea actualei crize.

C. Ionescu

îi cuprinde practic pe toți brazilienii. Realitatea în fața căreia ne vom afla — cînd și dacă vor fi restabilite condițiile democrate de luptă — constă în conducerea, organizarea acestei imense forțe ce așteaptă și cere o schimbare a modului de trai. Hotărîtoare este analiza raporturilor de forță".

Este o preocupare pe care o găsești aproape la toți: evitarea radicalismului, acționarea în spirit unitar și cu inteligență tactică, deoarece structura pe baza căreia are loc schimbarea este încă șubredă, se poate rupe ușor. Este un proces care se află sub conducerea unor oameni și a unor tendințe ale burgheziei (o lume burgheză ale cărei trăsături interne și externe nu sînt atît de rigide cum ar putea fi într-o țară industrializată), proces în care vor intra și trebuie să intre oamenii muncii, masele populare.

După părerea lui Almino Affosso, „Frontul de redemocratizare" pe care încearcă să-l formeze — unind partidul de opoziție M.D.B. cu disidenții din ARENA și la care va trebui să adere o personalitate militară ca generalul Euler Bentes — este prilejul care trebuie valorificat. El atestă situația în care simplul fapt că o personalitate militară foarte stimată (al cărei nume a fost chiar rostit în legătură cu succesiunea lui Geisel) a trecut de partea opoziției în căutarea unei unități, a creat „o polarizare de forțe care limitează capacitatea guvernului, îl constrînge să facă concesii".

(Din **L'Unità**)

Un nou stat independent

TUVALU

Pe harta politică a lumii a apărut un nou stat independent : la 1 octombrie, unul din ultimele teritorii aparținînd imperiului britanic în Oceania, fostele insule Ellice, a devenit statul suveran Tuvalu. Constituit din nouă atoli coralieni, situați în Oceanul Pacific, la aproximativ jumătatea drumului dintre arhipelagul Gilbert și insulele Fiji, noul stat acoperă un teritoriu de 580 kmp. Deși este unul dintre cele mai mici state independente, în comparație cu alte insule oceanice populația sa este destul de numeroasă — 8000 de locuitori — ceea ce reprezintă o densitate de 307 locuitori pe kmp. Spre deosebire de locuitorii arhipelagului vecin, Gilbert, care sînt micronesieni, locuitorii statului Tuvalu sînt polinezieni. Descoperite între anii 1765 și 1824 de către navigatori englezi, insulele Ellice au fost proclamate, în 1892, protectorat britanic, formînd, împreună cu insulele Gilbert, și mai tîrziu insulele Phoenix, o singură colonie britanică. La cererea locuitorilor insulelor Ellice, Londra a acceptat, după 1972, împărțirea insulelor, cu condiția ca populația din Ellice să se pronunțe asupra acestei decizii printr-un referendum. Condițiile de separare erau extrem de severe : dacă elliceenii doreau o viață absolut independentă, ei nu puteau dispune, din mica flotă a întregii colonii, decît de o singură navă, „Nivanga" ; de asemenea, ei pierdeau drepturile asupra fondurilor de rezervă, de aproape 40 milioane dolari australieni (moneda curentă în aceste arhipelaguri), realizate din veniturile provenite din exploatarea principalei bogății a coloniei, fosfații din insula Ocean.

În urma referendumului, efectuat sub supravegherea O.N.U., locuitorii insulelor Ellice au format, la 1 octombrie 1975, o nouă colonie, separată, pe care au numit-o Tuvalu, devenită autonomă la 1 ianuarie 1976.

„Independența este dorința cea mai puternică a poporului meu. El are deplină încredere în viitor", declara, în februarie 1977, cu prilejul unei conferințe constituționale privind „preindependența arhipelagului", premierul din Tuvalu, Toalipi Lauti, într-o declarație făcută publicației londoneze „Financial Times".

Principalele îndeletniciri ale locuitorilor din Tuvalu sînt agricultura și pescuitul. Exportul de copra, obținut din nucile de cocos, reușește să echilibreze importurile de bunuri și produse manufacturate de consum curent. Se cultivă intens taro, plantă cu tuberculi comestibili, precum și arborele de pîine. Pentru noul stat, o serie de priorități în dezvoltare se impun încă de pe acum. În primul rînd, asigurarea mijloacelor de comunicație între insulele ce compun noul stat. Este o problemă deosebit de importantă deoarece, chiar în perioadele de timp favorabil, înconjurul insulelor necesită 15 zile. Aceasta explică, de altfel, și întîrzierile înregistrate în deschiderea sesiunilor Adunării legislative, organism din care fac parte 12 deputați, reprezentînd cele nouă insule. În același timp, recifele coraliene împiedică navele să pătrundă în lagunele a șapte din cei nouă atoli. Balenierele care asigură transportul de la nave pe uscat trebuie să aștepte valul favorabil, care să le înlesnească trecerea în deplină securitate prin recife. În ce privește legăturile aeriene cu exteriorul, ele sînt foarte rare, doar un atol, Funajuti, fiind înzestrat cu un aeroport. Un deziderat al locuitorilor din Tuvalu este de a poseda propriul lor serviciu de transport aerian intern, dotat, de preferință, cu hidroavioane. Aceasta le-ar permite, în același timp, să-și asigure respectarea limitei apelor teritoriale, pe care doresc să o extindă la 200 mile marine pentru a-și proteja dreptul de pescuit în această zonă a Oceanului Pacific, deosebit de bogată în pește. Devenit independent, Tuvalu va putea trata direct cu alte state problema asistenței financiare, intrarea în O.N.U. facilitîndu-i și sprijinul din partea organismelor internaționale. Industria pescuitului va juca un mare rol în economia țării, la ora actuală tînărul stat dispunînd ca venituri sigure doar de trei surse : exportul de copra, vînzarea de timbre poștale și devizele aduse de locuitorii săi care lucrează în străinătate. De pe acum se află, însă, în studiu un program de dezvoltare a micilor industrii, care necesită o mînă de lucru redusă. Lichidarea dependenței arhipelagului de importurile unor produse manufacturate de primă necesitate apare ca una din prioritățile de moment.

Președintele Republicii Democratice Sudan, Gaafar El Nimeiri, și președintele Walter Scheel, cu prilejul vizitei pe care oaspetele sudanez o întreprinde în R. F. Germania. În cadrul convorbirilor, au fost abordate aspecte ale raporturilor bilaterale, precum și probleme actuale ale situației internaționale

REPORTAJ PE GLOB

BERLIN
– istoria nouă a unui vechi oraş –

N. Dăscălescu

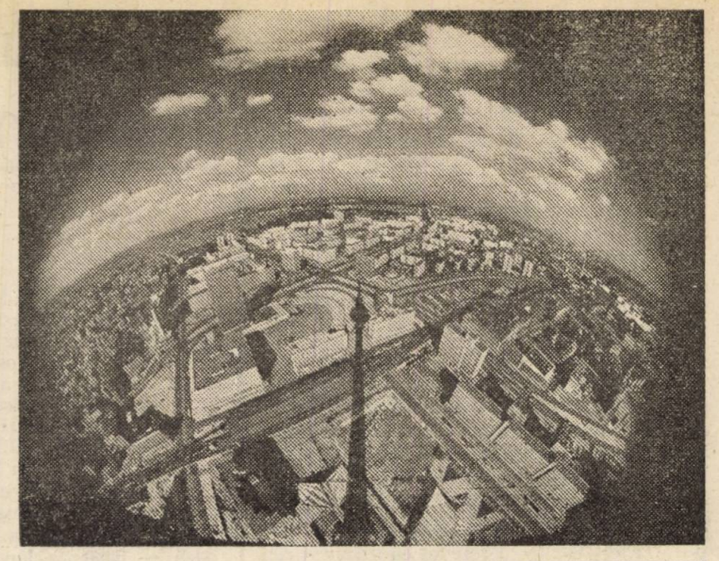

Magistrale moderne prefigurează noul profil al capitalei

Cutreier Berlinul din zori pînă-n noapte, cu sîrguința străbunului Golescu, dar nu cu intenția sa de a raporta turațiile industriei ori dinamica vieții locale la ritmurile bucureștene. Mărturisesc că nu mi-a fost nici mie străină o asemenea idee la primul popas în capitala Republicii Democrate Germane. Acum, însă, mă ispitește alt gînd. Aș vrea să măsor Berlinul cu el însuși, în intenția de a descoperi saltul pe care orașul acesta l-a făcut în anii postbelici, într-o lume considerată, cu decenii în urmă, doar teoretic compatibilă cu spiritul german.

Nu-i desigur ușor să descifrezi sensurile unei evoluții zbuciumate ca aceea a Berlinului. O știu prea bine. Dar, în tentativa mea mă bizui pe confratele Wolfgang Seifert – o adevărată enciclopedie. În admirabile sinteze, îngemănînd filozofia cu poezia, medicina cu geografia, Wolf reconstituie, cu o ușurință uimitoare, Berlinul lui Hegel și Heine, orașul lui Humboldt și Koch. Nu rareori însă, tulburat de brațul macaralei care se agită la tot pasul peste schele, într-un joc al ispășirii față de trecut și al datoriei față de prezent și viitor, Wolf renunță brusc la orașul epigonilor în favoarea capitalei contemporane. Numai că, astăzi, constrîns de treburi redacționale, confratele m-a lăsat în grija altui ghid – un colos cu fruntea-n nori. Numele lui – Turnul televiziunii – construcție care a înghițit cam tot atita oțel ca și Eiffel-ul.

Călătorie în jurul Berlinului și al propriilor gînduri

Iată-mă instalat la 207 m înălțime, în sfera de beton și sticlă a turnului, pregătită să ia startul într-o nouă cursă în jurul axei sale. Cei mai mulți dintre turiști și-au ancorat privirile în panorama orașului, uitînd cu totul de cestile de cafea și de carafele cu bere. Nici eu n-am altă preocupare. Mă uit insistent la cvadriga lui Carl Gottard Langhans și Johans Gottfried Schadow, așezată pe frontalul Porții Brandemburgului. Mă uimește mișcarea atît de vie și elegantă a cailor. Dacă n-aș ști că Antun Augustincici a creat la o sută de ani distanță de cei doi germani, aș fi tentat să cred că animalele înhămate la cvadrigă sînt chiar caii marelui artist iugoslav. Captivat de frumusețea acestui ansamblu arhitectonic, nici nu-mi dau seama că originala noastră promenadă a și început. Aud că ne deplasăm cu șase grade pe minut. Asta înseamnă că, într-o oră, voi străbate un oraș despre care se vorbește de peste cinci secole...

De la cota la care mă aflu, Berlinul îmi pare o iluzie optică. Nu văd decît relieful frămîntat pe care mi-l oferă acoperișurile unghiulare și terasele, întrerupte din loc în loc de defileurile străzilor. Neobișnuit cu un asemenea peisaj urban, privirea-mi zboară repede peste blocuri, peste hale și turnuri, către centura caselor de week-end, iar, de acolo, se pierde-n cîmpia germană...

În Piața Marx-Engels revăd clădirea Consiliului de Stat, iar pe fațada sa – portalul fostului Castel Berlinez, de la balconul căruia Karl Liebnecht proclama, acum 60 de ani, prima Republică Germană. Nu departe de aci, o altă mărturie – Universitatea Humboldt, unde a învățat, acum 14 decenii, studentul Karl Marx. În peisajul atît de urbanistic, dincolo de Otto Grotewohlstrasse, descopăr o ridicătură de pămînt. Îmi amintesc cu cîtă curiozitate și repulsie am privit-o de aproape, atunci cînd, fără să mă prevină, prietenul meu mi-a spus simplu :

– Acesta-i buncărul în care Hitler s-a refugiat în intenția de a redresa deznodămîntul războiului...

Reflectez și acum asupra imaginii... Nu-l decît o simplă și nevinovată movilă, acoperită de iarbă.

În contrast cu gîndurile mele, subjugate de secvențe retrospective, la bordul sferei-bar domnește o tăcere desăvîrșită. Am senzația că trăiesc momentul suprem din noaptea aceea de mai, cînd la Berlin amuțeau brusc glasurile tunurilor și al mitralierelor. Instinctiv, îmi arunc privirea spre cartierul Karlhorst, acolo unde, într-o fostă școală militară de geniu, s-a semnat, la 9 mai 1945, capitularea necondiționată a forțelor celui de al treilea Reich. O ceremonie rece, de numai 45 de minute, punea capăt unui măcel incandescent de 6 ani.

Miracolul saltului la antipod

Dacă atunci, în primăvara anului 1945, aș fi privit Berlinul din locul din care-l privesc astăzi, cred că m-aș fi aflat în fața unei imagini de apocalips. Războiul trecuse peste oraș ca un tăvălug de foc. Din trei case, una se prăbușise ; aproape jumătate din numărul școlilor nu și-au mai deschis porțile ; 122 din cele 166 de poduri zăceau îngenuncheate în

ROMÂNIA—R.D. GERMANĂ: repere ale unei colaborări rodnice și prietenești

Profundele transformări înnoitoare care au avut loc în cei 29 de ani de la întemeierea Republicii Democrate Germane pe planul vieții politice, economice și sociale își găsesc o grăitoare ilustrare în locul pe care această țară îl ocupă astăzi în rîndul țărilor lumii, afirmîndu-se ca un stat cu o puternică industrie, cu o agricultură modernă, ca o țară care își aduce o importantă contribuție la soluționarea noilor probleme ale contemporaneității. În prezent, întregul popor, sub conducerea Partidului Socialist Unit din Germania, acționează cu succes pentru transpunerea în viață a hotărîrilor Congresului al IX-lea.

Animat de sentimente de prietenie și solidaritate față de toate popoarele care construiesc socialismul și comunismul, poporul român urmărește cu viu interes și simpatie eforturile creatoare ale oamenilor muncii din R. D. Germană și se bucură din toată inima de succesele lor, convins fiind că ele contribuie, alături de propriile rezultate, la dezvoltarea colaborării frățești dintre cele două țări, la creșterea forței și prestigiului socialismului în lume.

Între Partidul Comunist Român și Partidul Socialist Unit din Germania, între Republica Socialistă România și Republica Democrată Germană s-au statornicit și se dezvoltă relații de prietenie și colaborare multilaterală, relații de tip nou, care, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, au la bază principiile deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, ale solidarității internaționale și întrajutorării tovărășești. Fără îndoială, factorul esențial al dezvoltării și adîncirii legăturilor de strînsă prietenie și colaborare multilaterală dintre popoarele noastre îl constituie relațiile de solidaritate militantă dintre Partidul Comunist Român și Partidul Socialist Unit din Germania, în contextul cărora un rol primordial revine întîlnirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovară-

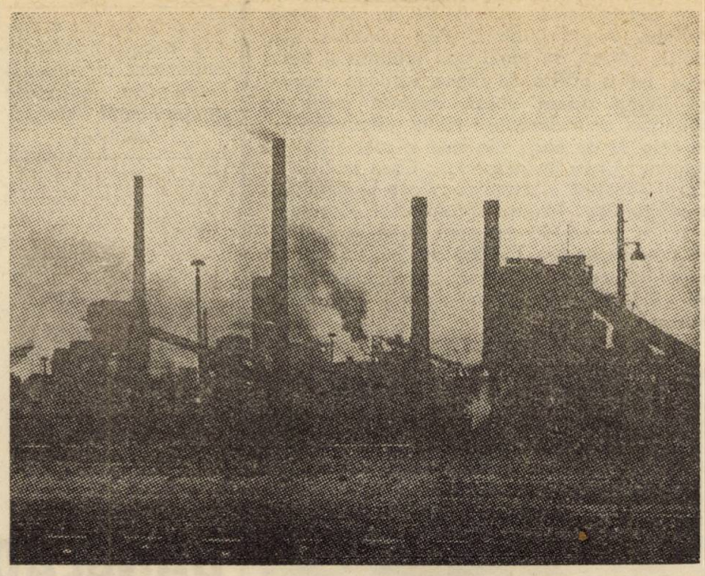

Pulsul industrial al Berlinului își începe, poate, bătăile aici, în centrala electrică Klingenberg

Alexanderplatz — centrul spre care se îndreaptă arterele principale ale orașului

apă, iar sirenele fabricilor amuțiseră în cea mai mare parte.

— Prin ce miracol a renăscut Berlinul ? l-am întrebat pe Wolf.

— Prin munca noastră ! mi-a răspuns simplu confratele.

Într-adevăr, prin muncă, printr-o muncă tenace, Wolf și semenii lui au reușit să demoleze nu numai ruinele din perimetrul orașului, dar și rămășițele spiritului nazist din conștiință.

N-am cunoscut Berlinul zăcînd sub ruine, căci prima mea întîlnire cu capitala Republicii Democrate Germane a intervenit mai tîrziu. Atunci, la un deceniu după război, munții de moloz se topiseră ca troienele de zăpadă. Pe locul multora dintre vechile fundații crescuse gazonul. Dar atunci cînd îl întîlneam, orașul mi se părea un subnutrit în zdrențe. Doar cîteva cartiere — Karl Marx Alee, Pläterwalde, Heidekampweg și Pankov își recăpătaseră înfățișarea urbană.

Cîțiva ani mai tîrziu, cînd m-am reîntors aici, Berlinul își descrețise fruntea. Berlinul rîdea, Berlinul trăia cu adevărat. Cît de reconfortante mi se păreau serile de promenadă pe Unter den Linden. Pășeam îmbătat de parfumul teilor și de fiorul versurilor lui Heine, Rilke și Becher, convins că pășesc pe vechiul drum de vînătoare, deși arborii din vremea lui Frederic cel Mare fuseseră mistuiți de război, iar cei ce le luaseră locul erau mult prea tineri. Uneori însă, aveam senzația că această străveche arteră nu cunoscuse nimic din grozăviile războiului. Monumentalele sale clădiri — Universitatea Humboldt, Opera de Stat, Catedrala St. Hedwig și altele — fuseseră refăcute cu fidelitate. Pe locul peluzelor de gazon descopeream clădiri construite în stil gotic și baroc, dar și multe construcții ridicate după proiecte contemporane. Și tot atunci, în jurul anului 1970, admiram noile construcții din Friedrichhaim, din Strasse Am Tierpark și din Mollestrasse. Admir, mai cu seamă, noile construcții din Piața Marx-Engels, acolo unde domină monumentala clădire din marmură, oțel și sticlă a Palatului Republicii, cu vestita sală a Congreselor. →

șul Erich Honecker. Este îndeobște cunoscut că aceste contacte conferă, de fiecare dată, noi dimensiuni raporturilor bilaterale, stimulînd, prin conținutul lor mereu mai bogat, conlucrarea rodnică dintre cele două țări în toate domeniile de activitate. Mărturii elocvente în această privință sînt întîlnirile care au avut loc în cursul anului 1977, îndeosebi vizita efectuată în Republica Democrată Germană de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în fruntea unei delegații de partid și de stat, vizită al cărei fructuos bilanț, fidel oglindit în documentele semnate cu acest prilej, jalonează, pentru o perioadă îndelungată, dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare, în ansamblul vieții politice, economice, sociale și cultural-spirituale, în deplină concordanță cu cerințele construcției socialiste în cele două țări, corespunzător aspirațiilor ambelor popoare, în folosul cauzei înțelegerii și cooperării internaționale. Astfel, consfințind hotărîrea fermă de a amplifica continuu relațiile economice și tehnico-științifice, Declarația cu privire la adîncirea prieteniei și dezvoltarea colaborării frățești dintre Partidul Comunist Român și Partidul Socialist Unit din Germania, dintre Republica Socialistă România și Republica Democrată Germană subliniază că acordul comercial pe termen lung, pentru perioada 1976—1980, creează premisele creșterii considerabile a schimbului de mărfuri (3,1 miliarde ruble), un sfert din livrările reciproce de mărfuri realizîndu-se în baza înțelegerii de specializare și colaborare.

În interesul dezvoltării celor două economii se va intensifica și perfecționa colaborarea tehnico-științifică și economică, îndeosebi prin adîncirea colaborării, cooperării și specializării în cercetare, proiectare și producție, în domenii deosebit de importante cum sînt electronica și electrotehnica, mașini-unelte, industria de autovehicule, de material rulant și nave, de utilaje metalurgice, tehnica de calcul, mecanica fină și optică, și prin extinderea înțelegerilor existente pe termen lung în domeniul industriei chimice și metalurgiei, îndeosebi în cooperarea și livrările reciproce de materiale de bază.

Consfințind voința nestrămutată a celor două popoare de a dezvolta raporturi în toate celelalte domenii, Declarația subliniază necesitatea promovării unor relații tot mai strînse în domeniul științei și culturii, învățămîntului și ocrotirii sănătății, turismului și sportului, extinderea colaborării directe între uniunile de creație și profesionale.

În același timp, Declarația, difuzată ca document oficial al Adunării Generale a O.N.U., subliniază că între Republica Socialistă România și Republica Democrată Germană se dezvoltă conlucrarea activă pe tărîmul vieții internaționale, cele două state contribuind, prin acțiuni și eforturi comune, la instaurarea unor raporturi interstatale cu adevărat echitabile, la soluționarea constructivă a problemelor complexe ale contemporaneității, la statornicirea noii ordini economice mondiale, la asigurarea unui climat de destindere, securitate și cooperare în Europa, la întărirea unității și colaborării țărilor socialiste, a tuturor forțelor revoluționare, progresiste, antiimperialiste, la sporirea influenței socialismului în lume, la promovarea cauzei păcii și colaborării internaționale.

Participînd cu bucurie la marea sărbătoare a oamenilor muncii din R. D. Germană, poporul român își exprimă deplina încredere că relațiile de prietenie frățească și de colaborare multilaterală statornicite între cele două țări vor cunoaște o continuă înflorire în interesul reciproc, al cauzei socialismului, păcii și progresului general.

În peregrinările prin Berlin nu pot ocoli, desigur, Alexanderplatz. Prin clădirile sale înalte, „Alex" dă tonul noii urbanistici berlineze. Într-o privire de cîteva secunde cuprind un întreg peisaj urban modern creat pe parcursul unui deceniu : Hotel „Stadt Berlin" cu cele 39 de etaje ale sale și cele 1 000 de camere ; Casa învățătorului ; Casa statisticii ; Casa industriei electronice ; Casa turismului și a călătoriilor ; Magazinul universal „Centrum" – întins pe 16 500 mp care pune la dispoziția cumpărătorilor 100 000 articole. Și tot în acest perimetru central se află actuala noastră călăuză – Turnul televiziunii – înalt de 360 m.

Alături de construcții istorice, fidel restaurate, se înalță silueta îndrăzneață a noilor edificii

Asociez acum acestor imagini cîteva date statistice de ultimă oră. Se spune că, în perioada 1949–1977, la Berlin s-au construit, anual, circa 5 500 de apartamente. Acum, se construiesc 10 000 pe an, în 1980 se va ajunge la 20 000, iar, din 1985, se preconizează să fie atinsă cifra de 25 000 de apartamente, astfel ca, pînă în 1990, problema locuințelor să fie practic rezolvată în capitala R. D. Germane.

Noua vocație a berlinezilor

Privind în aceste clipe de la înălțime, am senzația că, la 33 de ani de la încheierea războiului, Berlinul este supus unui nou asalt – asaltul constructorilor. Pretutindeni se construiește. În Weissenseer Weg – un nou cartier pentru 50 000 de locuitori, în zona nordică, un veritabil orășel pentru 170 000 de oameni. De la cele 20 milioane de tone de moloz pe care le-a moștenit de pe urma războiului, la aproape 150 000 de apartamente noi, de la goticul monoton la stilul arhitectonic modern, și de la culoarea predominant cenușie la gama vie a culorilor pastel, Berlinul a făcut indiscutabil un salt de 180°.

Ne apropiem de punctul final al promenadei...

În fața noastră se conturează iarăși reperele de început ale călătoriei. Prezentul se află la antipodul trecutului. Acum, capitala primului stat socialist din istoria poporului german îmi oferă suficiente elemente pentru a o compara cu ea însăși.

■

La sfîrșitul originalei promenade, nu-mi rămîne decît să reamintesc suprema concluzie pe care realitatea incontestabilă o impune judecății oricărui vizitator – saltul epocal și ireversibil pe care Berlinul și, firește, primul stat socialist din istoria poporului german l-au făcut în procesul evoluției postbelice.

Industrializarea, obiectiv important al politicii economice adoptate de guvernul Bangladeshului

BANGLADESH

Ritmurile noi ale dezvoltării

Cornel Negrea

În marea cîmpie aluvionară de la întîlnirea fluviilor Gange și Brahmaputra s-a dezvoltat unul din orașele cele mai originale, mai pline de culoare ale sudului asiatic : Dacca, capitala Republicii Populare Bangladesh. Ritmul ei de dezvoltare, tot mai accelerat în ultimii ani, a devenit ilustrativ pentru prefacerile cunoscute de întreaga țară în scurta perioadă care a trecut de la constituirea tînărului stat, pentru eforturile depuse de Republica Populară Bangladesh în direcția propășirii economico-sociale, a înaintării tot mai ferme pe drumul prosperității și civilizației moderne.

La proclamarea independenței, noul stat moștenea o situație economică deosebit de grea. Distrugerile cauzate de conflictul din 1971 erau imense. Fabricile funcționau cu numai 50 la sută din capacitatea de producție, căile ferate și podurile erau distruse sau deteriorate în cea mai mare parte. Sistemul energetic și cel de telecomunicații era paralizat, principalele porturi ale țării — blocate, iar rezervele de alimente — aproape epuizate.

Obținerea independenței a deschis orizonturi noi în fața poporului din Bangladesh. Resursele naționale — materiale și umane — au fost îndreptate spre lichidarea înapoierii economice, spre realizarea unor transformări înnoitoare, atît pe plan economic cît și social. În vederea împlinirii acestor obiective s-a trecut — mai ales după venirea la conducerea țării a președintelui Ziaur Rahman — la aplicarea unor măsuri ferme de înlocuire a anacronicelor rînduieli, de făurire a unei societăți moderne, bazată pe o economie diversificată. Aceste obiective au fost înscrise și definite în documentul numit „Programul pentru progres", dat publicității la 19 aprilie 1977. Programul pune un accent deosebit pe asigurarea unei infrastructuri cît mai adecvate condițiilor interne din Republica Populară Bangladesh, pe folosirea cît mai judicioasă a resurselor naționale.

În vederea redresării situației economice, noile autorități au acordat și acordă o atenție prioritară dezvoltării și diversificării agriculturii, ramură de bază a economiei, care participă la formarea produsului național brut cu 59,6 la sută și angajează peste 85 la sută din forța de muncă din mediul rural. Sectorul agricol și piscicultura asigură, în fapt, principalele produse destinate exportului (iută, piei prelucrate și semiprelucrate, pește și făină de pește, creveți, zahăr, tutun, ceai și fructe). R. P. Bangladesh exportă, de asemenea, mătase naturală, hîrtie tipografică și renumitele perle roz. Bangladeshul este cel mai mare cultivator și exportator mondial de iută (1,2 milioane tone), deține unul din primele locuri la producția de orez (12,5 milioane tone) și este una din cele mai mari producătoare și exportatoare de condimente din lume.

Prioritatea acordată agriculturii se explică și prin faptul că 91 la sută din populația țării trăiește în mediul rural, precum și prin necesitatea stringentă de a se asigura, într-un viitor apropiat, necesarul de alimente pentru consumul intern (se importă, încă, anual, 1—2 milioane tone cereale). Experții F.A.O. apreciază că, în condițiile modernizării agriculturii Bangladesh-ului, producția actuală de cereale a țării va putea fi triplată, asigurîndu-se consumul intern de cereale pentru o populație care crește în ritm de 3 la sută anual. Măsurile elaborate și aplicate pînă acum în agricultură, în special în sectorul de irigații, au contribuit la creșterea sensibilă a producției de cereale (12,76 milioane tone în 1975—1976, față de 11,224 milioane tone în 1974—1975).

Alături de inițiativele menite să asigure un randament sporit în agricultură și să înscrie acest sector pe coordonate moderne de dezvoltare, conducerea țării a adoptat importante măsuri privind domeniul industrial. O atenție principală este acordată, în prezent, valorificării superioare a resurselor de gaze naturale, descoperite în nordul și răsăritul țării — la Bakhrabad. De asemenea, se fac prospecțiuni la Pabna, Rajshahi și Bogra ; în largul celui mai mare port al țării, Chittagong, se află ancorate platforme de foraj marin, printre care și „Dragonul alb", aparținînd întreprinderii de stat „Petro-Bangla". Guvernul Republicii Populare Bangladesh a adoptat măsuri de valorificare superioară a petro-

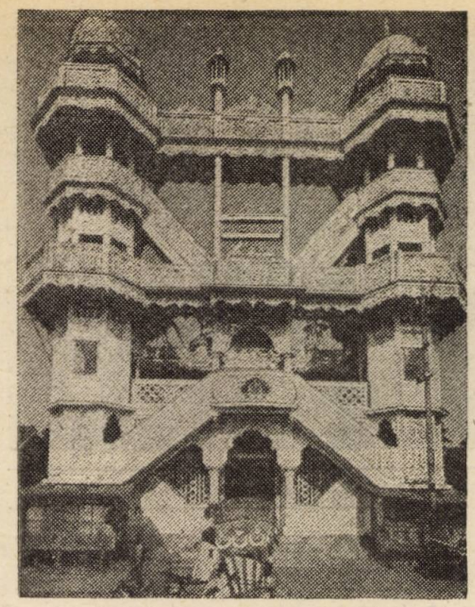

Moscheea Chawkbazar din Chittagong

lului ; în acest cadru se înscriu construirea unui complex petrochimic și înființarea primului institut de petrol și gaze din țară. Unul alt obiectiv important — electrificarea țării — îi sînt alocate, într-o primă etapă, investiții de peste 50 milioane dolari S.U.A. Se are în vedere, în cursul acestei acțiuni, electrificarea a peste 65 000 de sate. Au fost construite deja o serie de centrale electrice, printre care cea din orașul Khulna, iar, în curînd, va fi dată în funcțiune o nouă centrală în localitatea Bheramara. De asemenea, guvernul Bangladeshului a anunțat intenția construirii unei centrale nucleare în localitatea Ruppur.

Eforturile ultimilor ani au fost îndreptate, concomitent cu acțiunile de edificare a noilor unități industriale, și spre refacerea și modernizarea celor 77 de fabrici de prelucrare a iutei și a celor 516 fabrici de textile de care dispune țara. Dar zestrea industrială a țării se îmbogățește mereu cu noi fabrici de zahăr, țigări, băuturi răcoritoare, încălțăminte, cauciuc, produse chimice, de hîrtie, de sticlă, cu un complex metalurgic la Chittagong, o uzină de echipament electric și de construcții mecanice. O uzină-pilot, construită la Cox Bazar, prelucrează minereurile grele descoperite în Golful Bengal : magnetitul și ilmenitul.

Realizarea acestor obiective își aduce o contribuție însemnată la consolidarea independenței economice a tînărului stat, la ridicarea continuă a nivelului de trai al poporului din Bangladesh. Rezultatele obținute pînă acum sînt concepute, însă, numai ca o etapă a planurilor naționale de dezvoltare. Conducerea R. P. Bangladesh este pe deplin conștientă că înscrierea fermă a economiei pe coordonatele dezvoltării moderne reclamă încă imense eforturi și un timp destul de îndelungat. Se are, astfel, în vedere, alături de crearea unui sector industrial puternic și a unei agriculturi moderne, eliminarea sărăciei, a malnutriției, analfabetismului, dezvoltarea învățămîntului de toate gradele și, desigur, dezvoltarea științei, culturii și artei.

Deziderатul creării unui cadru politic adecvat eforturilor de dezvoltare, a eliminării fărîmițării forțelor politice și a angrenării mai decise și organizate a acestor forțe în desfășurarea vieții interne a condus la recenta hotărîre privind crearea, în septembrie 1978, a Partidului Naționalist din Bangladesh, formațiune destinată regrupării tuturor forțelor înaintate ale țării.

PROFIL

Ziaur Rahman

președintele Republicii Populare Bangladesh

Președintele Ziaur Rahman s-a născut în anul 1936, în orașul Bogra. A intrat în armată în anul 1953, iar în 1965, a fost avansat la gradul de comandant de companie. Ulterior, a activat ca instructor la Academia militară din Pakistan și a deținut funcții de conducere în diferite regimente. După ce a urmat cursuri de pregătire militară în Republica Federală Germania și Anglia, în 1970 era comandantul regimentului „Bengalul de Est" din Chittagong.

La 27 martie 1971, Ziaur Rahman a rostit la postul de radio din Chittagong declarația ce anunța independența Bangladeshului. În 1973, dobîndește gradul de general-maior. În august 1975, el a asumat responsabilitatea de șef al Statului Major al Armatei, iar în luna noiembrie, a fost numit administrator șef adjunct al Legii marțiale. Un an mai tîrziu, devine administrator șef al Legii marțiale.

În aprilie 1977, generalul Ziaur Rahman a depus jurămîntul în calitate de președinte al Republicii Populare Bangladesh. După un an, în iunie 1978, este ales în această funcție, întrunind adeziunea largă a electoratului în cadrul primului scrutin prezidențial care a avut loc în țară pe baza votului universal.

La 1 septembrie 1978, cînd în Republica Populară Bangladesh a fost format Partidul Naționalist, Ziaur Rahman a devenit președintele acestuia.

Mărturii ale prieteniei și colaborării

În înfăptuirea proiectelor de dezvoltare a țării, alături de propriul efort, Bangladeshul acordă o deosebită atenție colaborării cu alte state, din regiune și din lume. Se poate constata cu satisfacție că, în pofida distanței geografice mari care le separă, România și Bangladeshul se întîlnesc pe tărîmul unei rodnice conlucrări pe diverse planuri și, cu precădere, în sfera economică.

Poporul român, solidar cu lupta tinerelor state pentru consolidarea independenței naționale și făurirea unei economii prospere, urmărește cu sentimente de profundă simpatie rezultatele obținute de Bangladesh pe calea dezvoltării economico-sociale. Preocupările comune pentru impulsionarea propriei dezvoltări, ca și pentru făurirea unei noi ordini economice și politice în lume și-au pus amprenta asupra cursului pozitiv, ascendent pe care îl înregistrează relațiile dintre România și Bangladesh. O contribuție de seamă au avut-o, în acest sens, vizitele reciproce ale unor delegații economice, în cursul cărora au putut fi studiate condițiile lărgirii și intensificării raporturilor dintre cele două țări și popoare.

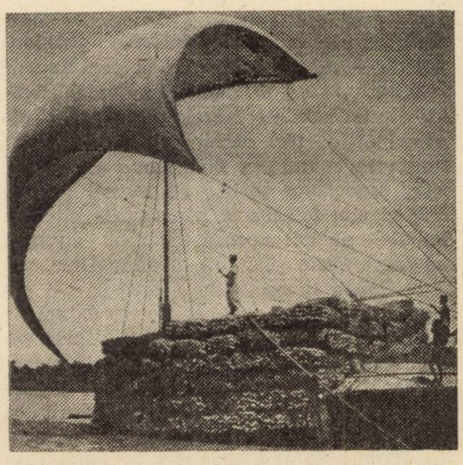

Transportul mărfurilor pe fluviile ducînd spre porturile țării

Constituind factori esențiali ai bunelor raporturi dintre România și Bangladesh, întîlnirile și convorbirile purtate de președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, cu personalități ale vieții politice și economice din Bangladesh s-au concretizat în importante măsuri și documente asigurînd noi și însemnate domenii pentru desfășurarea fructuoasă a dialogului purtat de cele două țări.

În ceea ce privește colaborarea economică, tehnică și științifică, cadrul său de acțiune îl constituie Acordul semnat în iunie 1974. În baza acestui acord, România a furnizat echipamente și utilaje, precum și asistență tehnică pentru construirea unei filaturi de bumbac în orașul Barisal — obiectiv inaugurat recent în prezența președintelui R. P. Bangladesh, Ziaur Rahman. Au fost, de asemenea, transmise oferte pentru construirea unor noi obiective industriale. În realizarea acordurilor și înțelegerilor convenite între România și Bangladesh, un aport însemnat îl are activitatea Comisiei mixte de dezvoltare a cooperării tehnico-economice și comerciale.

România și Bangladesh cooperează, de asemenea, într-o manieră rodnică, pe scena internațională, în cadrul O.N.U., al mișcării de nealiniere, al activităților desfășurate de „Grupul celor 77", precum și în cadrul unor organisme guvernamentale și neguvernamentale a căror activitate se desfășoară în direcția instituirii unei atmosfere de pace, securitate și destindere în lume, pentru edificarea unei noi ordini politice și economice internaționale.

Există, desigur, certe condiții pentru ca dialogul dintre cele două țări și popoare să se dezvolte și mai mult, atît în sfera raporturilor bilaterale, cît și a conlucrării pe plan internațional.

Sesiunea anuală a F.M.I. — B.I.R.D.

Exigențe ale reglementării echitabile a problemelor valutar-financiare

Aspect de la reuniunea F.M.I.—B.I.R.D.

Săptămîna trecută a avut loc, la Washington, sesiunea anuală comună a Fondului Monetar Internațional (F.M.I.) și Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (B.I.R.D. sau Banca Mondială) — cele două instituții cu profil monetar-financiar din sistemul Națiunilor Unite. În centrul dezbaterilor s-au aflat problemele complexe și controversate de ordin valutar-financiar și, mai larg, economic și comercial care confruntă în prezent țările lumii și care, prin caracterul acut al multora din ele, își așteaptă o abordare frontală, în vederea unei soluționări echitabile, cu participarea și în interesul tuturor statelor. Persistența crizei economice mondiale și incertitudinile relansării ; accentuarea instabilității monetare, marcată de intensificarea speculațiilor, de fluctuațiile excesive, uneori artificiale, ale cursurilor valutare, de scăderea dolarului pe piețele de schimb ; sporirea tendințelor protecționiste ; amplificarea dezechilibrelor din plățile internaționale pe fondul adîncirii decalajelor economice dintre state ; înăsprirea condițiilor de creditare ; insuficiența mijloacelor pentru finanțarea dezvoltării țărilor mai puțin industrializate ; agravarea la cote critice a îndatorării externe a țărilor respective — iată numai cîteva din principalele aceste probleme, a căror existență afectează, într-o măsură sau alta, toate țările, impietează tot mai puternic asupra dezvoltării armonioase a economiei mondiale, expansiunii echilibrate a schimburilor internaționale și desfășurării normale a relațiilor valutar-financiare și care, ca atare, au fost luate cu prioritate în discuție de reprezentanții celor 135 de țări participante. Din România a participat o delegație condusă de tovarășul Paul Niculescu, viceprim-ministru, ministrul finanțelor.

„Optimism prudent"

Rezultatele reuniunii sînt interpretate diferențiat. Unii comentatori de presă prezenți în capitala americană au apreciat că aceasta s-a încheiat într-un „climat de optimism prudent" : „optimism" — pentru că s-a putut consemna realizarea unui consens asupra unor aspecte controversate ale problematicii monetare, ca și asupra unor măsuri necesare de întreprins și pentru că (potrivit cel puțin previziunilor F.M.I., menționate de directorul general al Fondului) conjunctura economiei mondiale în 1979 va fi mai favorabilă decît cea din acest an ; dar „prudent" — pentru că incertitudinile asupra unor asemenea perspective economice persistă și se mențin încă semne de întrebare în privința reglementării altor aspecte monetare dintre cele mai importante. Tocmai datorită faptului că aceste din urmă aspecte continuă, și după noua sesiune a F.M.I.—B.I.R.D., să rămînă în afara unei abordări de fond în vederea soluționării lor efective, alte aprecieri — venite îndeosebi din partea țărilor în curs de dezvoltare — sînt mult mai rezervate în ce privește rezultatele reuniunii.

Evocînd estimațiile F.M.I. asupra evoluțiilor economiei mondiale în anul viitor, directorul general al Fondului, Jacques de la Rosière, a precizat că nota lor oarecum optimistă decurge din luarea în considerare a înrîuririi pe care ar urma s-o exercite doi factori : a) ameliorarea conjuncturii pe ansamblul țărilor capitaliste dezvoltate, ca efect al politicilor economice „concertate", stabilite de aceste țări în direcția relansării, și cu efect pe linia lărgirii posibilităților de export pe piețele țărilor respective (conjunctură ce o influențează sensibil pe cea mondială datorită ponderii acestor state în economia și schimburile internaționale) ; b) reducerea dezechilibrelor din balanțele comerciale și de plăți ale principalelor țări occidentale și, ca atare, limitarea evoluțiilor divergente ale cursurilor monedelor țărilor respective (monedele ce sînt folosite în tranzacțiile internaționale). Se anticipează, cu alte cuvinte, pe acest ultim plan, că, în anul viitor, vor fi resimțite consecințele a ceea ce s-a petrecut în anul în curs pe piețele valutare : scăderea puternică a dolarului — prin incidențele sale în direcția promovării exporturilor și, dimpotrivă, a descurajării importurilor americane — ar urma să ducă la micșorarea deficitului din balanțele, comercială și de plăți, ale S.U.A. și, pe această bază, la o redresare a monedei americane ; în timp ce, prin incidențele lor inverse, cotările în creștere ale mărcii vest-germane și yenului japonez ar fi de natură să restrîngă treptat actualele excedente masive din balanțele, comercială și de plăți, ale R.F.G. și Japoniei, diminuînd solicitările pentru monedele lor pe piețele de schimb. Reechilibrarea conturilor externe între aceste țări ar tinde să tempereze speculațiile și manifestările de instabilitate valutară.

Opțiune pentru stabilitate

Mulți experți monetari, observatori politici și comentatori de presă occidentali își exprimă, însă, îndoiala că acest efect se va produce, că o asemenea reechilibrare ar putea fi obținută prin simplul automatism al pieței. Se reamintește că tocmai pe efectul respectiv s-a contat atunci cînd au fost abandonate cursurile de schimb fixe și s-a trecut la cursurile de schimb fluctuante.

Punerea în cauză a sistemului fluctuant al cursurilor valutare — ca expresie a unei reacții față de o experiență ratată — a constituit o trăsătură distinctă a recentei sesiuni F.M.I.—B.I.R.D.; pentru prima dată de la trecerea pe scară extinsă la cursurile fluctuante s-au exprimat, în mod deschis și pe un front larg, poziții net defavorabile față de acestea, față de efectele lor pe linia instabilității ; iar aceasta — nu numai de către țările în curs de dezvoltare, ci și de către numeroase state occidentale industrializate (care au determinat sau susținut introducerea acestor cursuri). „Sistemul ratelor de schimb fluctuante — notează în comentariul său agenția «France Presse» — a fost cel mai criticat la Washington, atît de țări industrializate, cît și de țări din lumea a treia ; în mod cert, el nu a dat rezultatele oficial scontate la elaborarea sa, anume de a readuce echilibrul între diferitele economii, echilibru al cărui presupus barometru urmau să fie". Dealtminteri, dintr-un anumit punct de vedere, recentul plan valutar lansat în cadrul Pieței comune *(vezi „Lumea" nr. 40/1978)* constituie o semnificativă tentativă a unora din principalele țări occidentale de a abdica de la cursurile de schimb fluctuante, într-o încercare de

reîntoarcere la o mai mare stabilitate a acestora.

Opțiunea pentru stabilitate — amplu afirmată — s-a dovedit a constitui nota prevalentă a luărilor de poziție în cadrul recentei sesiuni F.M.I.—B.I.R.D.

„Rechizitoriu împotriva protecționismului" practicat de țările industrializate

Deopotrivă, însă, această reuniune s-a caracterizat prin ceea ce un comentator occidental a numit un „masiv și aspru rechizitoriu la adresa protecționismului", ca modalitate de ieșire din criză pe seama partenerilor economici. Deosebit de semnificativă, într-o atare direcție, a fost considerată poziția adoptată de președintele Băncii Mondiale, Robert McNamara, care, în discursul său, a luat atitudine fermă împotriva tendințelor protecționiste (pe care le-a calificat ca fiind nu numai „incorecte" dar și de natură „a aduce prejudicii chiar statelor care le promovează"), precum și, în context, împotriva reticențelor țărilor dezvoltate de a-și deschide piețele pentru produsele manufacturate exportate de țările în curs de dezvoltare. Menționînd că importurile unor asemenea mărfuri din aceste ultime țări reprezintă doar 2 la sută din consumul total de produse manufacturate din țările industrializate, McNamara a relevat că, sub nici un chip, importurile respective nu ar putea pune în pericol industriile din statele economic avansate și că, deci, acestea nu au nici un motiv serios de a închide porțile piețelor lor în fața produselor manufacturate din țările în curs de dezvoltare. Dimpotrivă, a spus el, dacă se dorește ca țările respective să importe mai mult din țările dezvoltate — și ele vor aceasta —, atunci trebuie să li se permită sporirea exporturilor pentru ca ele să poată dobîndi mijloacele financiare necesare.

Sensul unei decizii : sporirea resurselor F.M.I.

Un rezultat concret al reuniunii F.M.I.—B.I.R.D. — în urma consensului realizat — îl constituie creșterea cu 50 la sută a resurselor de care dispune F.M.I. (prin majorarea cotelor de participare ale țărilor membre) și sporirea cuantumului „drepturilor speciale de tragere" (monedă de cont instituită în cadrul F.M.I.), printr-o nouă emisiune în valoare de 12 miliarde dolari, repartizată pe trei ani. Aceste măsuri răspund unei necesități reale : aceea de a mări capacitatea de tragere (de împrumut) la F.M.I. a țărilor membre, respectiv de a suplimenta posibilitățile organizației de a le sprijini financiar, prin credite, în vederea depășirii eventualelor lor dificultăți economice și de balanță. O asemenea necesitate era, îndeosebi, resimțită de țările în curs de dezvoltare, care, prin însăși situația lor economică (de altfel, mult agravată în ultimul timp), prin dificultățile lor de plăți (a căror expresie este masiva lor îndatorare externă, ce a depășit fabuloasa sumă de 250 miliarde dolari), sînt, în mod firesc, îndreptățite nu numai să beneficieze, în condiții de echitate, de pe urma participării lor la relațiile și organizațiile monetare internaționale, dar și să se bucure de un autentic și substanțial sprijin financiar.

O asemenea măsură, deși nu răspunde pe deplin exigențelor formulate de țările în curs de dezvoltare și necesităților lor, constituie, totuși, un pas înainte. Atitudinea țărilor respective față de aceste măsuri a fost, în general, aceea de a le aproba, fiind manifestate, însă, o serie de rezerve, în special față de noua emisiune de „drepturi speciale de tragere" ; țările respective consideră insuficient cuantumul ei și o apreciază a nu fi plasată sub semnul cerinței exprimate de ele de a se stabili o legătură între asemenea noi emisiuni și finanțarea dezvoltării (respectiv de a se lărgi proporția accesului lor la noile „drepturi speciale de tragere" create).

Ceea ce, pe un plan mai larg, nu a adus nici recenta sesiune F.M.I.—B.I.R.D. este un angajament ferm al țărilor dezvoltate de a spori alocările de fonduri pentru asistența financiară acordată țărilor în curs de dezvoltare, cel puțin pînă la concurența sumelor reprezentînd echivalentul a 0,7 la sută din produsul național brut al fiecărei țări industrializate, așa cum s-a convenit pe plan internațional în cadrul instituțiilor din sistemul O.N.U. Actualmente, aceste fonduri nu echivalează nici cu jumătate din proporția stabilită. Apreciind că ponderea respectivă este deosebit de scăzută, în special în cazul celor mai importante țări capitaliste dezvoltate (S.U.A., R.F.G., Japonia), președintele Băncii Mondiale a solicitat eforturi îndeosebi din partea acestor țări în direcția suplimentării asistenței financiare pentru dezvoltare, accentuînd în special asupra necesității de a fi sporite disponibilitățile Băncii Mondiale ; el a menționat că, dacă resursele instituției respective nu vor fi majorate, posibilitățile ei de creditare a țărilor în curs de dezvoltare vor scădea de la 7,6 miliarde dolari, în actualul exercițiu financiar, la 5,9 miliarde dolari în cel viitor, urmînd a se diminua treptat într-un ritm de 6 la sută anual. Mari resurse pentru suplimentarea considerabilă a asistenței financiare ar putea fi puse la dispoziție de orientarea, în acest scop, cel puțin a unei părți din imensele fonduri irosite, actualmente, în cursa înarmărilor. Așa cum a propus România, jumătate din fondurile economisite ca urmare a reducerii treptate a cheltuielilor militare mondiale cu 10—15 la sută, pînă în 1985 față de 1978, ar putea fi destinate constituirii unui fond de dezvoltare al O.N.U. în vederea sprijinirii țărilor în curs de dezvoltare care au venit național de pînă la 500—600 dolari pe locuitor, pentru progresul lor economic și social mai rapid.

■

În ansamblu, dezbaterile din cadrul sesiunii F.M.I.—B.I.R.D. au pus, încă o dată, în lumină exigența unei restructurări profunde a relațiilor financiar-valutare internaționale, în contextul reașezării pe baze noi a raporturilor economice și politice internaționale și instaurării unei noi ordini economice în lume. O asemenea restructurare — ca alternativă rațională la actualele stări de lucruri — presupune, implicit, o nouă ordine financiar-valutară. O asemenea concepție călăuzește poziția României. Ea pornește de la convingerea că reglementarea echitabilă a relațiilor valutar-financiare internaționale nu se poate realiza în afara înlăturării marilor dezechilibre și asimetrii din lumea contemporană, a rezolvării celorlalte probleme economice complexe ce confruntă omenirea.

În acest spirit, țara noastră — așa cum a subliniat, în cadrul sesiunii, tovarășul Paul Niculescu, șeful delegației române — se pronunță pentru trecerea la acțiuni concrete pe linia lichidării decalajelor între state, sporirii sprijinului internațional pentru dezvoltare, pentru stimularea creșterii economice, crearea și lărgirea capacităților de producție din țările mai puțin industrializate, pe linia asigurării accesului neîngrădit al tuturor statelor la cuceririle științei și tehnicii moderne, la materiile prime și sursele de energie, pe linia stabilirii unei corelații mai juste între prețurile produselor industriale și cele ale produselor primare, care să corespundă atît țărilor industrializate, cît și țările în curs de dezvoltare producătoare de materii prime. Soluționarea acestor probleme este strîns legată de reconsiderarea vechiului tip de relații internaționale, de făurirea unor noi relații între state, bazate pe egalitate în drepturi, pe neamestec în treburile interne, pe respectarea independenței și suveranității naționale, pe avantaj reciproc.

Evenimentele economice din ultimii ani au demonstrat cu pregnanță că, într-o măsură sau alta, toate țările au resimțit efectele negative ale manifestărilor de criză din sfera economiei, materiilor prime și energiei, a relațiilor valutar-financiare, evidențiind, cu putere, interesul tuturor statelor — fără deosebire de mărime, potențial, nivel de dezvoltare, situare geografică sau sistem politico-social — pentru găsirea unor soluții general acceptabile problemelor majore de ordin economic și valutar-financiar. Cu toate eforturile făcute în direcția depășirii acestor manifestări de criză, rezultatele nu sînt încă pe măsura așteptărilor. România consideră că este posibil să se contribuie la atenuarea efectelor lor prin lărgirea cooperării și colaborării internaționale, prin reglementări reciproc avantajoase.

Apreciind activitatea Fondului Monetar Internațional și Băncii Mondiale, precum și cooperarea cu aceste organisme, țara noastră consideră că F.M.I. și B.I.R.D. trebuie să aibă un rol mai activ în reglementarea echitabilă a problemelor monetar-valutare internaționale, în sprijinirea țărilor în direcția depășirii mai lesne a unor greutăți financiare. România se pronunță pentru restructurarea relațiilor valutar-financiare internaționale care să contribuie la întărirea monedelor naționale, să asigure premisele unei mai mari stabilități a cursurilor valutare, să perfecționeze sistemul de credite și să dea, în general, mai multă certitudine raporturilor economice interstatale, susținînd necesitatea unei noi alocări de „drepturi speciale de tragere" și, totodată, a unui tratament preferențial pentru țările în curs de dezvoltare, ca mijloc de sprijinire financiară a acestor țări și de sporire a lichidității internaționale.

România, în calitate de membră a F.M.I. și B.I.R.D., aduce o contribuție activă la rezolvarea problemelor valutar-financiare internaționale. Potrivit coordonatelor esențiale și liniilor directoare ale întregii sale politici externe, țara noastră militează ferm, în domeniul relațiilor financiar-valutare, pentru așezarea pe baze noi a acestora, pentru universalizarea și democratizarea organismelor economico-financiare internaționale, pentru participarea egală și echitabilă a tuturor statelor la dezbaterea și soluționarea problemelor, pentru rezolvarea acestora în conformitate cu interesele dezvoltării tuturor țărilor — concepînd transformarea, pe asemenea baze, a relațiilor financiar-valutare mondiale drept o componentă esențială a instaurării unei noi ordini economice internaționale, a făuririi unei lumi mai bune și mai drepte, a păcii și colaborării între popoare.

dr. Ilie Șerbănescu

1000+1

Muncitorii de la patru principale uzine, filiale ale companiei de automobile „Ford", au hotărît declanşarea unei greve nelimitate. Ei consideră creşterea salariilor în perioada iulie 1978 — iulie 1979 (fixată la 5 la sută) ca necorespunzătoare în raport cu scumpirea vieţii

Sondaj

Potrivit unui sondaj de opinie, ale cărui rezultate au fost date publicităţii de săptămînalul „Le Nouvel Observateur", 53 la sută din francezi ar vota astăzi pentru partidele stîngii, dacă ar fi organizate alegeri legislative. Sondajul, realizat în perioada 25–27 septembrie, nu acordă decît 44 la sută din voturi partidelor actualei majorităţi.

Proces

Alfredo Etcheberry — avocatul care reprezintă guvernul S.U.A. în Chile în cadrul anchetei deschise asupra asasinării, în septembrie 1976, la Washington, a lui Orlando Letelier, fostul ministru de externe în guvernul Unităţii Populare — a anunţat că procesul public, în acest caz, va începe la 8 ianuarie anul viitor, în Statele Unite. Etcheberry a precizat că procesul va avea loc chiar dacă cererea depusă recent de Statele Unite privind extrădarea a trei ofiţeri chilieni, implicaţi în asasinat, nu va fi acceptată de Curtea Supremă a Republicii Chile.

Suez

Egiptul şi S.U.A. vor semna patru acorduri, anunţă agenţia M.E.N., în baza cărora Egiptul va primi suma de 175 000 000 dolari, care vor fi folosiţi la dezvoltarea portului Suez şi pentru instalaţiile sanitare şi de apă potabilă în cele trei oraşe de pe malul Canalului Suez.

Basilica San Pietro (Vatican). Un ultim omagiu adus Papei Ioan Paul I, decedat în urma unui atac de cord, la numai 33 de zile de la alegerea sa

În timpul vizitei la Madrid, prima pe care o face în Spania, regele Baudouin al Belgiei s-a adresat celor două Camere ale Parlamentului spaniol

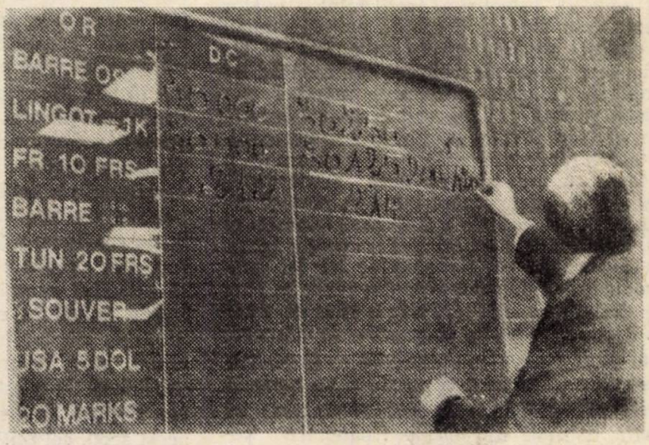

Instabilitate monetară pe piaţa occidentală : fluctuaţii considerabile, mai ales ale dolarului

Perfecţionare

Cu scopul de a veni în întîmpinarea cerinţelor modernizării şi schimburilor internaţionale tot mai numeroase, Ministerul Învăţămîntului din China a discutat recent căile de ridicare a competenţei în predarea limbilor străine şi a adoptat măsuri pentru perfecţionarea în continuare a acestui proces. Printre altele, va fi organizat un curs de doi ani pentru perfecţionarea profesorilor care predau limbi străine în şcoli primare şi medii, iar cu începere din 1979 vor fi invitaţi anual din străinătate în China cîte o sută de profesori pentru perfecţionarea profesorilor de limbi străine care predau în universităţile tehnice şi în şcolile medii. Lecţiile de limbă engleză transmise de televiziunea din Pekin sînt recepţionate în cele 28 provincii, municipalităţi în regiunile autonome, cu excepţia Tibetului.

Industrializare

„Începerea fabricării tractoarelor dovedeşte că optimismul şi încrederea cu care s-a pornit în realizarea planului de industrializare a ţării, stabilit în 1974, au fost pe deplin justificate", a subliniat preşedintele Venezuelei, Carlos Andres Perez, la inaugurarea fabricii de tractoare din statul Bolivar, din sudul ţării. El a arătat că programul de diversificare a economiei venezuelane — bazată aproape în exclusivitate pe petrol — a înregistrat succese prin realizarea unor unităţi pentru produse fabricate şi semifabricate. După cum declară ministrul dezvoltării, Alvarez Dominguez, Venezuela va putea exporta tractoare către statele membre ale Pactului Andin.

Admitere

Adunarea Consultativă a Consiliului Europei occidentale a hotărît, cu o majoritate de două treimi, să recomande Comitetului ministerial al „Celor 20" admiterea Liechtenstein-ului ca cel de-al 21-lea stat membru al consiliului. Principatul Liechtenstein, unul dintre cele mai mici state din Europa, este situat la graniţa dintre Elveţia şi Austria, are o suprafaţă de numai 157 kmp şi o populaţie de aproape 24 000 locuitori. El este reprezentat, începînd din 1975, la Strassbourg, prin observatori permanenţi. În cazul în care aderarea sa va fi aprobată, principatul va dispune în Adunarea Consultativă a Consiliului Europei occidentale de două mandate.

Cooperare

Miniștrii de externe ai Greciei și Turciei, Gheorghios Rallis și, respectiv, Gunduz Okun, au avut convorbiri la Națiunile Unite, consacrate examinării problemelor divergente dintre cele două țări. In cursul convorbirii, care s-a desfășurat intr-o atmosferă cordială și prietenească – se subliniază in comunicatul comun dat publicității la incheierea reuniunii – cei doi miniștri au afirmat voința comună a guvernelor lor de a soluționa pe cale pașnică problemele existente intre țările lor, in interesul stabilității și cooperării in Balcani. Ei au convenit să intensifice convorbirile dintre cele două țări, la toate nivelurile, pentru promovarea intensificării cooperării bilaterale.

Ocean

Comitetul special al O.N.U. pentru Oceanul Indian a adoptat o rezoluție in care se recomandă ca actuala sesiune a Adunării Generale să convoace, la New York, in perioada 2–13 iulie 1979, o reuniune a statelor riverane sau adiacente la Oceanul Indian. Reuniunea este concepută ca un pas in direcția convocării unei conferințe pentru proclamarea Oceanului Indian ca zonă a păcii. Această recomandare a fost adoptată la incheierea sesiunii din 1978 a Comitetului special al O.N.U. pentru Oceanul Indian.

Numire

Președintele Columbiei, Julio Turbay Ayala, a anunțat numirea unui nou ministru de externe al țării, in persoana lui Diego Uribe Vargas. Acesta il inlocuiește pe Indalecio Lievano Aguirre, ales președinte al celei de-a XXXIII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

Alegeri

Fostul premier indian Indira Gandhi își va prezenta candidatura la alegerile parlamentare parțiale care se vor desfășura in luna noiembrie, a anunțat secretarul Partidului Congresului – I. La cererea a numeroși membri ai partidului său și ai parlamentului, fostul prim-ministru se va prezenta in circumscripția Chickmagalur, statul Karnarka, din sudul Indiei.

„Inflexibilul"

Președintele Valéry Giscard d'Estaing a autorizat construirea celui de-al șaselea submarin francez cu propulsie nucleară – „L'inflexible" – s-a anunțat oficial la Paris. Construcția submarinului va incepe in anul 1979 și se va incheia in 1985. Costul proiectului se ridică la 2 miliarde franci francezi (450 milioane dolari).

Cea mai mare catastrofă aeriană din istoria S.U.A.: un „Boeing-727", cu 133 persoane la bord, s-a ciocnit cu un aparat de tipul „Cessna", ambele prăbușindu-se într-o suburbie a orașului San Diego, din California. La sol s-au înregistrat, de asemenea, victime și avarii

Amnistie

Congresul mexican a aprobat fără rezerve, in unanimitate, proiectul legii amnistiei, prezentat de președintele José Lopez Portillo. Circa 500 de persoane – deținuți sau exilați politici – vor putea beneficia de prevederile noii legislații.

Tineri

Un sondaj realizat de „British Broadcasting Corporation" în rîndul unor tineri în vîrstă de cel mult 21 de ani a arătat că principala lor preocupare rămîne problema asigurării unui loc de muncă. Potrivit sondajului, 18 la sută din cele 2 000 persoane interogate erau șomeri. Ceilalți au declarat că au găsit cu mari dificultăți o slujbă.

Zbor

Primul zbor orbital de incercare al navetei spațiale americane va avea loc la 28 octombrie 1979, cu șase luni mai tirziu decît se preconizase inițial. „Dacă probleme neprevăzute vor interveni sau dacă testele nu vor fi in intregime satisfăcătoare, această dată ar putea să mai fie amînată", a declarat John Yardley, administrator asociat al NASA, in cursul audierii sale în subcomitetul Camerei Reprezentanților, însărcinat cu examinarea problemelor spațiale. Potrivit precizărilor acestuia, înainte ca naveta spațială să fie lansată în prima misiune operațională în februarie 1981, vor avea loc șase zboruri orbitale de încercare.

Opinii

Majoritatea covîrșitoare a cetățenilor israelieni este convinsă că, în viitor, va fi pace cu Egiptul – relevă un sondaj de opinie efectuat de Institutul de studii sociale aplicate de pe lîngă Universitatea din Tel Aviv. Potrivit sondajului, 82 la sută din persoanele anchetate au răspuns afirmativ la întrebarea : „Credeți în posibilitatea încheierii unui tratat de pace cu Egiptul, încă în anul acesta ?" 70 la sută din persoanele interogate consideră că pacea impune evacuarea implantărilor israeliene din Sinai.

Tineri rhodesieni, refugiați în Zambia, la o școală în aer liber

Ultimul tramvai care mai circulă la Hamburg intră, pentru totdeauna, în depou. Primul tramvai cu cai și-a făcut apariția, în oraș, în 1839

Hyde Park, Londra : s-a dat startul într-o cursă „a bunei dispoziții", organizată de ziarul „Sunday Times" în scopul strîngerii de fonduri pentru „Fundația națională a inimii"

Rubrică realizată de Anca Voican

U.R.S.S.

Competiția pentru calitate și eficiență

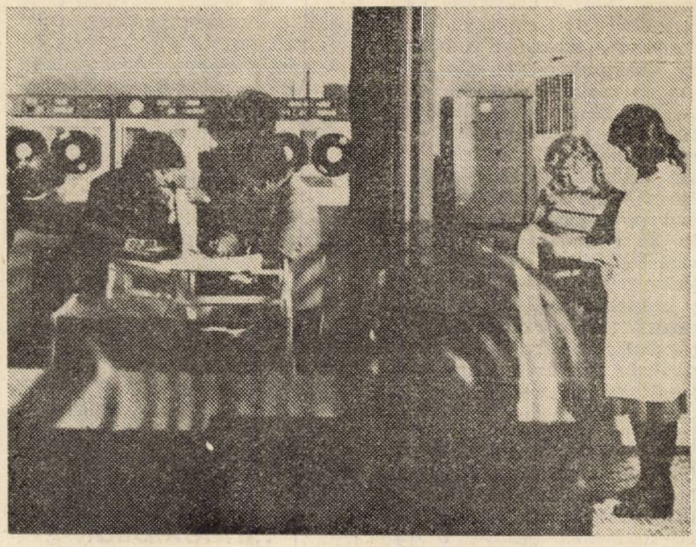

Sistemul automatizat de conducere de la Uzina de mașini-unelte din Iujno-Uralsk. Inițiativa devansării cincinalului, în condiții de calitate și eficiență sporite, s-a transformat într-o vastă mișcare de masă

Corespondență de la Mihai Coruț

Paginile presei cotidiene și periodice, emisiunile posturilor de radio și televiziune prezintă, în aceste zile, un tablou atotcuprinzător de realizări, evidențiind cu precădere modul în care colectivele de oameni ai muncii înțeleg să-și îndeplinească angajamentele asumate.

La Moscova, peste 400 000 de muncitori fruntași din întreprinderile industriale, de pe șantierele de construcții, din alte unități economice, reprezentînd mai bine de 10 la sută din numărul total al celor care participă la întrecerea socialistă pe capitală, sînt în măsură să anunțe că și-au onorat obligația de a realiza, pînă la 7 octombrie, la un an de la promulgarea noii Constituții a U.R.S.S., sarcinile ce le reveneau pe primii trei ani ai cincinalului în curs și chiar mai mult. Inițiativa, pornită în ultima parte a anului trecut, sub generoasa deviză a devansării cincinalului, în condiții de calitate și eficiență sporite, s-a extins rapid în multe alte centre economice ale țării, fiind generalizată la scara unor ramuri industriale, devenind, practic, o vastă mișcare de masă. Adaptînd-o la specificul activității lor, colectivele care au preluat această inițiativă i-au adăugat, totodată, elemente inedite.

Rezultatele de ansamblu ale generalizării inițiativei amintite, promovarea altor acțiuni valoroase se reflectă, într-o măsură însemnată, în bilanțul activității economice pe primele opt luni ale anului în curs, cînd industria, de pildă, a înregistrat o creștere a producției globale de 5,1 la sută peste nivelul atins în același interval din anul precedent, față de 4,5 la sută, cît prevedea planul anual. Mai bine de trei sferturi din întregul spor de producție a fost realizat pe seama ridicării productivității muncii. În prima jumătate a anului, industria sovietică a asimilat și inclus în categoriile superioare de calitate cu 2,3 la sută mai multe produse, decît în semestrul corespunzător anterior, ceea ce reprezintă peste 10 la sută din volumul total al producției curente. Siderurgiștii, constructorii de mașini-unelte și alți metalurgiști, petroliștii și petrochimiștii, muncitorii din industria extractivă de gaze, din alte ramuri au îndeplinit, de pe acum, integral angajamentele luate pe întregul an în ceea ce privește calitatea producției și ritmul imprimat productivității muncii.

Realizările din luna septembrie au întregit substanțial acest bilanț. Evidențiind asemenea rezultate, mijloacele de informare în masă sovietice subliniază, în același timp, actualitatea și necesitatea legării și mai strînse a măsurilor privind organizarea științifică a muncii de obiectivele concrete ale întrecerii, în vederea accentuării rolului acesteia în ridicarea productivității muncii, care, în acest an, ca urmare a luării în considerare a angajamentelor stabilite de colectivele din industrie, urmează să urce cu peste 4 la sută față de anul trecut, depășind astfel nivelul de 3,8 la sută, planificat inițial. La dimensiunile actuale ale economiei sovietice, fiecare procent de creștere a productivității poate aduce un spor al producției în industrie de 6 miliarde de ruble, iar în lucrările de construcție-montaj, de circa 600 de milioane de ruble. Cît privește măsurile de organizare științifică a muncii, aprobate pe plan central, ele antrenează aproape 20 de milioane de oameni ai muncii din întreaga economie, în timp ce întrecerea socialistă cuprinde peste 100 de milioane de participanți. Se scontează ca prin aplicarea măsurilor de organizare științifică preconizate să se obțină un efect economic, la nivelul acestui an, de 850 de milioane de ruble, concomitent cu o substanțială diminuare a necesității de forță de muncă. În prezent, într-un șir de ramuri economice se generalizează metoda de perfecționare a organizării muncii, de stimulare și planificare materială experimentată cu succes de chimiștii de la uzinele de fibre sintetice din Sciokino (R.S.F.S.R.). Capătă, de asemenea, extindere un sistem avansat de organizare a muncii în construcții, inițiat pe unul din șantierele din Sverdlovsk, bazat pe ideea realizării sarcinilor ce revin în cincinal fiecărei brigăzi, cu un număr mai restrîns de oameni și dotare tehnică corespunzătoare.

Anul 1978, socotit, firesc, hotărîtor pentru soarta întregului cincinal sovietic, se dovedește fructuos și prin unele acțiuni ale colectivelor vizînd utilizarea, în profitul eficienței, a potențialului tehnic din dotarea unităților productive. Sub acest raport, un exemplu concludent îl oferă o serie de colective din industria textilă, între care și cel al combinatului de mătăsuri din Kiev, membru colectiv al Asociației de prietenie sovieto-română. Această mare întreprindere (6 300 de textiliști și o producție anuală de 70 milioane metri pătrați de țesături de mătase), deși nu a depășit încă două decenii de existență, este în plină reînnoire tehnică. Dotarea secțiilor de țesătorie cu mașini pneumatice ultramoderne, apte să asigure o productivitate dublă, a stimulat la textiliști dorința de a scoate de la aceste mijloace tehnice de prim rang tot ceea ce ele pot da, în condițiile așezării lor într-un flux optim și îmbunătățirii deservirii. La inițiativa muncitorilor fruntași, au fost constituite brigăzi de specialiști și textiliști pentru stabilirea precisă a disponibilităților utilajelor și a măsurilor de folosire a acestei capacități. Trei brigăzi de textiliste cu experiență, conduse de L. Kondratieva, A. Zolotova și P. Volkovinskaia, au demonstrat că este posibilă deservirea a nu mai puțin de 104 războaie de către o singură muncitoare. Drept urmare, în decurs de cinci luni, brigăzile respective au realizat planul pe întregul an, iar acțiunea lor a fost generalizată, astfel încît în prezent o aplică aproape 1 000 de textiliste. Comunicînd aceste date, directorul combinatului, Leonid Mincinski, preciza, într-o convorbire cu autorul corespondenței, că originala competiție pentru încărcarea rațională a mijloacelor tehnice și reducerea timpilor neproductivi continuă, vizînd termene mai lungi, importanța ei depășind granițele întreprinderii sau ale ramurii, unde de altfel se și aplică în prezent. Valoarea acțiunii este subliniată și de alți conducători din economia sovietică, de muncitori și specialiști, care amintesc că, în perioada scursă pînă acum din cincinalul actual, în toate ramurile economiei au fost puse în funcțiune fonduri fixe în valoare totală de peste 250 de miliarde de ruble, ceea ce reprezintă o creștere de mai bine de 30 la sută față de prima jumătate a cincinalului anterior.

Succesele obținute de oamenii sovietici în aceste zile premergătoare lui 7 Noiembrie sînt grăitoare. Ele subliniază hotărîrea fermă a celor ce muncesc de a ridica pe o nouă treaptă, superioară, vasta activitate de îndeplinire a sarcinilor cincinalului, a angajamentelor asumate.

„Autobiografii latino-americane" (I)

File contemporane la cronica de la Ayacucho

La o conferință a O.N.U.D.I., găzduită de capitala Perului, într-o lungă pauză a unei ședințe de noapte (în comisiile reuniunii se definitivau proiectele de documente), între reprezentanții latino-americani – oameni politici, economiști, sociologi – și un grup de ziariști și scriitori, s-a înfiripat o discuție liberă, interesantă, pe marginea problemelor puse în dezbaterea acestui forum, care – prin prisma preocupărilor specifice ale întîlnirii – relua examinarea unei teme fundamentale a dialogului internațional din ultimii ani : statornicirea unor asemenea rînduieli în comunitatea mondială, care – excluzînd raporturile de inechitate și de injustiție – să stimuleze dezvoltarea de sine stătătoare a tuturor popoarelor, manifestarea nestingherită a personalității lor naționale.

PAGINI CU ISCĂLITURI AUTENTICE CORECTEAZĂ PAGINI ȘI CAPITOLE BIOGRAFICE REDACTATE DE STRĂINI. Făcînd o reflecție în legătură cu intervenția în discuție a unui scriitor care își exprimase părerea că națiunile latino-americane se identifică, azi, în lume cu forța tot mai riguroasă a personalității lor – atît prin soluții politico-economice pentru accelerarea dezvoltării, cît și prin originalitatea creației lor spirituale –, un sociolog columbian spunea : „Epoca noastră anunță o nouă ordine, o nouă etică internațională, care trebuie să pună capăt stărilor de lucruri pe care noi le numim „marginalidad". În ultimii ani, noi am acumulat tot mai multe forțe în finalizarea acestei întreprinderi. E nevoie – trăim, doar, într-o lume a interdependenței, a necesității schimburilor de valori materiale și spirituale –, pentru a ne apropia tot mai mult de creația celorlalte popoare, iar creația noastră să fie mai bine cunoscută și înțeleasă. Mai bine înțeleasă și în sensul *continuității sale istorice*. Pentru că personalitatea națiunilor latino-americane, contribuția lor proprie, originală, la civilizația lumii noastre – în trecut și în prezent – poate fi pătrunsă mai bine într-o asemenea perspectivă. Cu atît mai necesară, cu cît marile noastre valori naționale din trecut, tradițiile culturii noastre materiale și spirituare – astăzi izvor de putere și de încredere în forțele noastre – au fost puțin cunoscute.

Conchistadorii au vrut să tragă cu tușul negru al ignorării, al neînțelegerii și al distrugerii peste paginile autentice ale istoriei noastre. Pe ei îi mîna setea neostoită după aur, după comorile fabulosului Eldorado (pe care, parțial, l-au găsit și l-au prădat) și, în același timp, au sfărîmat cea mai mare avuție a perioadei precolumbiene : sistemul de organizare economică și socială a incașilor, întemeiat pe colectivismul solidar, pe echitate în repartizarea roadelor muncii. L-au sfărîmat și l-au înlocuit treptat cu sistemul feudal transplantat din alte părți ale lumii. Ignorarea vechilor civilizații, pe de o parte, și distrugerea lor, pe de altă parte, „justificau", cu pretextul „civilizării", conchista, colonizarea, exploatarea, dominația. Și așa au început acele pagini ale biografiilor latino-americane scrise de străini, în care trăsăturile definitorii ale identității noastre au fost denaturate, marile valori ale civilizațiilor noastre desconsiderate, uitate...

Să nu mă înțelegeți greșit. Năduful și patima din vorbele mele au o țintă precisă – asuprirea colonială și factorii de exercitare ale acesteia, și nu spaniolii sau portughezii în general. Dimpotrivă. Căci fiecare medalie are două fețe. Contactul cu „lumea veche" a însemnat pentru noi nu numai distrugeri, dar, după un timp, și punți de legătură cu restul lumii, începuturile participării noastre în comerțul internațional. Cu victoria de la Ayacucho [1] am reluat autobiografia identității noastre. Dar, mîna care o scria a fost forțată adesea, de noi împrejurări nefaste, să lase și spații albe. Urma perioada unei „a doua conchiste". Noii conchistadori – industriași și bancheri, englezi și, mai ales, nord-americani au identificat un alt Eldorado în America Latină. Pofteau, dacă e potrivită vorba, cauciucul și cafeaua din Brazilia, zincul și argintul din Bolivia, cuprul din Chile și Peru și, mai apoi, mările subterane de petrol din Venezuela și celelalte țări andine. Și au acaparat marile resurse potențiale ale progresului nostru economic și social. Aceasta a fost „cea de a doua conchistă". Eu îi zic așa, dar pentru caracterizarea fenomenului, poate e mai potrivită terminologia modernă care îi definește mai bine esența, – neocolonialismul. Ca și colonialismul, noul colonialism și-a camuflat scopurile reale în ipostaza de tutelă, de sprijinire a dezvoltării noastre economice și tehnologice. Da, puteam să fim ajutați, realmente ajutați ; dar printr-o colaborare reală, echitabilă ; și nu prin știrbirea patrimoniului național, a suveranității noastre de a decide noi înșine ce este și ce nu este în interesul nostru. Așa-numitul ajutor era un fel de cal troian al intereselor străine. Nu e o simplă figură de stil. Să recurgem la limbajul cifrelor sintetice ale C.E.P.A.L. (Comisia economică a O.N.U. pentru America Latină) : în perioada 1950–1967, noile investiții făcute de societățile transnaționale, în special de filiație nord-americană, care operau în America Latină, s-au cifrat la 7 miliarde de dolari, iar profiturile lor – numai de pe urma acestor investiții – s-au ridicat la peste 16 miliarde. Cea de a doua conchistă continua, în altă formă decît prima, provocarea hemoragiei resurselor noastre economice, ale cărei efecte dramatice sînt înfățișate în cartea cu titlul atît de sugestiv al uruguayanului Eduardo Galeano – „Venele deschise ale Americii Latine".

A sili această a doua conchistă să bată în retragere însemna război, luptă. Război împotriva cauzei principale a subdezvoltării – exploatarea și dominația străină. E ceea ce denumim „lupta pentru cea de a doua independență a continentului", cea economică. În autobiografia contemporană a țărilor noastre, inițierea și desfășurarea acestei lupte reprezintă, poate, procesul cel mai semnificativ prin care se manifestă *identitatea* noastră în perioada actuală. E o luptă care se duce pe mai multe fronturi și cu care puteți veni în contact pe aproape tot întinsul continentului..."

SE RECUPEREAZĂ VATRA ÎNSTRĂINATĂ... În cadrul unei convorbiri cu un grup de senatori din Venezuela – despre proiectele care se elaborau în parlamentul țării, în vederea etatizării petrolului din această țară – unul

[1] Bătălia de la Ayacucho a însemnat o piatră de hotar în istoria modernă a Americii de Sud. Semnificația deosebită a victoriei obținută de patrioții de la Ayacucho a avut un mare ecou internațional. Marx și Engels scriau, într-un articol publicat, în 1858, în revista americană „New American Cyclopedia", că această bătălie „a asigurat definitiv independența Americii de Sud".

O vatră a cuprului peruan, recuperată pentru națiune

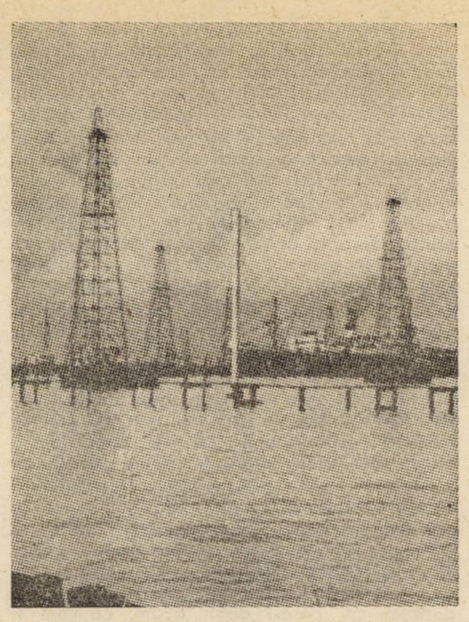

Naționalizarea petrolului — moment de seamă în istoria contemporană a Venezuelei

din participanții la discuție sublinia că naționalizările care se efectuează în diferite țări latino-americane răspund într-un grad atît de înalt aspirațiilor generale, încît actele politice de recucerire a suveranității asupra resurselor naturale – obiectiv de luptă al maselor de-a lungul mai multor decenii – au intrat în aria de cea mai largă circulație a folclorului, a creației populare. În numeroase regiuni ale continentului sînt cunoscute variante ale unei balade în care „vatra cu comori", pe care puseseră stăpînire străinii, este recuperată de cei cărora le aparține de drept și – acum – de fapt. Spunea unul din senatori : „Dacă am vrea să desprindem din această creație populară sensul ei principal, acesta e același în toate țările continentului nostru : e voința popoarelor noastre, pe care noi, oamenii politici, trebuie s-o interpretăm cît mai corect și s-o aducem la îndeplinire ; e voința popoarelor ca bogățiile lor naturale, surse de capitaluri pentru înlăturarea malformațiilor evoluției economice, pentru îmbunătățirea situației sociale, să fie recuperate pentru națiune. Știm că recucerirea drepturilor suverane asupra petrolului nostru va însemna și o confruntare dură cu cei care-l dețin acum, că vom fi obstrucționați la preluarea administrației, că se vor nega capacitățile noastre de a conduce un sector gigant – deocamdată, cel mai important al economiei noastre –, dar tot atît de bine știm că – așa cum pregătim lucid, din punct de vedere politic și diplomatic, recuperarea petrolului – ne pregătim, – am acumulat forțe în acest sens – și pentru conducerea tehnică și administrarea, cu forțe proprii, a petrolului nostru ; mai mult, sînt convins că vom conduce industria petrolieră cu o eficiență mai mare decît cea de pînă acum. Și apoi, nu sîntem potrivnici colaborării, cooperării, cu alte țări, cu societăți străine ; dar în condiții echitabile. Nu prin subordonare, ci sub controlul nostru național".

...Era în 1973, și în autobiografia națiunii venezuelane se scria prologul naționalizării petrolului. Și a minereurilor de fier.

ÎNGEMĂNAREA SUVERANITĂȚII POLITICE CU INDEPENDENȚA ECONOMICĂ – CHEIA DE BOLTĂ A EMANCIPĂRII NOASTRE ÎN EPOCA CONTEMPORANĂ. 1974. Sîntem la Ayachuco – o mică așezare din Anzi, mai aproape de nori decît de nivelul mării – unde are loc aniversarea împlinirii a 150 de ani de la bătălia hotărîtoare pentru independența de stat a multor țări din America de Sud. Evocarea marilor evenimente ale acelor timpuri a fost profund ancorată în realitățile economice și social-politice actuale, reliefîndu-se că, în prezent –, după un veac și jumătate de la consacrarea independenței politice –, națiunile latino-americane duc o nouă bătălie de însemnătate istorică (echivalentă, prin semnificația ei pentru destinul lor contemporan, cu cea angajată la Ayacucho) – bătălia pentru autonomia de decizie în viața lor economică și culturală, fără cucerirea și consolidarea căreia nici independența politică nu se poate manifesta nestînjenit. Un adevăr enunțat în cuvinte simple la tribuna acestei manifestări: „îngemănarea suveranității politice, cu independența economică reprezintă cheia de boltă a emancipării noastre în epoca contemporană."

Cînd a avut loc aniversarea de la Ayacucho, această bătălie era în plină desfășurare de cîțiva ani. Cu mijloace tactice, elaborate în funcție de fizionomia politică și economică a fiecărei țări, de gradul capacității lor de acțiune, se realiza o convergență de opțiuni în direcția unui mare obiectiv strategic al dezvoltării independenței – recucerirea suveranității naționale asupra bogățiilor naturale, recuperarea acestora fiind o condiție esențială pentru ruperea inerțiilor conjugate

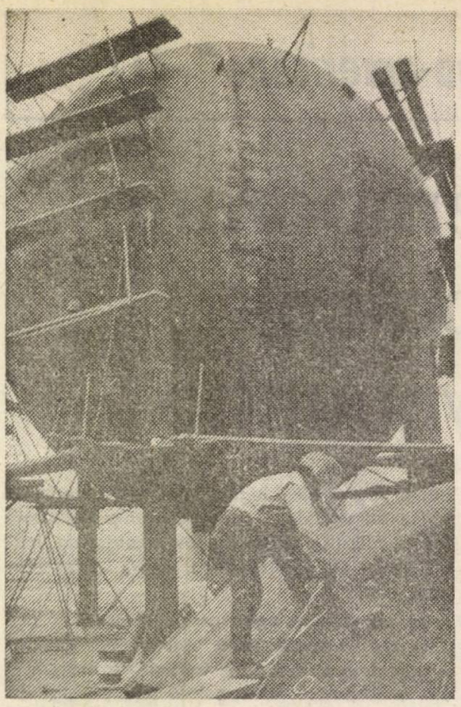

Resursele naturale — generatoare de forță industrială (imagine din Bolivia)

ale subdezvoltării și dependenței. În 1969, guvernul forțelor armate din Peru a inițiat introducerea controlului național în sectoarele strategice ale economiei prin naționalizarea instalațiilor petroliere, de la Brea și Parinas, ale unei companii străine care, prin activitățile sale, leza interesele țării. Într-un document care intră în autobiografia contemporană a peruanilor se releva că, din acel moment, „suveranitatea statului peruan nu mai reprezintă o simplă enunțare, ci o autentică realitate... A început etapa revendicării suveranității și demnității naționale, care va rămîne o moștenire de neprețuit pentru fiii noștri". Cam tot în același timp, se etatizează zăcămintele de petrol din Bolivia, care fuseseră concesionate firmei Gulf–Oil. În 1971 are loc naționalizarea cuprului din Chile. Începînd din 1969, țările andine introduc regimul controlului național majoritar asupra activităților capitalului străin. În 1975, Venezuela naționalizează zăcămintele de minereu de fier, iar din 1976, petrolul – cea mai mare bogăție a țării – este încorporat în patrimoniul național. Din 1977, întreprinderea de stat C.E.–P.E., din Ecuador, cumulează cota majoritară din industria petrolului, după ce, în prealabil, i s-a asigurat monopolul comercializării derivatelor țițeiului pe piața internă. În ultimii ani, Guyana, Honduras și Jamaica au naționalizat ramuri de bază ale industriilor extractive și prelucrătoare.

Este adevărat – așa cum subliniau interlocutorii noștri ale căror opinii le-am transcris – că recucerirea suveranității asupra resurselor naturale a avut loc în condițiile unor confruntări – nu în puține cazuri dramatice – cu societăți transnaționale care au pus în funcțiune diferite mecanisme ale ripostei : de la intervenții diplomatice pînă la boicotarea transportului marin al produselor din sectoarele economice naționalizate ; n-au lipsit – și nu lipsesc nici acum – presiunile financiare ori suspendările temporare ale schimburilor economice sau ale creditelor, care, în unele cazuri, au dus la compromisuri, iar în altele – puține la număr, în raport cu dimensiunile fenomenului – la unele retrocedări. Solidaritatea țărilor latino-americane în apărarea dreptului lor inalienabil asupra resurselor dezvoltării s-a manifestat ca o importantă forță de respingere și de amortizare a șocurilor contraofensivei neocolonialiste.

Recucerirea suveranității naționale asupra majorității resurselor naturale acționează cu forța unui proces cuprinzător, neîntrerupt, care – apreciază observatorii politici, în consens cu istoricii – a determinat *unele din cele mai importante mutații în relieful politic și economic al Americii Latine în acest secol.*

Ne povestea interlocutorul nostru de la O.N.U.D.I. : Un prieten al meu, profesor la o școală medie din Bogotá, le-a ținut elevilor săi o lecție oarecum ieșită din comun. Pe o hartă a Americii Latine, în fața căreia și-a chemat clasa, a înfipt ace cu gămălie negre în dreptul tuturor localităților și zonelor cu mari bogății naționale, care, în trecut, fuseseră „feude economice" ale neocolonialismului. Erau împlîntate în cartonul hărții vreo 30–35 asemenea ace negre, care – era o imagine plastică, șocantă – împresuraseră parcă steguleț alb cu care se marcase pe hartă Ayacucho. Apoi, a scos majoritatea acelor cu gămălie negre, iar în locul lor a fixat circa 25 de steguleț albe asemănătoare celui de la Ayacucho, desemnînd astfel zonele din țările unde împresurarea economică a victoriei de la Ayacucho a fost respinsă.

Așa și-a început lecția despre continuitatea istorică a luptei națiunilor latino-americane pentru suveranitate deplină.

Așa se scrie fila contemporană a victoriei de la Ayacucho...

Eugen Pop

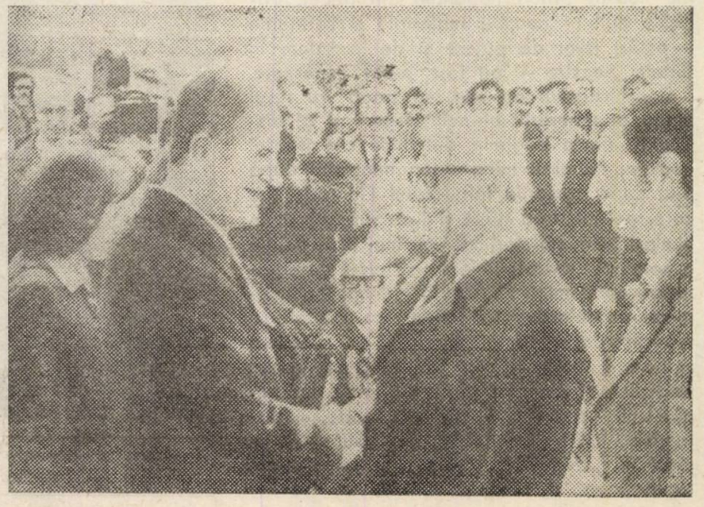

Hafez Al Assad, secretar general al Partidului Baas Arab Socialist, președintele Republicii Arabe Siriene, este salutat, cu ocazia sosirii sale în R. D. Germană, de Erich Honecker, secretar general al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R.D.G.

Resursele naturale ale ţărilor africane

Valorificarea resurselor hidroenergetice ale Sudanului, concomitent cu amenajarea unor vaste reţele de irigaţii, constituie obiective majore ale planului de dezvoltare a economiei naţionale

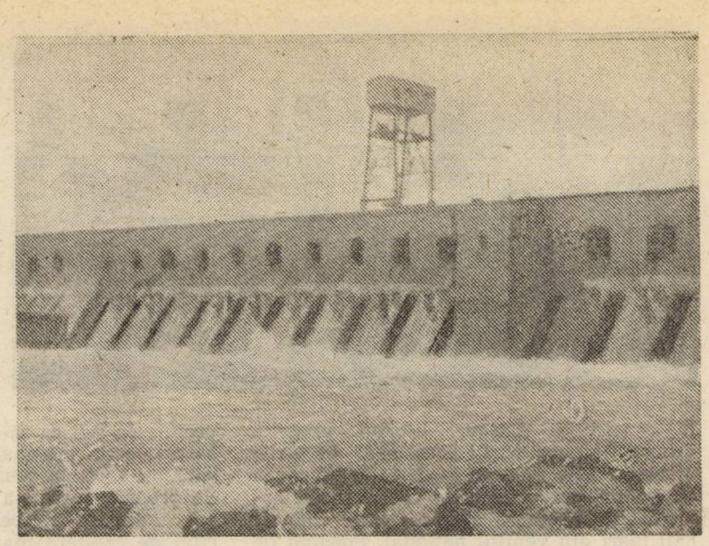

Dezvoltare multilaterală în folosul propriului popor

Semnificative pentru mutaţiile profunde — politice, economice, sociale — pe care le cunoaşte Africa, acţiunile ferme întreprinse de un număr crescînd de state ale acestui continent pentru exercitarea suveranităţii asupra resurselor lor naturale se înscriu, în acelaşi timp, în vastul proces, tot mai accentuat în lumea contemporană, de afirmare a dreptului inalienabil al popoarelor de a dispune, în mod liber, de propriile avuţii, de a fi stăpîne pe destinele lor. Acest proces constituie o parte integrantă a luptei forţelor progresiste de pretutindeni împotriva politicii imperialiste, colonialiste şi neocolonialiste, a oricăror tendinţe de dominaţie, de folosire a forţei sau a ameninţării cu forţa, de amestec în treburile interne ale altor state, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaţionale, bazate pe egalitatea în drepturi şi respectarea independenţei şi suveranităţii fiecărei ţări.

Cucerindu-şi, prin grele sacrificii, independenţa naţională, statele Africii au intrat, ca entităţi distincte şi suverane, în viaţa internaţională, la stadii diferite ale evoluţiei lor istorice şi prezentînd o mare varietate de structuri economico-sociale. Pentru aceste state, etapa deschisă de actul politic al independenţei este caracterizată de eforturile vizînd lichidarea rămînerii în urmă moştenite de la trecutul de dominaţie şi asuprire şi făurirea unei economii de sine stătătoare, care să valorifice resursele lor naturale, în slujba dezvoltării şi bunăstării naţiunilor respective. Se ştie că practicile colonialiste, monopoliste, imperialiste şi neocolonialiste — ale căror consecinţe nefaste continentul african le-a cunoscut din plin — au dus la grave lezări ale dreptului popoarelor de a-şi exercita suveranitatea asupra propriilor bogăţii, impunînd, totodată, orientări improprii economiilor ţărilor respective, spre monoproducţie sau monocultură. Multor ţări africane, posesoare ale unor imense bogăţii, le-a fost obstrucţionată, printr-un întreg arsenal de instrumente şi mecanisme de dominaţie, calea spre progres, spre valorificarea internă a resurselor lor, ele fiind transformate în furnizoare de materii prime. Asemenea practici au dus la acea împărţire anacronică a lumii în ţări industrializate şi ţări slab dezvoltate, în „bogaţi şi săraci", cu efecte profund negative asupra economiei mondiale în ansamblu.

În condiţiile existenţei în lume a acestor decalaje, de proporţii dramatice, tinerele state africane sînt confruntate cu necesitatea accelerării dezvoltării lor economico-sociale, chezăşie a consolidării suveranităţii şi independenţei naţionale. Procesul afirmării independenţei nu poate fi conceput fără exercitarea liberă, de către popoarele respective, a dreptului lor imprescriptibil de a dispune de propriile resurse, de a le utiliza în direcţia propăşirii lor. Aceasta impune instituirea şi exercitarea controlului asupra bogăţiilor naturale — atribut inalienabil al suveranităţii statelor. Este semnificativă amploarea pe care au luat-o în ţările Africii — ca, de altfel, şi în cele ale Asiei şi Americii Latine — măsurile de naţionalizare totală sau parţială în ramurile de bază ale economiei, de îngrădire a sferei de acţiune a monopolurilor străine, inclusiv prin preluarea de către statele africane a majorităţii acţiunilor companiilor occidentale care operează pe teritoriul lor. Creşterea rolului statului în sfera vieţii economico-sociale a ţărilor africane constituie un factor deosebit de important, care permite realizarea acelor transformări structurale necesare în vederea ieşirii din „cercul vicios" al subdezvoltării şi al dependenţei faţă de fostele puteri coloniale şi faţă de monopolurile străine ; este vorba de adînci prefaceri social-economice care antrenează mobilizarea tuturor forţelor productive în valorificarea resurselor naţionale în scopul dezvoltării ; acest proces implică, totodată, alegerea formelor şi metodelor adecvate de organizare a economiei, stabilirea orientărilor şi a ritmurilor de dezvoltare, în conformitate cu interesele naţionale vitale.

Crearea şi consolidarea continuă a sectorului de stat — inclusiv prin înfiinţarea unor societăţi naţionale în principalele sectoare ale economiei — reprezintă, astfel, o trăsătură fundamentală a evoluţiilor economice africane. Cîteva exemple sînt elocvente. În Algeria, statul deţine controlul general asupra economiei, participînd la finanţarea marilor proiecte de dezvoltare ; programul de naţionalizare a fost însoţit de măsuri efective pentru limitarea sectorului privat, de înfiinţarea unor organisme de stat în ramurile de bază ale economiei. În Egipt, sectorul de stat cuprinde astăzi peste 85 la sută din industrie, întreaga activitate de import şi peste 90 la sută din volumul comerţului exterior. Imensele resurse de petrol ale Libiei au trecut în patrimoniul naţional. În Ghana, sectorul de stat cuprinde cea mai mare parte a industriilor extractivă, metalurgică, chimică, alimentară şi textilă. În Zambia — al treilea producător mondial de cupru — întreaga activitate de extragere şi comercializare a „aurului roşu" se află sub controlul statului ; de asemenea, bogăţiile solului şi subsolului Zairului au intrat în patrimoniul naţional. Programul de dezvoltare a Nigeriei vizează trecerea în mîinile poporului a pîrghiilor economice hotărîtoare, în cadrul procesului de „nigerianizare" a economiei. În Benin, R. P. Congo şi Tanzania, statul deţine controlul asupra mijloacelor de producţie importante. Totodată, în Angola au fost naţionalizate industriile minieră, siderurgică, textilă, precum şi 61 la sută din întreprinderile din industria de extracţie şi prelucrare a diamantelor, iar coordonarea activităţii din domeniul industriei petroliere a fost încredinţată firmei de stat „Sonangol". Şi în Guineea-Bissau, statul şi-a instituit controlul asupra resurselor de petrol, prin înfiinţarea companiei „Petrominas", în atribuţiile căreia intră prospectarea zăcămintelor de ţiţei şi a altor minerale, iar în Mozambic a fost naţionalizată societatea petrolieră „Sonarep" şi creată întreprinderea naţională a petrolului — „Petromoc".

Dacă recuperarea bogăţiilor naturale reprezintă premisa şi condiţia sine qua non pentru crearea unei economii de sine stătătoare, punerea în valoare a acestor resurse, în interesul naţional, dă substanţă întregului proces ce vizează dezvoltarea economico-socială a ţărilor respective. Factorul primordial în realizarea progresului

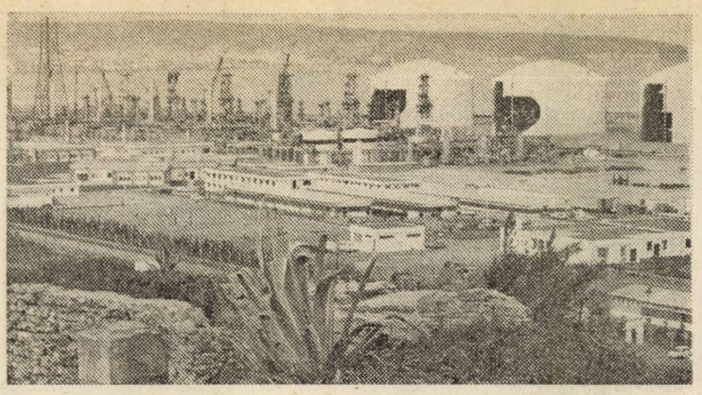

În orașul algerian Arzew, a intrat în funcțiune uzina de lichefiere a gazului metan „G.N.L.-1", cea mai mare din lume

îl constituie, desigur, efortul propriu, munca popoarelor. În acest sens, în țările africane, este tot mai mult relevată ideea că, pentru dezvoltarea lor economică și socială, este necesară alocarea unor cote cît mai mari din venitul național. Pornind de la convingerea că progresul economic reclamă, în primul rînd, industrializarea, majoritatea statelor africane se angajează pe calea făuririi unei industrii naționale, refuzînd să mai rămînă doar simple furnizoare de materii prime ieftine pentru țările capitaliste dezvoltate. Opțiunea spre industrializare este firească și justificată, întrucît continentul african, deși dispune de imense rezerve de materii prime — însemnate cantități de zăcăminte de minereu de fier, cărbune și petrol, de bauxită, cupru, mangan, cobalt, uraniu, fosforite, cromite și minereu de titan — precum și de vaste resurse hidroenergetice, deține o pondere extrem de redusă în producția industrială mondială. În esență, este vorba de lichidarea unui vechi paradox : decalajul dintre uriașul potențial al materiilor prime și slabul nivel de dezvoltare industrială.

În scopul făuririi unei economii moderne, diversificate, în diferite țări ale continentului, au fost elaborate și puse în aplicare planuri de dezvoltare, care stabilesc drept obiective prioritare creșterea producției industriale în ramurile destinate prelucrării resurselor naționale, precum și crearea de noi industrii, spre a se înlătura caracterul de monoproducție, moștenit de la dominația colonială. Desigur, procesul de industrializare în Africa prezintă trăsături distincte, de la țară la țară, în raport cu condițiile specifice, cu resursele existente, nivelul de dezvoltare, posibilitățile pentru investiții etc. În țări ca Algeria, Egipt, Libia, Maroc, Nigeria, Sudan, Ghana, Zair, Zambia, acest proces este mai marcat, în funcție de posibilitățile existente, de strategia dezvoltării adoptate în aceste state. Alte state africane, între care Tanzania, Senegal, Mali, Malawi, acordă prioritate industriei de prelucrare a produselor agricole, paralel cu prospectarea și valorificarea de noi resurse.

Pe continentul african au luat naștere ramuri industriale noi, cum sînt industria siderurgică — în Algeria, Egipt, Tunisia, Nigeria, Maroc, Zair, Ghana, Coasta de Fildeș, s-au construit sau se află în curs de construcție mari oțelării și laminoare ; metalurgia neferoasă a cunoscut o dezvoltare considerabilă în Zambia, Zair, Kenya etc. În multe state ale Africii s-au extins bazele energeticii, fiind elaborate ample proiecte de valorificare a resurselor hidroenergetice. O serie din marile fluvii au fost zăgăzuite, torentele de apă punînd în mișcare hidrocentralele de la Assuan (în Egipt), Akosombo (în Ghana), Inga (în Zair), Kossou (în Coasta de Fildeș), Kinguele (în Gabon). În ultimii 15 ani, producția de energie electrică a Africii s-a triplat.

Descoperirea și punerea în valoare a unor noi zăcăminte de petrol în Libia, Nigeria, Algeria, Gabon, Sudan, Angola, Mozambic și în alte țări ale continentului au permis ca Africa să-și sporească ponderea în producția mondială de țiței de la 5 la sută, în 1963, la peste 10 la sută, în 1976. Pe această bază, s-a dezvoltat, în ultimii ani, industria petrochimică, cunoscînd un ritm de creștere mai înalt decît alte sectoare industriale. Mari centre de prelucrare a petrolului au apărut în Algeria, Libia, Egipt, Nigeria, Maroc, Mozambic, Sudan și în alte țări.

Succesele în domeniul industrializării au dus la creșterea contribuției industriei la formarea produsului național brut în țările africane — de la 15 la sută, în anii '60, la aproximativ 25 la sută în prezent. În același timp, industria africană a antrenat dezvoltarea celorlalte ramuri economice, inclusiv a agriculturii.

Preocupările țărilor africane pentru întărirea suveranității asupra resurselor agricole s-au materializat în măsurile de naționalizare a terenurilor deținute de străini din perioada colonială, precum și a plantațiilor aflate în posesia companiilor occidentale. Redistribuirea terenurilor agricole în cadrul reformelor agrare și extinderea sistemului cooperatist în forme specifice, în funcție de condițiile existente, au constituit obiective majore ale programelor de dezvoltare a agriculturii, în Algeria, Egipt, Libia, Tunisia, Tanzania, Benin, Guineea, Madagascar și în alte țări africane.

Importanța acordată de statele africane valorificării potențialului lor agricol este pe deplin justificată, avînd în vedere că majoritatea covîrșitoare a populației acestor țări (în cele mai multe cazuri, aproximativ 80 la sută din totalul populației) lucrează în domeniul agriculturii. Măsurile întreprinse vizează creșterea și diversificarea producției agricole, în vederea asigurării nevoilor consumului intern, inclusiv a materiilor prime pentru industrie, crearea unor disponibilități pentru export, sporirea contribuției agriculturii la produsul național brut și la venitul național. Se au în vedere extinderea suprafețelor cultivate, sporirea randamentelor agricole și reducerea dependenței de factorii climatici, prin folosirea noilor tehnici și realizarea unor vaste lucrări de hidroameliorații. În țările Africii de nord — Algeria, Egipt, Libia, Maroc, Tunisia —, precum și în Sudan au fost realizate sisteme de irigații și lucrări de ameliorări funciare, care au pus în valoare mari suprafețe necultivate în trecut, inclusiv terenuri smulse deșertului. Producția agricolă a sporit în aceste țări, în general, în ritmuri superioare mediei de pe continentul african. Pe lîngă culturile tradiționale, axate pe export, au fost introduse noi culturi, menite să asigure o gamă cît mai largă de produse necesare consumului intern. In Liberia, Ghana, Guineea, Coasta de Fildeș, Nigeria, Tanzania, Zambia, accentul se pune, de asemenea, pe sporirea producției agricole, prin introducerea unor metode agrotehnice moderne, precum și pe valorificarea vastelor resurse forestiere. În condițiile geografice și climatice ale Africii tropicale, lucrările de hidroameliorații și construirea de baraje prezintă o importanță economică deosebită. Sînt de relevat, totodată, proiectele de colaborare interafricană vizînd valorificarea în comun a bazinelor unor mari fluvii ca Nigerul, Senegalul, Kagera, respectiv a resurselor de apă, piscicole și a bogățiilor minerale, dezvoltarea căilor de comunicații, realizarea unor obiective în domeniile agriculturii, energeticii, industriei, silviculturii, turismului, pescuitului.

Ținînd seama de faptul că potențialul uman reprezintă cea mai importantă bogăție a unei țări, tinerele state africane își îndreaptă atenția spre utilizarea judicioasă a forței de muncă, punînd accentul pe formarea cadrelor naționale necesare industriei și agriculturii, înfăptuirii progresului în toate domeniile. Se subliniază tot mai insistent imperativul promovării educației naționale, prin culturalizarea maselor, ridicarea nivelului științific și tehnologic al instruirii în școlile de toate gradele. Se fac eforturi pentru orientarea sistemului educativ spre practica productivă, pentru a lega procesul de instruire de cerințele reale ale tinerelor state.

Progresul economico-social al statelor africane este, desigur, de interes vital, în primul rînd pentru popoarele respective. În același timp, în condițiile tendințelor și fenomenelor complexe ce se manifestă pe plan mondial, ale creșterii și adîncirii interdependențelor dintre economiile naționale, lichidarea subdezvoltării, a împărțirii lumii în țări bogate și țări sărace și făurirea unei noi ordini economice și politice internaționale, bazate pe egalitate și echitate, care să permită țărilor rămase în urmă să progreseze mai rapid, vizează, în mod direct, mersul înainte al întregii omeniri. Cooperarea internațională — care trebuie să se realizeze prin exercitarea liberă a suveranității, în conformitate cu voința și interesele legitime ale fiecărui stat — devine un factor deosebit de important. Este imperios necesar ca eforturile țărilor africane, ale tuturor țărilor în curs de dezvoltare să fie sprijinite substanțial, prin toate formele de cooperare, ca aceste state să se bucure de un acces larg, neîngrădit, la cuceririle științei și tehnicii contemporane.

Animată de sentimente de sinceră prietenie și solidaritate cu țările Africii, România socialistă urmărește cu profundă simpatie eforturile tinerelor state africane pentru consolidarea independenței și făurirea unei economii de sine stătătoare, care să le asigure progresul general, prin valorificarea plenară a potențialului lor uman și material. Relațiile de colaborare rodnică dintre România și statele africane cunosc o evoluție ascendentă, înscriindu-se în cadrul larg al activității multilaterale desfășurate de partidul și statul nostru pentru promovarea înțelegerii și cooperării internaționale, pentru întărirea unității de acțiune a tuturor forțelor progresului.

Contribuții hotărîtoare, de o însemnătate excepțională pentru dezvoltarea și adîncirea relațiilor dintre România și țările Africii le-au adus vizitele întreprinse de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe continentul african, convorbirile purtate la București cu numeroși șefi de stat și conducători de partid africani — întîlniri care s-au finalizat cu importante documente privind întărirea colaborării pe plan bilateral și în domeniul vieții internaționale.

O manifestare grăitoare a prieteniei și solidarității cu statele africane, cu lupta lor pentru dezvoltarea independentă o constituie însăși activitatea consecventă, militantă a României în sprijinul edificării unei noi ordini economice internaționale, bazate pe egalitate și echitate, care să asigure progresul tuturor popoarelor, în concordanță cu năzuințele lor legitime.

Sabina Diaconu

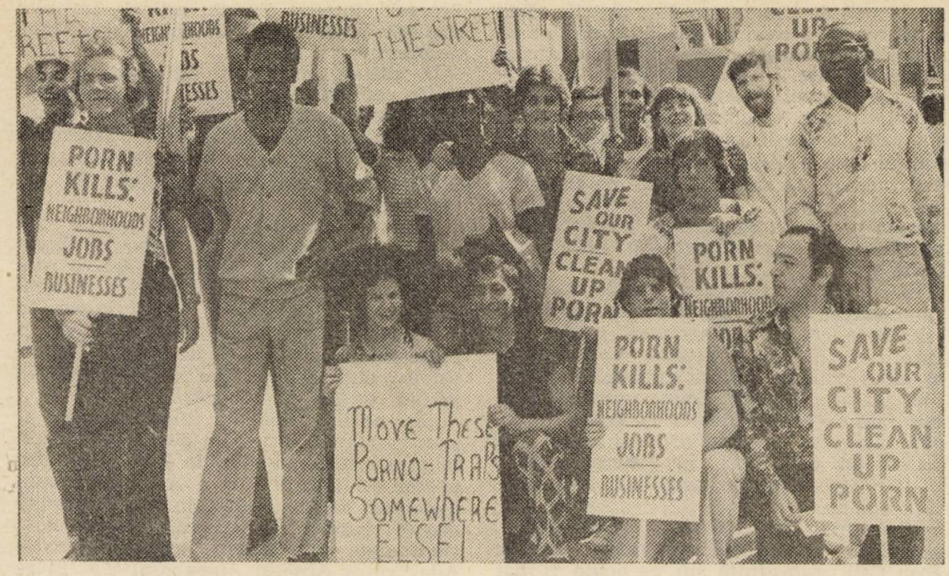

Aspect din timpul marșului de protest organizat de participanții la o demonstrație desfășurată recent la New York. „Ucideți pornografia", „Copiilor noștri le este frică să meargă pe stradă", „Salvați-ne orașul. Curățați-l de pornografie", — iată numai cîteva din sloganurile înscrise pe pancartele purtate de participanți

Valorile culturii și criza valorilor

„Există o criză gravă în viața cultural-artistică a Occidentului. Artele, cultura au ajuns să practice abrutizarea și dezumanizarea, un rol straniu pentru domenii destinate, prin însăși esența lor, să contribuie în mod binefăcător la formarea spirituală a omului".

„Times"

Statisticile sînt ferme și fără drept de apel : inflația, cînd galopantă, cînd latentă, dar inexorabil prezentă, șomajul ce se cronicizează, seismele financiare, falimentele ce se succed fără sfîrșit demonstrează, incontestabil, labilitatea structurilor economice occidentale, aflate într-un ireversibil proces de degringoladă. Dar ceea ce datele statistice nu pot să reflecte sînt gravele repercusiuni pe care această criză, sistemică și nu conjuncturală, le are asupra tuturor celorlalte componente ale lumii capitaliste — politică, morală, socială, culturală etc. — determinînd profunde fenomene de declin, alienare și depersonalizare, expresii ale unor contradicții structurale ce înregistrează o inerentă și legică accentuare.

Incitarea la violență

„Societatea occidentală de astăzi — scrie «Daily Mail» — are în interiorul ei o forță violentă și distrugătoare. Acest fapt este evident pentru oricine citește titlurile ziarelor sau vizionează emisiunile de televiziune". La rîndul său, „Le Monde Diplomatique" apreciază că „există filme criminogene, care creează gustul de a ucide. Violența anumitor pelicule constituie o incitare la crimă".

...Americanul Rony Zamora (15 ani) a fost condamnat la închisoare pe viață pentru uciderea cu sadism și fără motiv a unei vecine de 83 de ani. A recunoscut că fapta i-a fost inspirată, punct cu punct, de un episod dintr-un serial de televiziune. Ancheta a stabilit că tînărul, un pasionat al micului ecran, a fost martor, de la vîrsta de 5 ani, la nu mai puțin de 50 000 de „crime TV".

...Cel mai sinistru fapt divers înregistrat în Franța — cîțiva tineri automobiliști s-au „distrat" împingînd în prăpastie mașini mai mici, ceea ce s-a soldat cu pierderea a numeroase vieți omenești — are o frapantă similitudine cu scenariul filmului „Duelul".

Asemenea exemple — puține comparativ cu amploarea reală a fenomenului — demonstrează, după cum scrie „Der Spiegel", „legătura directă dintre infracțiunile și brutalitățile vizionate la domiciliu și cele comise în mod real", într-o societate în care violența nu este numai un spectacol, ci un element constitutiv al vieții cotidiene.

Cine a început : filmele sau realitatea ? Pentru etiologia violenței în lumea occidentală, această problemă a anteriorității nu e cîtuși de puțin importantă. De fapt, s-ar putea afirma că are loc un trafic în dublu sens, ce se operează între realitate și ecran, transferînd agresivitatea dintr-un domeniu în altul și invers, într-o adevărată osmoză a violenței. „Ceea ce ne confruntă astăzi, declara Masud Khan, redactor șef al revistei «International Library of Psyhoanalysis» și cunoscut medic psihiatru, este distribuirea în masă a unor filme executate cu o tehnică extraordinară, dar care, totuși, reprezintă un ultragiu la adresa celor mai adînci înțelesuri ale vieții sau un îndemn la răsturnarea tuturor valorilor sau, pur și simplu, incită în spectator impulsuri distrugătoare".

Semnalele de alarmă nu lipsesc. Se vorbește tot mai des de „sindromul violenței ecranizate", despre „efectul depresiv și de alienare" sau de „stressul emoțional" provocat de asemenea pelicule în Occident. Titluri ca „Televiziunea —promotor al criminalității", „Ecranul care ucide", „Divertismentul groazei" încep să apară tot mai frecvent în presa occidentală, metafore ce exprimă îngrijorarea crescîndă a opiniei publice față de proliferarea violenței pe marile și micile ecrane, fenomen ce materializează nu numai o componentă a crizei culturale, dar care are și grave repercusiuni, cu consecințe adesea iremediabile asupra personalității umane.

Acest veritabil „cult al violenței", răspîndit insidios prin mijloacele de informare în masă, prin literatură și artă, în general, preocupă tot mai mult opinia publică din țările occidentale, conștientă de efectele lui nocive asupra personalității umane, pe care o degradează și alienează. Statele Unite — scrie „Die Welt" — înregistrează, în prezent, „un val de proteste mai puternic ca niciodată împotriva violenței pe micul ecran — un gen de inițiativă cetățenească la nivel continental. Peste 100 de grupări bisericești au adresat un apel la o «săptămînă fără televizor», ca răspuns la efectele catastrofale ale brutalității ecranizate. Uniunea profesori-părinți, care numără peste 8 milioane de membri, sprijină cu hotărîre această acțiune. Uniunea medicală americană cere firmelor care finanțează emisiuni de televiziune să boicoteze serialele caracterizate prin scene violente. O anchetă a cunoscutului institut american de sondare a opiniei publice, Gallup, a ajuns, de asemenea, la concluzii semnificative în ceea ce privește numărul celor ce critică violența pe micul ecran. Fiecare al treilea american anchetat s-a pronunțat, astfel, pentru sistarea prezentării de acțiuni criminale la televiziune".

Campania anti-violență a atins o asemenea amploare în S.U.A., încît membrii Camerei Reprezentanților au consacrat emisiunilor TV care incită la crimă un an întreg de dezbateri.

Semnalele de alarmă, protestul și dezaprobarea sînt prezente și în alte state occidentale. „Violența elogiată de anumite emisiuni de televiziune sau de o serie de filme reprezintă o incitație directă la asasinat", atrăgea atenția, într-o declarație făcută revistei „L'Express", o oficialitate a Ministerului de interne francez, relevînd preocuparea autorităților față de agresiunea violenței în cultură și artă. De altfel, un sondaj efectuat în Franța a relevat că 81 la sută din cei chestionați s-au pronunțat pentru instituirea unui „Cod al televiziunii", menit să bareze calea violenței. În Marea Britanie și R.F.G. au fost organizate dezbateri televizate pe această temă, subliniindu-se, cu aceste prilejuri, profunda nocivitate a violenței comercializate.

Groaza, teroarea și grijile zilei de mîine

Dincolo de violența propriu-zisă, cultura occidentală e invadată de o galerie terifiantă de monștri ieșiți înspăimîntători din întuneric, din adîncuri subterane sau marine, din sicrie sau castele cu stafii și care se instalează pe ecrane, năvălesc în paginile cărților, vin către oameni din junglele lor de coșmar, semănînd panica, instalînd în conștiințe obsesia spaimei și groazei. „Monștrii vin pe ecrane, scrie «Le Nouvel Observateur»— parcă coboară spre noi, alunecă în noi, ne devin familiari... creînd, incontestabil, sentimentul de panică".

Producțiile de groază încearcă să creeze convingerea că omul ar fi incapabil să dea o ripostă eficientă angrenajului social occidental devenit atotputernic, să creeze apariția unui sentiment de resemnare. Este semnificativ faptul — notează și „Le Nouvel Observateur" — că marile filme de groază au apărut în momente de criză economică și socială (cum a fost, de pildă, sfîrșitul anilor '20). „În prezent, continuă revista, răbufnirea

groazei și fantasticului terifiant lasă urme alarmante asupra culturii, moravurilor, istoriei și imaginației noastre. Toate aceste filme de groază au două caracteristici : pe de o parte, ele emană o tensiune imediată, o violență aproape brutală, un fel de cinemăcelărie, iar, pe de altă parte, dau naștere filmului-catastrofă în care groaza este de durată și de amploare". Fără îndoială, menționează publicația, este vorba de o încercare de a concepe un alt mijloc de evadare din fața marilor probleme ale momentului economic și social, creînd o stare permanentă de tensiune, de angoasă sau resemnare, ce afectează elemente de esență ale conștiinței umane.

Cultura occidentală e invadată astăzi de un fenomen cu repercusiuni nu mai puțin nocive : pornografia. Cărți, reviste, benzi desenate, filme de lung și scurt metraj au năvălit asupra ecranelor, vitrinelor, zidurilor, a conștiințelor, în ultimă instanță, o adevărată industrie a pornografiei ce ridică obscenitatea la rang de principiu. Valul pornografic a cuprins S.U.A., R.F.G, țările scandinave, atingînd proporții nebănuite. Această invazie nu are nimic comun cu gustul real al publicului, ci reprezintă, în primul rînd, o expresie a aviditățiii unor abili oameni de afaceri care, speculînd sentimentele de derută, insecuritate, nesiguranță, teama de viitor, generate de o gamă întreagă de factori economici și sociali cunoscuți — criza, șomajul, inflația etc. — reușesc, prin intermediul unei publicități agresive și deșănțate, să-și vîndă degradanta marfă cu imense supraprofituri.

În fața avalanșei filmului și literaturii pornografice, creația autentică e subminată (în special în domeniul cinematografiei). În Franța, de pildă, se apreciază că există o corelație directă între escalada filmului porno și scăderea nivelului artistic general al producției naționale. „Pe plan uman, scrie și revista «U.S. News and World Report», propagarea imoralității determină dezorientarea individului, incapacitatea lui de a avea o opțiune proprie și corectă asupra valorilor morale". „Va fi dificil pentru copiii noștri — citează revista declarația unui psiholog american — ca, ajunși în perioada maturității, să ia decizii asupra a ceea ce este bun sau rău, pentru că nu vor avea habar despre conceptele morale. Pornografia generează anticivilizație. Ea degradează relațiile dintre oameni și reprezintă o amenințare directă la adresa umanității".

Comerțul depravării întîmpină astfel o puternică dezaprobare în cercurile cele mai largi ale opiniei publice din statele occidentale. Frank Osanka, profesor de drept la Universitatea „Lewis" din Lockport (Illinois), a cerut subcomitetului judiciar asupra criminalității al Camerei Reprezentanților a S.U.A. să adopte măsuri drastice pentru combaterea maculaturii pornografice. La New York și în alte orașe ale S.U.A. au fost organizate veritabile demonstrații de protest, au fost tipărite afișe și placarde în care se cere autorităților să reacționeze energic pentru frînarea valului de obscenitate. În acest context, Administrația a adoptat o serie de legi avînd drept scop limitarea flagelului depravării comercializate. În Suedia, asociații de părinți, cărora li s-au adăugat cercuri largi ale opiniei publice, au inițiat o serie de emisiuni televizate, special consacrate combaterii valului porno, la care au participat reprezentanți ai unor organizații politice și particulare.

În R.F.G., precum și în Olanda, Canada, Danemarca, Franța au avut loc dezbateri televizate consacrate aceluiași subiect, la care au participat cunoscuți reprezentanți ai vieții politice, sociale, culturale, ai opiniei publice, ce au reflectat oprobriul public față de acest fenomen cu grave implicații nu numai asupra artei și culturii, a sistemului de valori, în general, ci și a unor componente de esență ale personalității umane.

„Erotismul de masă și pornografia, apreciază cunoscutul publicist francez Jean Cau, reprezintă tot ce poate fi mai trist și mai urît pe lume. Adevărata imoralitate înseamnă a contribui în fiecare zi ca lumea în care trăim să devină mai sumbră, mai animalică, mai sinistră. Iar pornografia tocmai aceasta face."

Obscurantismul și drama lipsei de ideal

„Evul Mediu — menționează «Paris Match» — a avut partea lui de vrăjitorie, dar aceasta nu era decît o activitate marginală. În prezent, sectele, forma modernă de vrăjitorie, de ademenire a conștiințelor, pășesc într-un adevărat marș triumfal".

În țara lui Descartes și a lui Voltaire, există între 20 000 și 40 000 de practicanți ai ghicitului în stele, magiei, spiritismului ș.a.m.d. O clientelă estimată la un milion și jumătate de persoane asigură prosperitatea acestui business ce realizează o cifră de afaceri de circa un miliard franci anual. În principal, toți aceștia fac parte din rîndul categoriilor sociale defavorizate : șomeri, agricultori, mici meseriași, bătrîni. Neliniștea în fața viitorului, incertitudinea pentru ziua de mîine, necazurile și dramele prezentului sînt „materia primă" a traficanților de visuri, supranumiți și „vampiri ai durerii".

Erodarea încrederii în valorile culturale și științifice, coroborată cu dorința evadării dintr-o lume ostilă și incapabilă să răspundă idealurilor firești ale omului, a determinat și proliferarea a fel de fel de secte religioase și, ceea ce e mai tragic, membrii lor sînt racolați în majoritatea covîrșitoare din rîndul tinerei generații. „Pe toți (cei ce se refugiază spre secte — n.r.) îi unește pierderea sentimentului de securitate, a oricărei încrederi în viitor, în sensul vieții", notează „Der Spiegel", într-un amplu articol intitulat sugestiv „Sub imperiul paraliziei voinței, dezorientării și apatiei".

În ultimii ani, mii și mii de tineri din țările capitaliste — mulți dintre ei aflați pe băncile școlii sau șomeri — au căzut sub influența nefastă a unor asemenea secte care, potrivit revistei „Paris Match" „acționează asupra conștiințelor ca un veritabil cancer".

„Sectele (numai în Franța există 257 — n.r.) — citează revista declarația deputatului francez Emmanuel Hamel — prejudiciază autonomia conștiinței și liberul arbitru al adepților lor, comit împotriva lor o adevărată crimă de distrugere a personalității, separîndu-i de familie, exaltîndu-i pînă la fanatism și împingîndu-i, adesea, pe calea sinuciderii".

...În aprilie 1977, un tînăr membru al unei asemenea secte și-a pus capăt zilelor, în plin centrul Parisului. Era rezultatul operei de „reeducare" a lui Moon, întemeietorul uneia dintre cele mai răspîndite grupări așa-zis religioase ; Moon, noul Dumnezeu, noul Messia, noul deținător al Adevărului Absolut (neapărat cu litere mari !), noul... abil exploatator, în folosul său propriu, al idealurilor specifice adolescenței, al dorinței lor de dreptate și de o lume mai bună, prin care obține profituri de milioane și milioane de dolari.

Ce alte mărturii ar putea dezvălui mai elocvent tragismul lipsei de ideal, precum și natura reală a societății de consum, incapabilă să ofere tinerilor certitudini; adevărul, dreptatea, sistemul stabil de valori după care tînjesc încă de pe băncile școlii, silindu-i să se angajeze în procesul dramatic de alunecare, adeseori ireversibilă, spre limanurile amăgitoare ale naufragiului social și să caute, aiurea, familia unui Moon ?

Sesizînd gravele pericole ale proliferării obscurantismului religios, autoritățile din diferite țări, sub presiunea opiniei publice — părinți disperați, psihiatri, sociologi, ziariști, ce au atras atenția asupra consecințelor profunde ale unui asemenea fenomen asupra tinerei generații în special — au inițiat primele măsuri de frînare a acestui veritabil flagel al lumii occidentale. „Pentru prima dată în acest secol — scrie «Le Figaro» — o asemenea sectă a compărut în fața justiției". Este vorba de Biserica scientologică, acuzată inițial de escrocherie. Publicînd o amplă anchetă în legătură cu „magia secolului XX", revista „Paris Match" relevă că un procuror american a alcătuit un raport cuprinzător privind delictele comise de sectele religioase și care merg de la „răpiri la sechestrări, trecînd prin escrocherie, viol și agresiuni sexuale".

„Societatea burgheză — menționa cunoscutul scriitor britanic James Aldrige — distruge personalitatea... Sufletul nostru este pervertit, iar aceasta este un atentat la libertatea noastră. Loviturile dure împotriva principiilor morale ale existenței noastre sociale sînt tot mai frecvent aplicate și copiilor, pe care, de asemenea, caută să-i obișnuiască cu violența, adesea cu mult înainte ca ei să fi învățat să scrie și să citească".

Ce alte cuvinte pot ilustra mai elocvent profunda criză morală a lumii capitaliste, deruta și dezamăgirea celor pentru care discrepanța dintre aspirații și realitate generează veritabile drame, criza idealului și a sistemului de valori, sentimentul că e inutilă sau imposibilă orice năzuință spre realizare și afirmare, în condițiile în care societatea autointitulată „lumea tuturor libertăților" oferă, în fapt, doar „libertatea" de a se dezumaniza ?

Venera Anghel

R.F.G. Elevi și profesori demonstrînd pentru condiții mai bune de învățătură în școli

Cantonul Jura

Romeo Valentineanu, Timişoara. Referendumul organizat în Elveţia a aprobat constituirea unui nou canton — Jura. 82,3 la sută din votanţi s-au pronunţat în favoarea creării celui de al 23-lea canton, eveniment unic în istoria Elveţiei moderne care nu a cunoscut modificări constituţionale, de o asemenea factură, din... 1833. Noul canton reuneşte trei din cele şase districte francofone ce aparţineau cantonului Berna. S-a pus, astfel, capăt unei situaţii rezultate din hotărîrile Congresului de la Viena din 1815 care a stabilit frontierele elveţiene, încluzînd Jura francofonă în cantonul Berna predominant germanic. Cu o suprafaţă de 837 kmp şi 67 194 locuitori, Jura este al 14-lea canton elveţian ca suprafaţă şi al 21-lea din punct de vedere al numărului locuitorilor. „Tribune de Genève" scrie că, îndepărtată de marile concentrări industriale, Jura a suferit mult timp din cauza „situaţiei sale marginale". Chiar şi în prezent, numeroşi tineri continuă să caute de lucru departe de provincia natală. În sectorul industrial lucrează 10 000 persoane (60 la sută din populaţia activă). Orologeria (industria ceasurilor) foloseşte jumătate din efectiv (5 000). Specializarea lor este, însă, foarte limitată : 2 din 3 lucrători realizează carcase pentru ceasuri. În metalurgie sînt utilizaţi 1 200 muncitori, în construcţia de maşini-unelte — 1 800 etc. Deşi este considerat agricol, cantonul foloseşte în sectorul rural doar 12 la sută din locuitori. Capitala Jurei este oraşul Delémont **(în fotografie :** vedere generală a oraşului).

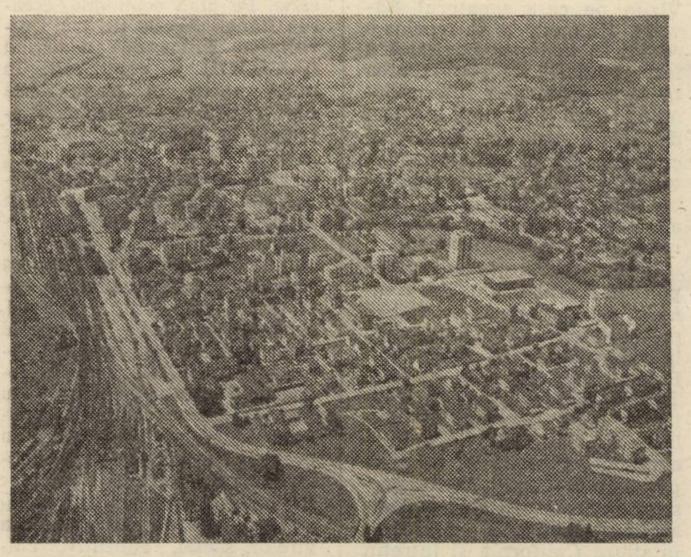

„Tokamak"

Sandu Ilieş, Făgăraş. Recordul despre care ne întrebaţi a fost realizat recent de fizicienii de la Universitatea americană Princeton. Într-un aparat Tokamak (utilizat pentru experienţele privind energia termonucleară), savanţii au reuşit să menţină timp de o zecime dintr-o secundă un flux de atomi de hidrogen la o temperatură de 60 milioane grade (temperatura care dă energie Soarelui). Pînă acum nu se reuşise decît 30 milioane grade, într-un timp mult mai scurt. Faptul dovedeşte că principiul — utilizat, de altfel, de toate ţările în care au loc cercetări în acest domeniu — este bun. Fizicienii de la Princeton nu au indicat care era densitatea neutronilor plasmei. Pe de altă parte, temperatura obţinută încă nu este suficientă pentru întreţinerea unei reacţii de fuziune. Drumul de la experienţe de laborator la industrializare este încă lung.

Ţiţei cu dirijabilul

Ion Moldovan, Arad. În U.R.S.S., există preocupări mai vechi de utilizare a dirijabilului în transporturi. Astfel, în urmă cu cîţiva ani, la Kiev a fost organizat, pe baze obşteşti, un birou de proiectare de dirijabile. Ultima lucrare a acestui colectiv o reprezintă conceperea unui sistem original de transport cu ajutorul aerostatelor şi dirijabilelor, acestea urmînd să formeze un tren aerian din şapte aerostate de transport, remorcat de un puternic dirijabil, cu un volum global de 2 milioane metri cubi. Un alt dirijabil se va afla în spatele convoiului, avînd rolul unui stabilizator, care va garanta starea de echilibru a trenului de aerostate cu lungimea de 1,5 kilometri. Sistemul este destinat transportului ţiţeiului, gazelor şi gazelor condensate pe calea aerului. La activitatea de rezolvare a numeroaselor probleme pe care le ridică realizarea în practică a acestui proiect au fost atraşi şi colaboratori ai Academiei de ştiinţe a R.S.S. Ucrainene, ai Institutului din Kiev pentru ingineri de aviaţie civilă, ai filialei din Kiew a Institutului unional de cercetări ştiinţifice pentru construcţia de conducte magistrale.

Ideea trenului aerian conceput la Kiev constă în aceea că învelişul aerostatelor să fie umplut cu gaze naturale. În acest fel, încărcătura se va ridica de la sine, avînd în vedere faptul că gazele naturale sînt de 1,8 ori mai uşoare decît aerul din atmosferă. În afară de aceasta, gazele ar crea, implicit, o uriaşă forţă ascensională suplimentară pentru transportul unei mari cantităţi de ţiţei şi de gaze condensate.

Punctele de destinaţie a trenurilor aeriene vor avea, firește, nevoie de mari depozite, care să asigure livrarea combustibilului în perioadele cînd condiţiile meteorologice nu vor permite zborurile. Specialiştii din Kiev consideră că pentru asemenea depozite s-ar putea folosi zăcămintele deja exploatate. Montarea unor instalaţii la asemenea depozite ar fi extrem de ieftină. În afară de aceasta, în zona unor foste exploatări există deja o reţea de conducte.

S-a calculat că pentru realizarea transportului prin intermediul aerostatelor, cheltuielile ar fi de 12 ori mai mici pentru construcţia sistemului şi de 2 ori mai mici pentru exploatarea lui decît dacă s-ar construi sisteme de conducte.

Doru Gheorghiu, Slatina. Potrivit datelor existente la sfîrşitul anului trecut, primele zece bănci americane sînt următoarele : Citibank, New York — capital : 3 291 406 000 dolari ; Bank of America, San Francisco — 3 003 101 000 dolari ; Chase Manhattan Bank, New York — 2 144 624 000 dolari ; Morgan Guaranty Trust Co., New York — 1 547 020 000 dolari ; Manufacturers Hanover Trust Co., New York — 1 268 571 000 dolari ; Chemical Bank, New York — 1 134 517 000 dolari ; Continental Illinois, Chicago — 1 101 721 000 dolari ; Bankers Trust, Co., New York — 955 141 000 dolari ; First National Bank, Chicago — 937 317 000 dolari ; Security Pacific National Bank, Los Angeles — 847 911 000 dolari.

Turnul Londrei

Andrei Dănăilă, Tîrgovişte. Fostă fortăreaţă la est de City of London, pe malul nordic al Tamisei, Turnul Londrei e unul din cele mai îndepărtate în timp vestigii istorice ale capitalei Marii Britanii. Tradiţia spune că a fost fondat de Iuliu Cezar şi, într-adevăr, urme ale unei fortificaţii romane au fost descoperite sub actualele ziduri. Turnul a fost ridicat de Gundolf, episcop de Rochester, prin 1078. De-a lungul secolelor a suferit unele modificări, dar, în mare, înfăţişarea sa a rămas aceeaşi. Principalul interes istoric rezidă în aceea că a fost închisoare pentru prizonieri celebri, mulţi nobili sau chiar personaje de sînge regal. În egală măsură, execuţii celebre (sau asasinate) au avut loc tot în acest turn. Deşi din vremea normanzilor pînă în veacul trecut Turnul Londrei a fost o închisoare, destinaţia sa nu s-a limitat la atît. În anumite perioade, construcţiile ce-l înconjurau au fost şi reşedinţă regală. Palatul regal a fost demolat din ordinul lui Cromwell. Pentru detalii istorice şi descrieri ale comorilor expuse la Turnul Londrei vă sugerăm consultarea volumelor „Zidul şi iedera" de Mircea Maliţa şi „Prezenţe româneşti şi realităţi europene" de Adrian Marino.

Filip Goagă, Tîrnăveni. Într-adevăr, administraţiile poştale ale O.N.U. din New York şi Geneva au emis mărci poştale consacrate actualei sesiuni — a 33-a — a Adunării Generale a Organizaţiei mondiale. Timbrele puse în circulaţie la Geneva sînt în valoare de 70 centime şi 1,10 franci şi au drept motiv un glob pămîntesc, numeroase stegulete colorate şi o schiţă simbolică a sălii în care se desfăşoară sesiunea Adunării Generale. Mărcile emise la New York, în valoare de 13 şi 18 cenţi **(fotografia alăturată)**, redau un aspect de la dezbaterile generale — se văd delegaţii, preşedinţia Adunării, tabela de afişaj electronic al rezultatelor votului, cabinele translatorilor.

POSTA REDACȚIEI

Ora de iarnă

Venera Niculescu, Suceava. În prima zi din octombrie, opt țări europene au revenit la orarul de iarnă, trecînd de la plus două ore față de G.M.T. la numai o oră. Schimbarea îngăduie o mai bună corelare a activității economice cu lumina naturală și, deci, economisirea de electricitate. Șapte din aceste țări (Franța, Belgia, Olanda, Luxemburg, Spania, Andorra, Polonia) au introdus ora de vară la 2 aprilie, iar Italia de la 28 mai. Este al treilea an în care Franța adoptă acest sistem orar. Oficialitățile apreciază că, în acest mod, prin consumul mai redus de electricitate, s-a putut economisi echivalentul a 300 000 tone petrol. Pentru a se obține o economie comparabilă în industrie ar fi fost necesare investiții de 400—500 milioane franci. Trecerea de la orarul de vară la cel de iarnă s-a produs, duminică, la ora 3 dimineața, ceea ce a făcut ca ziua respectivă să aibă... 25 de ore. S-a ales această zi și această oră dat fiind că reprezintă punctul cel mai redus din săptămînă pe planul activității economice. În general, populația franceză s-a adaptat bine acestor schimbări de orar, cu excepții din mediul rural. Autoritățile franceze și cele din C.E.E. rămîn preocupate de reticențele vest-germane față de ideea unui orar diferențiat în funcție de anotimp. Desigur, adoptarea unei legi care îngăduie guvernului R.F.G. să introducă un sistem al orei de vară constituie un pas înainte. Dar distanța ce trebuie parcursă pînă la traducerea sa în practică rămîne mare. Același lucru este valabil pentru Marea Britanie și Irlanda.

Dragoș Vlad, București. Lucrările care au început în istmul Tehauntepec, din Mexic, prevăd, deocamdată, construcția unei căi ferate de la un ocean la celălalt (Atlantic și Pacific), ceea ce, în perspectivă, ar putea fi, așa cum presupuneți, și o alternativă a Canalului Panama. Fîșia de pămînt are o lărgime de 250 de km. Calea ferată și șoseaua vor lega porturile Coatzacaolcos, din statul Veracruz, la Atlantic, cu Salina Cruz, din statul Oaxaca, la Pacific. Proiectul prevede folosirea unor trenuri de marfă cu o viteză de o sută de kilometri pe oră, care vor străbate respectiva distanță în mai puțin de trei ceasuri, de trei ori mai puțin decît durează traversarea Canalului Panama.

Guvernul malayezian

Gheorghe Stroe, București. Alegerile legislative din Malayezia au început la 8 iulie a.c., dar din cauza unor dificultăți materiale și de comunicație, în teritoriile din est, Sabah și Sarawek, scrutinul s-a desfășurat în 15 iulie, respectiv, 22 iulie. Rezultatele globale ale alegerilor au putut fi, deci, cunoscute abia în 22—23 iulie, ele subliniind victoria înscrisă de coaliția guvernamentală — Frontul Național. Cele zece formațiuni aparținînd Frontului și-au adjudecat 131 din cele 154 locuri în parlamentul federal al statului malayezian. Dintre formațiunile opoziției : Partidul acțiunea democratică a obținut 16 mandate, Partidul islamic panmalayezian — 5. Frontul Național a realizat, astfel, cu mult peste două treimi din numărul total al mandatelor, adică majoritatea necesară pentru a putea amenda Constituția.

La 27 iulie, premierul Datuk Hussein Onn a anunțat constituirea unui nou guvern. „Format din 21 de membri, noul cabinet — remarca agenția «France Presse» — nu reprezintă schimbări notabile față de precedentul cabinet, format, în ianaurie 1976, de Datuk Hussein Onn, după decesul fostului premier Tun Abdul Razak". De pildă, Tengku Ahmad Rithauddeen păstrează portofoliul afacerilor externe. În schimb, primul ministru care, în fostul guvern deținea și conducerea ministerului apărării, a cedat acest portofoliu fostului ministru al industriei — Datuk Amar Hagi Abdel Taib Mahmud, pentru a se consacra unui nou departament ministerial : cel federal, care include și responsabilitatea capitalei, Kuala Lumpur.

Alex. Curelea, cartier Brazda lui Novac, bloc D2 8, sc. 2, ap. 8, cod 1100 Craiova, tel 12395, vinde colecția revistei „Lumea" pe anii 1969—1977.

Mihai Cotuțiu, Oradea. Consultînd articolele publicate de revista noastră în legătură cu problema dezarmării, precum și recentul serial „Tîrgul negustorilor de arme", veți găsi răspuns la întrebările pe care ni le-ați adresat.

I. Iuliu, Arad. Nu dispunem de informații mai noi decît cele existente în cartea lui A. Hynek, „Fenomenul O.Z.N.", recent publicată de editura Dacia.

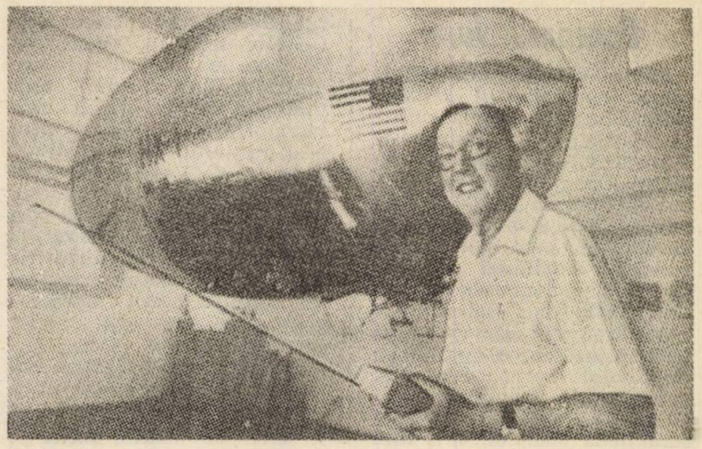

Ion Stoian, Cîmpina. Printre încercările de realizare a unor prototipuri de mașini zburătoare, figurează și acest mic dirijabil de 1,5 m, condus prin teleghidare și oferit de inginerul Saul Sloter marinei americane.

Vasile Gogonea, Tg. Jiu. 1. Vizita pe care senatorul Edward Kennedy a întreprins-o recent în Uniunea Sovietică a fost prilejuită de participarea sa la o conferință internațională asupra ajutorului medical de primă urgență. În cadrul convorbirilor din timpul întrevederii cu L. I. Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., au fost abordate probleme ale relațiilor sovieto-americane.

În ceea ce privește activitatea politică a senatorului Ed. Kennedy, nu puține surse indică posibilitatea unei candidaturi la președinție, în anul 1980. Potrivit ziarului „Los Angeles Times", Kennedy ar fi contactat două personalități politice din California, făcîndu-le cunoscută intenția sa de a se prezenta la alegeri. Aceste personalități politice sînt responsabili ai partidului democrat în statul California și întreține vechi legături cu familia Kennedy. Știrea publicată de „Los Angeles Times" a apărut la două zile după ce guvernatorul (democrat) al Californiei, Edmund Brown jr, de multe multe ori considerat un potențial candidat la președinție, a făcut o declarație în care afirmă că nu intenționează să candideze ; potrivit lui Brown, convenția democrată va alege între președintele Jimmy Carter și senatorul Ed. Kennedy (ulterior, senatorul a dezmințit afirmațiile ziarului din Los Angeles).

2. În ce privește unele poziții ale P. C. Francez și P. C. Spaniol, vă sugerăm consultarea nr. 8 din 1976 și nr. 18 a.c. ale revistei noastre.

Emilian Pop, București. Prin activitatea sa, Liga Arabă a permis întărirea legăturilor firești existente între lumea arabă și Africa. De altfel, șapte țări membre ale Ligii Arabe fac parte, de asemenea, din Organizația Unității Africane. Pe plan economic, crearea Băncii Arabe pentru Dezvoltarea Economică a Africii (B.A.D.E.A) a contribuit, în mare parte, la promovarea cooperării arabo-africane. Conferința la nivel înalt, desfășurată la Cairo, în martie 1977, la care au participat conducători din 60 de țări africane și arabe, a marcat, prin programul de acțiune și celelalte documente adoptate, un moment important în dezvoltarea colaborării, pe multiple planuri, între aceste state. În cadrul Ligii Arabe funcționează o comisie permanentă pentru cooperarea arabo-africană. Au fost, de asemenea, create grupuri de lucru însărcinate cu problemele cooperării arabo-africane în diferite domenii : financiar, agricultură, silvicultură, pescuit și creșterea vitelor, social, educativ, cultural și informațional, exploatări miniere, industrie, valorificarea resurselor acvatice, transporturi și telecomunicații.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon .17 60 10 internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

ASIGURAREA COMPLEXĂ A ELEVILOR ȘI STUDENȚILOR

Pentru educarea în spiritul prevederii a noii generații, Administrația Asigurărilor de Stat a introdus o asigurare numai pentru copii și tineretul studios denumită : „asigurarea complexă a elevilor și studenților".

Această formă de asigurare combinată cuprinde în același contract :

— cazurile de accidente ale elevului sau studentului, pentru sume asigurate de pînă la 18.000 de lei, diferențiate în funcție de urmările accidentelor ;

— cazurile de pagube produse de incendiu, de unele calamități ale naturii ori de furt prin efracție, la bunurile asigurabile (îmbrăcăminte, obiecte de sport și de voiaj etc.) luate de elev sau student oriunde în afara domiciliului, pentru suma asigurată de 2.000 de lei ;

— cazurile de răspundere civilă legală care decurg din deteriorarea sau distrugerea unor bunuri din vina elevului sau studentului, pentru pagube de peste 100 de lei pînă la 2.000 de lei.

Administrația Asigurărilor de Stat plătește despăgubiri și sume asigurate ca urmare a evenimentelor asigurate produse în timpul valabilității contractului de asigurare, în orice loc și cu orice ocazie, inclusiv în timpul vacanțelor.

În cazurile de invaliditate permanentă parțială se plătește o parte din suma de 12.000 de lei prevăzută pentru cazurile de invaliditate permanentă totală, corespunzătoare gradului de invaliditate stabilit, majorată cu 25%.

Durata asigurării este de 6 luni sau de 1 an (la alegere).

Costul asigurării este foarte convenabil : 1 leu pe lună pentru toți elevii și studenții.

Pentru informații suplimentare și pentru contractarea de asigurări vă recomandăm să vă adresați responsabililor cu asigurările, agenților si inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

Lei 2

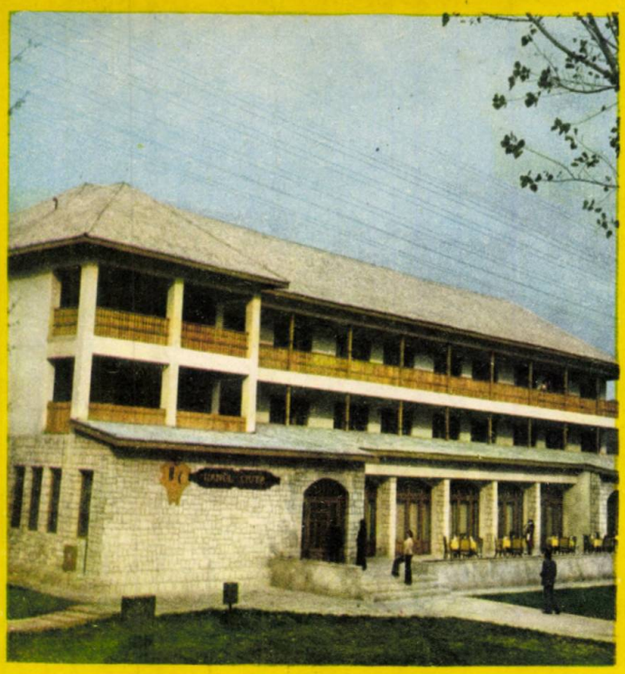

Sejur agreabil, serviciu ireproşabil confort, la unităţile U.J.C.C. – BUZĂU!

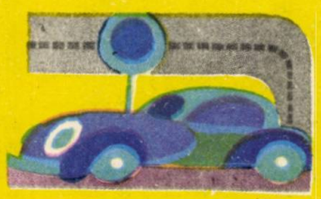

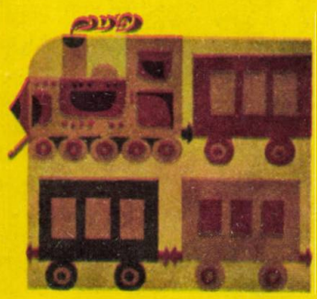

Vă recomandăm :

— HANUL TURISTIC POGOANELE (hotel şi restaurant), la 40 km de Buzău, pe şoseaua Buzău-Slobozia ;

— HANUL CIUTA (hotel şi restaurant), la km 37 pe şoseaua Buzău-Braşov ;

— HANUL TURISTIC „MINA DE PETROL" (hotel, restaurant, cramă, cofetărie), din staţiunea Monteorul ;

— POPASUL TURISTIC MEREI (hotel, căsuţe pentru cazare şi restaurant), la 10 km de Buzău, pe şoseaua Buzău-Bucureşti.

— În oraşul Buzău, U.J.C.C. Buzău vă recomandă restaurantul, cofetăria şi terasa ISTRIŢA.

Nr. 42 12 octombrie 1978

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Moment de seamă în dezvoltarea colaborării dintre România și Bangladesh

Priorități ale procesului de dezarmare

Din actualitatea internațională

NAȚIUNILE UNITE

LISABONA • LONDRA

PARIS • BONN

Cursul ascendent al relațiilor de prietenie româno-bulgare

Reportaj pe glob **MADRID**

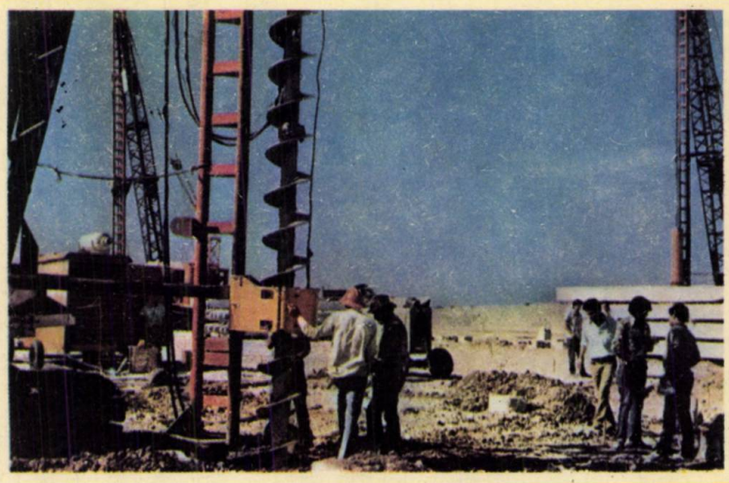

„Autobiografii latino-americane"

Convorbiri oficiale între președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Populare Bangladesh, Ziaur Rahman

Înaintea dineului oficial oferit de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu în onoarea președintelui Republicii Populare Bangladesh, Ziaur Rahman, și a doamnei Ziaur Rahman

Mii de bucureșteni aclamă cu căldură sirea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a varășei Elena Ceaușescu, care au inau rat Tîrgul internațional București și Ex ziția internațională de vînătoare

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

42 [781]

12 octombrie 1978

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Moment de seamă în dezvoltarea relațiilor dintre România și Bangladesh. Liana Enescu 2

Relațiile româno-bulgare : cursul mereu ascendent al colaborării multilaterale. N. Pătrașcu 4

Dezarmarea generală și, în primul rînd, nucleară – imperativ izvorît din realitatea contemporană. George Serafin 5

Anchetă internațională la TIB'78. „Comerț – Cooperare – Dezvoltare" – coordonate ale prezenței României la schimburile economice mondiale. Rodica Dumitrescu, Eugeniu Obrea 6

Libanul trebuie să-și recapete liniștea ! Crăciun Ionescu 11

Națiunile Unite. În centrul dezbaterilor – probleme cardinale. Octavian Munteanu 12

Londra. Conferința laburistă și opțiunile guvernului. Stelian Turlea 13

Paris. Partidele și problemele Pieței comune. M. Ramură 14

Lisabona. Soluție dificilă 15

Bonn. Puls politic vest-german. Vasile Crișu 19

Stockholm. Criza de guvern 20

Teheran. Context politic intern. L. Nichifor 20

„Autobiografii" latino-americane (II). Forțe creatoare în desfășurare. Eugen Pop 26

Kenya. Opțiuni pentru continuitate. Dumitru Constantin 28

CONVORBIRI, INTERVIURI

José López Portillo, președintele Mexicului 9

Richard Hauser, directorul Institutului pentru Cercetări Sociale din Londra 10

REPORTAJ PE GLOB

Madrid – vocație și actualitate. Mihai Fabian 16

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

Cuba. Programe economice. Anca Voican 18

SINTEZE

Drepturile omului și baza lor economico-socială. Ilie Olteanu 22

1000+1 24–25

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ 29

POȘTA REDACȚIEI 31–32

Convorbire cu președintele Mexicului, JOSÉ LÓPEZ PORTILLO

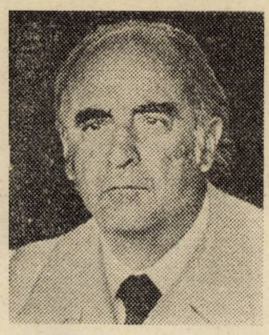

Anchetă internațională la TIB '78

„Comerț—Cooperare—Dezvoltare" — coordonate ale prezenței României în schimburile economice mondiale

Exigențe ale soluționării trainice și definitive a situației din Liban

Drepturile omului și baza lor economico-socială

Din actualitatea internațională

O.N.U. Dezbaterile de politică generală

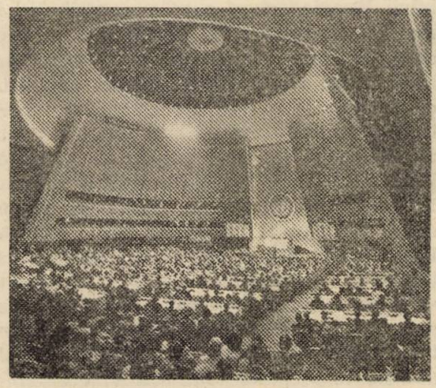

PARIS. Partidele și problemele Pieței comune

BONN. Puls politic vest-german

LISABONA. Soluție dificilă

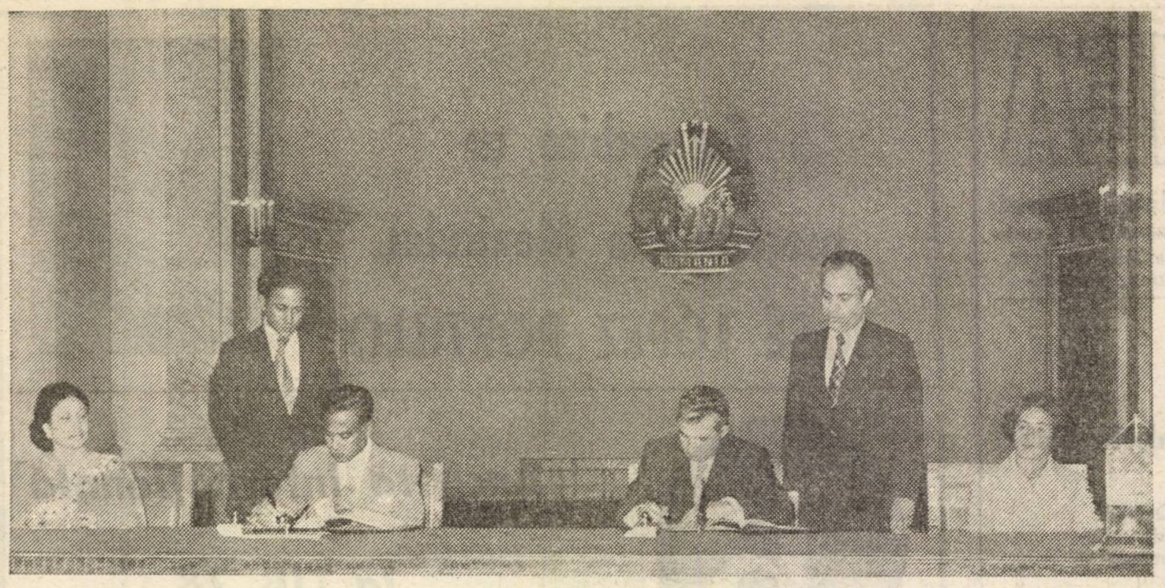

Ceremonia semnării Declarației comune dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Bangladesh

Moment de seamă în dezvoltarea relațiilor dintre România și Bangladesh

Bunele relații de prietenie și colaborare care s-au statornicit și dezvoltat între România și Bangladesh au înregistrat un moment important prin recenta vizită oficială, de prietenie, întreprinsă în țara noastră — la invitația președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu — de președintele Republicii Populare Bangladesh, Ziaur Rahman, și doamna Ziaur Rahman. Este, aceasta, totodată o mărturie concretă a politicii consecvente a României socialiste de continuă amplificare a relațiilor de colaborare și solidaritate cu țările în curs de dezvoltare.

Expresie a evoluției ascendente a relațiilor dintre România și Bangladesh, dialogul la nivel înalt desfășurat la București a pus în lumină voința celor două țări de a dezvolta și mai mult raporturile dintre ele, de a conferi noi și importante dimensiuni cooperării lor, în plan bilateral și internațional, în interesul propriilor popoare, al cauzei edificării unei lumi mai drepte și mai bune.

„Vizita dumneavoastră — a subliniat președintele **Nicolae Ceaușescu** în toastul rostit la dineul oferit în cinstea înalților oaspeți — **este o expresie a bunelor raporturi de prietenie și colaborare statornicite între România și Republica Bangladesh, a dorinței țărilor și popoarelor noastre de a conferi acestor relații dimensiuni tot mai largi, pe baza deplinei egalități, a stimei și respectului reciproc".** Primirea călduroasă cu care locuitorii capitalei i-au întîmpinat pe înalții soli ai poporului din Bangladesh, manifestările de simpatie cu care a fost însoțită vizita lor pe pămîntul românesc au fost, de altfel, edificatoare pentru sentimentele de prietenie, solidaritate și stimă nutrite de poporul român pentru poporul din Bangladesh.

A fost această vizită un nimerit prilej de a se constata cu satisfacție faptul că, în cei peste șase ani care au trecut de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre cele două țări și, mai ales, după încheierea, în 1974, a Acordului de cooperare economică și tehnico-științifică, schimburile economice comerciale, științifice și culturale s-au amplificat simțitor, înmulțindu-se contactele la diferite niveluri și, implicit, posibilitățile de studiere și identificare în comun a căilor și mijloacelor de continuă dezvoltare și diversificare a legăturilor și cooperării bilaterale. În context remarcăm ca deosebit de important faptul că, în ultimii trei ani, volumul colaborării economice dintre România și Bangladesh s-a dublat ; sînt, de asemenea, notabile rezultatele colaborării pe diverse planuri — politic, economic, tehnic și cultural. Dialogul la nivel înalt a permis o evaluare a posibilităților de dezvoltare a cooperării bilaterale, convenindu-se asupra unor măsuri și acțiuni de extindere a colaborării în diverse domenii. Firește, în timpul convorbirilor oficiale dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Ziaur Rahman a avut loc un schimb de opinii cu privire la preocupările celor două țări și popoare, pe planul dezvoltării social-economice, ca și cu privire la probleme ale vieții internaționale actuale.

Vizita în România a președintelui Republicii Bangladesh și-a adus contribuția la mai buna cunoaștere reciprocă a celor două popoare, a prilejuit un contact nemijlocit cu realitățile României socialiste, cu realizările obținute de poporul nostru în diferite sectoare de activitate. Un moment aparte l-a constituit, astfel, vizitarea Pavilionului României din cadrul Tîrgului Internațional deschis la București în cea de a doua zi a vizitei înaltului oaspete. Președintele Ziaur Rahman și personalitățile care l-au însoțit au trecut în revistă standurile industriei construcțiilor de mașini din țara noastră, reprezentative pentru nivelul de înaltă tehnicitate atins de această importantă ramură a economiei românești. S-au bucurat de aprecierea solilor poporului din Republica Bangladesh diferitele standuri, printre care cel cu mașini-unelte cu comandă-program, aparatură tehnologică complexă, calculatoare electronice, cel al locomotivelor Diesel și al mașinilor agricole.

Interesîndu-se de performanțele tehnico-funcționale ale produselor expuse, președintele Ziaur Rahman a exprimat interesul țării sale pentru achiziționarea unora dintre aceste produse, printre care : vagoane de cale ferată și mijloace de transport în comun. A fost subliniată buna colaborare existentă în domeniul achiziționării din România de mașini utilitare, produse chimice, uleiuri minerale și diverse scule pentru industria textilă. Au fost, de asemenea, evidențiate posibilitățile largi de colaborare în privința tractoarelor și mașinilor agricole, dat fiind caracterul predominant agricol al economiei Republicii Populare Bangladesh. În acest cadru, au fost prezentate variate tipuri de tractoare, dintre care unele lucrează în Bangladesh, combine, excavatoare, precum și familia de autobasculante românești utilizate în lucrările de șantier. După acest prim contact cu realizările economiei noastre naționale, președintele Republicii Populare Bangladesh, Ziaur Rahman, și doamna Ziaur Rahman, precum și persoane oficiale din suită au fost oaspeții colectivelor de muncă ale Combinatului de industrializare a lemnului de la Pipera și Întreprinderii de confecții și tricotaje București.

Contactul cu actualitatea românească a creat oaspeților imaginea succeselor și preocupărilor poporului român pe calea edificării societății socialiste multilateral dezvoltate.

Președintele Ziaur Rahman a dat o înaltă apreciere eforturilor susținute ale întregului popor român, strîns unit sub conducerea înțeleaptă și dinamică a președintelui Nicolae Ceaușescu, pentru dezvoltarea economico-socială independentă a României, ca și remarcabilelor succese obținute în dezvoltarea industriei, a agriculturii, științei și culturii, în ridicarea continuă a nivelului de trai, în construirea unei societăți noi, moderne și prospere. **„Noi, cei din Bangladesh,** — declara președintele **Ziaur Rahman** adresîndu-se președintelui Nicolae Ceaușescu — **admirăm și respectăm forța de nezdruncinat și**

La plecarea înalților oaspeți, președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Ziaur Rahman își strîng cu căldură mîinile

abnegația poporului român. Sub înțeleapta și dinamica dumneavoastră conducere, poporul român a obținut succese măreț nu numai în domeniile tehnicii și științei, dar și în alte sectoare ale activității umane. Este, într-adevăr, plăcut să remarcăm că România de azi oferă imaginea unei țări moderne și în plin progres, cu o industrie și o agricultură foarte dezvoltate și un înalt nivel de trai".

La rîndul său, președintele Nicolae Ceaușescu a apreciat eforturile poporului din Bangladesh, sub conducerea președintelui Ziaur Rahman, pentru dezvoltarea economică și socială independentă, pentru depășirea dificultăților, pentru consolidarea independenței, suveranității și unității naționale și utilizarea resurselor materiale și umane ale țării în interesul propriului popor.

Exprimîndu-și deplina satisfacție față de extinderea raporturilor de prietenie și colaborare dintre țările lor, cei doi șefi de stat au căzut de acord să fie întreprinse noi inițiative în vederea intensificării și diversificării relațiilor comerciale bilaterale și adîncirii cooperării economice reciproce.

Un moment de mare importanță pentru dezvoltarea viitoare a relațiilor dintre România și Bangladesh l-a reprezentat semnarea **Declarației comune,** document destinat să stabilească, principial și politic, cadrul de desfășurare a raporturilor bilaterale și cu alte state, în toate domeniile de interes comun. De asemenea, în timpul vizitei, a fost semnat **Acordul general de comerț între România și Bangladesh.** Cei doi președinți au decis ca negocierile pentru încheierea acordurilor privind **evitarea dublei impuneri, transporturile aeriene și maritime, înțelegerea între agențiile de presă** și **convenția sanitar-veterinară** să fie finalizate cît se poate de repede. A fost hotărîtă **ridicarea la nivel ministerial a reprezentării în cadrul Comisiei mixte** și s-a căzut de acord ca, la viitoarea sesiune a comisiei — care urmează a fi convocată cît mai curînd posibil — să se facă propuneri concrete privind intensificarea cooperării bilaterale în diferite domenii de interes comun.

Mîile de bucureșteni au salutat cu multă căldură pe cei doi președinți

În scopul identificării și studierii unor proiecte concrete în domeniile petrolului, gazelor naturale, chimiei și petrochimiei, transporturilor, agriculturii și mașinilor agricole, industriei ușoare și al altor sectoare de interes comun, delegații de specialiști din România se vor deplasa în Bangladesh pînă la sfîrșitul lunii octombrie 1978. S-a convenit, totodată, asupra priorității conlucrării reciproc avantajoase în sferele industriei miniere, construcțiilor navale, pescuitului și materialelor de construcții.

În timpul convorbirilor la nivel înalt de la București, s-a procedat și la un schimb de opinii asupra unor probleme ale situației internaționale actuale. Cei doi șefi de stat au subliniat mutațiile profunde care au loc pe plan mondial, ca urmare a luptei popoarelor împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru a deveni stăpîne pe propriile destine și a se dezvolta de sine stătător, pe calea progresului economic și social. A fost evidențiată, în acest context, importanța respectării în viața internațională a principiilor independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și avantajului reciproc. A fost accentuată necesitatea realizării dezarmării și, în primul rînd, a dezarmării nucleare, a transpunerii în viață a documentului final adoptat de recenta sesiune a O.N.U. consacrată problemelor dezarmării.

Președinții Nicolae Ceaușescu și Ziaur Rahman s-au referit la necesitatea intensificării eforturilor tuturor țărilor pentru făurirea unor relații interstatale noi, democratice, pentru lichidarea subdezvoltării și edificarea unei noi ordini politice și economice mondiale care să asigure dezvoltarea liberă și neîngrădită a tuturor țărilor și, în primul rînd, a celor în curs de dezvoltare. S-a afirmat hotărîrea de a colabora mai strîns în lupta pentru soluționarea în interesul popoarelor a problemelor care confruntă astăzi omenirea, pentru edificarea unei lumi mai drepte și mai bune, o lume a păcii, a prieteniei și cooperării neîngrădite între națiuni.

La încheierea vizitei în România, președintele Ziaur Rahman a adresat o invitație președintelui Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu de a face o vizită oficială, de prietenie, în Republica Populară Bangladesh, invitație acceptată cu multă plăcere ; data efectuării acestei vizite urmează a fi stabilită ulterior.

Întîlnirea și convorbirile dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Ziaur Rahman, deciziile luate și înțelegerile convenite marchează un moment de seamă în cronica relațiilor dintre România și Bangladesh, constituie o contribuție importantă la dezvoltarea raporturilor dintre cele două țări, în folosul celor două popoare, al cauzei păcii și colaborării în lume.

Liana Enescu

Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a tovarășului Stanko Todorov, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Bulgaria

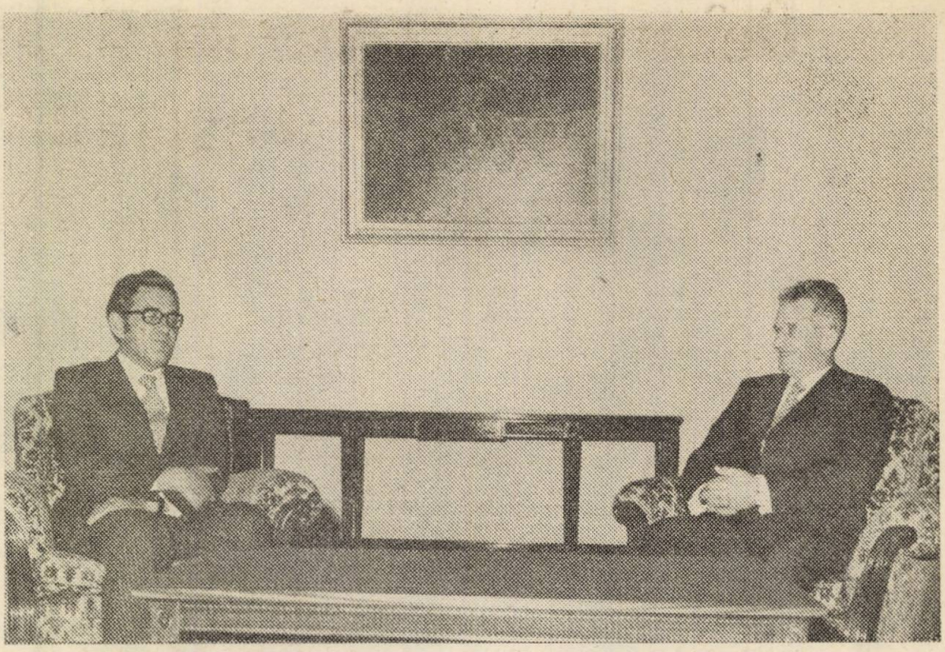

Relațiile româno-bulgare: cursul mereu ascendent al colaborării multilaterale

Între 6 și 8 octombrie, Stanko Todorov, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Bulgaria, a efectuat o vizită prietenească de lucru în România.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, l-a primit pe premierul bulgar, cu care a avut o convorbire.

Vizita președintelui Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria, așa după cum a reieșit cu prilejul întrevederii avute cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, reflectă evoluția mereu ascendentă a raporturilor de prietenie și rodnică colaborare statornicite între cele două partide, state și popoare. Și, pornind de aici, ambele părți și-au exprimat hotărîrea de a dezvolta, pe multiple planuri, raporturile româno-bulgare, de a intensifica colaborarea economică și cooperarea în producție, corespunzător intereselor popoarelor român și bulgar, cauzei socialismului și păcii.

A avut loc, de asemenea, un schimb de vederi asupra unor probleme ale actualității politice internaționale. În acest cadru, au fost subliniate mutațiile ce au loc în lumea contemporană, voința comună a României și Bulgariei de a colabora tot mai activ pe arena mondială pentru a-și aduce contribuția la soluționarea problemelor cu care este confruntată omenirea, la înfăptuirea unui sistem trainic de securitate pe continentul european, în Balcani și în lume, la instaurarea unui climat de pace, cooperare și încredere între națiuni.

Începute în chiar ziua sosirii în țara noastră, convorbirile dintre tovarășii Manea Mănescu și Stanko Todorov au acoperit o variată gamă de probleme de interes bilateral. Cei doi șefi de guverne au subliniat că, pentru extinderea și aprofundarea raporturilor multilaterale dintre România și Bulgaria, pentru strîngerea legăturilor dintre cele două partide, state și popoare, rolul hotărîtor revine legăturilor de solidaritate și colaborare dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Bulgar, frecventelor întîlniri și contacte, devenite tradiționale, între conducătorii de partid și de stat ai celor două țări, care s-au soldat, de fiecare dată, cu măsuri importante pentru lărgirea cadrului de conlucrare bilaterală și stabilirea direcțiilor fundamentale de acțiune.

Prin frecvența lor și, mai ales, prin amplitudinea măsurilor practice adoptate, asemenea convorbiri vin să sublinieze importanța deosebită pe care cele două partide, statele și popoarele noastre o acordă dezvoltării și aprofundării continue a colaborării multilaterale dintre ele, în avantajul și spre binele reciproc, al cauzei socialismului, păcii și colaborării internaționale.

Convorbirile româno-bulgare purtate de cei doi prim-miniștri au fost un prilej de a se examina stadiul îndeplinirii înțelegerilor și hotărîrilor convenite la nivel înalt, în 1975 la București, în 1977 la Sofia și în 1978 la Turnu Măgurele-Nicopole, îndeosebi a acelora care se referă la construirea în comun a obiectivelor industriale, adîncirea cooperării și specializării în producție, schimbul de mărfuri, colaborarea științifică și tehnologică, precum și extinderea în continuare a relațiilor economice bilaterale după anul 1980. S-a constatat că aceste hotărîri se îndeplinesc cu succes, constituind o contribuție la dezvoltarea economico-socială a celor două țări. Aceasta reprezintă, de asemenea, o contribuție concretă la îndeplinirea „Programului complex al adîncirii și perfecționării în continuare a colaborării și dezvoltării integrării economice socialiste a țărilor membre ale C.A.E.R.".

În cadrul convorbirilor s-a evidențiat, din nou, că realizarea în comun a unor mari obiective industriale reprezintă o nouă etapă, superioară, în colaborarea economică bilaterală reciproc avantajoasă, un exemplu grăitor al bunei vecinătăți.

Este spre satisfacția întregului nostru popor să constate că, în ultimii ani, se înregistrează succese remarcabile într-o tot mai largă gamă a conlucrării bilaterale. Se dezvoltă continuu contactele pe linie de partid, la nivel guvernamental și parlamentar, schimbul de experiență în construcția socialistă ; se întăresc legăturile dintre organizațiile de masă și obștești, dintre unitățile economice și instituțiile cultural-științifice din cele două țări.

Colaborarea economică dintre cele două țări vecine se constituie într-un suport ferm al procesului de necontenită adîncire a legăturilor multilaterale româno-bulgare. Domeniul schimburilor comerciale se dovedește deosebit de dinamic. Astfel, schimburile reciproce de mărfuri s-au dublat la sfîrșitul cincinalului trecut față de nivelul realizat în 1970, iar, în perspectivă, se prevede un volum valoric de peste 1 miliard de ruble (pînă în 1980) ; adică, practic, o dublare față de perioada 1971—1975. O componentă îmbucurătoare a acestei evoluții o constituie creșterea ponderii produselor industriei constructoare de mașini și a altor ramuri industriale moderne, în special a produselor rezultate din cooperarea în producție, care vor deține, în actualul cincinal, 25 la sută în ansamblul livrărilor reciproce. Este firește, o dovadă grăitoare a dezvoltării impetuoase a economiilor celor două țări. Ca rod al colaborării dintre România și Bulgaria, se vor înălța obiective de o mare importanță pentru economiile naționale ale celor două țări : unul dintre acestea este deja în construcție — Întreprinderea de mașini grele de la Giurgiu-Ruse. De asemenea, în primăvara acestui an, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov au inaugurat lucrările Complexului hidroenergetic Turnu Măgurele-Nicopole.

Colaborarea româno-bulgară se desfășoară, evident, pe un registru deosebit de larg. Subliniem, în context, conlucrarea reciprocă în domeniul tehnico-științific, conlucrare care cunoaște o evoluție dintre cele mai favorabile, ca și colaborarea în sfera învățămîntului, literaturii, artei, cinematografiei, presei și radioteleviziunii. Toate acestea vizează o mai bună cunoaștere reciprocă a valorilor materiale și spirituale ale celor două popoare.

Legitima satisfacție a poporului român față de rezultatele convorbirilor româno-bulgare este întărită de convingerea nestrămutată că acestea vor contribui la întărirea și aprofundarea în continuare a prieteniei și colaborării multilaterale dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Bulgaria, în interesul celor două popoare, al cauzei generale a socialismului și păcii în lume.

N. Pătrașcu

Dezarmarea generală și, în primul rînd, nucleară — imperativ izvorît din realitatea contemporană

La 33 de ani după încheierea celui de al doilea război mondial și tot atîția de la crearea Organizației Națiunilor Unite, armamentele și forțele militare în general au luat proporții de-a dreptul monstruoase. Existența acestora, în condițiile puternicei tendințe spre înțelegere, cooperare și pace, apare ca unul din cele mai periculoase paradoxuri ale lumii contemporane. Datele și cifrele furnizate de surse din cele mai autorizate vorbesc de la sine : în ultimele trei decenii, cheltuielile militare au înghițit peste șase mii miliarde dolari ; peste 22 milioane de soldați se află astăzi sub arme, în sectoarele militare activînd aproape 40 milioane persoane, dintre care patru sute de mii sînt oameni de știință și cadre inginerești ; arsenalele nucleare posedă arme cu o putere explozivă ce întrece de cîteva milioane de ori bomba atomică aruncată deasupra Hiroșimei. Europa concentrează cele mai distrugătoare armamente și cele mai numeroase efective, iar în planul cheltuielilor militare, statelor semnatare ale Actului final le revin 80 la sută din fondurile alocate în acest scop pe plan mondial. Ritmul continuă, perfecționarea tipurilor de arme existente și fabricarea altora noi se află în plină expansiune, cursa înarmărilor se desfășoară nestingherit.

Dincolo de ceea ce înseamnă toate acestea pe planul sustragerii de fonduri în domenii de stringentă necesitate pentru progresul general al popoarelor — ca un singur exemplu vom aminti că volumul cheltuielilor mondiale pentru înarmare este de două ori mai mare decît cheltuielile alocate pentru sănătate și învățămînt — situația actuală grevează puternic climatul politic internațional. Înarmările reprezintă unul din principalii factori ce generează neîncrederea dintre state, stimulează accentuarea contradicțiilor și lupta pentru sfere de influență, constituie un obstacol în calea reglementării prin tratative a conflictelor și litigiilor, se află în poziție activ antagonică în raport cu necesitatea traducerii în viață, în relațiile interstatale, a unor principii noi, de natură să asigure egalitatea, respectul pentru independența și suveranitatea fiecăruia. Pe scurt, înarmările împiedică realizarea autentică a cooperării, destinderii și păcii.

Nici o teorie nu poate anihila și nici măcar atenua realitățile periculoase pe care le creează cursa înarmărilor și absența măsurilor concrete de dezarmare. Mult îndrăgita de unii strategi și politicieni teorie a „echilibrului" dovedește, în confruntare directă cu evoluțiile internaționale, că menținerea cu orice preț a acestui echilibru, perpetuarea sa au drept consecință imediată escalada nesfîrșită a înarmărilor, în primul rînd nucleare. Teama de a nu fi depășit, în această balanță a forțelor militare, determină statele angajate în cursa înarmărilor să-și creeze mereu avantaje care nu înseamnă decît sporirea sau perfecționarea armamentelor de care dispun. Este, totuși, destul de straniu cum acest „echilibru strategic" este promovat în direcția ascendentă și nu invers, el putînd fi menținut și prin măsuri de reducere a armamentelor, a forțelor militare și bugetelor aferente, precum și printr-o suită de alte acțiuni.

Nu încape îndoială că popoarele lumii sînt profund îngrijorate de situația creată și că dezarmarea este susținută cu tărie de cercuri mereu mai largi ale opiniei publice mondiale. O mărturie, în acest sens, este însăși sesiunea extraordinară a O.N.U. consacrată acestei probleme. După cum se știe, rezultatul cel mai important al sesiunii a fost crearea unui nou cadru organizatoric, mai democratic, pentru dezbaterea acestei probleme și însușirea, ca materiale de lucru pentru organismele create sub egida O.N.U., a propunerilor

ROMÂNIA — idei în acțiune

prezentate de diferite state. În afara O.N.U., un alt cadru de dezbateri îl constituie negocierile de la Viena privind dezangajarea militară în centrul Europei și, de asemenea, tratativele SALT dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite. În ciuda aspectelor pozitive — e adevărat, în grad diferențiat — a tuturor acestor dezbateri, marile rezultate se lasă încă așteptate. La Viena, baza bună creată prin propunerile țărilor socialiste și ale țărilor capitaliste participante ar trebui să conducă la înțelegeri pozitive, de natură să întărească încrederea și să deschidă calea spre o abordare mai profundă și eficientă a dezangajării militare în Europa. În același timp, tocmai pentru a se putea obține rezultate substanțiale, se impune ca problemele dezangajării militare să fie dezbătute în cadrul general al securității europene, cu participarea tuturor statelor. De aceea, trebuie acționat ca viitoarea reuniune general-europeană de la Madrid să acorde acestei probleme o atenție centrală. În ce privește tratativele SALT, de o mare însemnătate, ele au urmărit pînă acum asigurarea unui echilibru în fabricarea armelor de către aceste țări, fără a se pune însă problema reducerii și opririi înarmărilor. Climatul politic mondial s-ar resimți, fără îndoială, în mod pozitiv, dacă aceste tratative ar duce la acorduri privind măsuri hotărîte în direcția încetării cursei înarmărilor și diminuarea producerii de arme perfecționate, nucleare și clasice.

Organizația Națiunilor Unite este, la ora actuală, cadrul cel mai adecvat pentru dezbaterea și adoptarea unor acțiuni și măsuri concrete în planul dezarmării, cu prioritate al celei nucleare. Pentru că O.N.U. reprezintă forul cel mai autorizat al dezbaterii de către toate statele a unei probleme ce interesează vital toate popoarele. Pentru că O.N.U. oferă posibilitatea unor dezbateri democratice, cu luarea în considerare a intereselor tuturor, și pentru că autoritatea sa este firesc și necesar să se exercite atît în planul angajamentului asumat de state, cît și al îndeplinirii acestui angajament pe linia măsurilor de dezarmare. De aici, răspunderea ce revine O.N.U. în problema dezarmării, de aici, răspunderea statelor în fața O.N.U. Sesiunea extraordinară — exprimînd voința țărilor membre de a scoate dezarmarea din impasul în care se află de ani și ani de zile — a adoptat cîteva măsuri importante pe linia democratizării negocierilor în această problemă. Dar rezoluțiile sesiunii au un caracter general, ele creînd doar un cadru mai favorizant pentru adoptarea unor măsuri practice de dezarmare generală, și în primul rînd nucleară. **„Esențial este acum, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, să se facă totul pentru a se trece realmente la măsuri practice de dezarmare generală, și în primul rînd de dezarmare nucleară. Ar fi o mare greșeală să se considere că, odată cu terminarea sesiunii, popoarele, forțele care se pronunță pentru cauza dezarmării și păcii pot sta liniștite, își pot diminua eforturile pentru realizarea acestui deziderat. Dimpotrivă, se impune, mai mult ca oricînd, să desfășurăm cu toții o intensă activitate pentru aplicarea în viață a propunerilor făcute în rezoluțiile sesiunii O.N.U., să depunem eforturi și mai susținute pe plan internațional pentru trecerea la dezarmare".**

România a desfășurat și desfășoară o susținută activitate în direcția promovării dezarmării. Obiectiv esențial al politicii externe a țării, dezarmarea se bucură de cea mai mare atenție în principalele documente de partid și de stat. În Programul adoptat de Congresul al XI-lea, în Hotărîrea C.C. al P.C.R. din mai 1978, în ansamblul de direcții de acțiune și măsuri concrete în domeniul dezarmării prezentat la sesiunea specială a O.N.U., în expunerea prezentată în fața Adunării Generale la actuala sesiune de către ministrul de externe al României, în alte documente interne și internaționale, țara noastră a luat poziție fermă în favoarea demarării procesului de dezarmare, însoțind poziția sa de principiu cu o serie de propuneri practice.

În faza actuală a dosarului dezarmării, România consideră că este deosebit de urgent și necesar ca importantul potențial de idei și măsuri conținute în propunerile avansate de state în cadrul sesiunii speciale a O.N.U. să-și găsească o rodnică valorificare. În acest scop, noile organisme de negociere ale O.N.U. — Comisia și Comitetul de dezarmare — ar trebui să-și orienteze activitatea în direcția obținerii unor acorduri larg-cuprinzătoare, conținînd măsuri precise și clare vizînd reducerea cheltuielilor pentru înarmare, oprirea producției de noi arme, nucleare și clasice ; în felul acesta, s-ar crea condițiile necesare pentru trecerea la dezarmare, în primul rînd nucleară, sub un control internațional adecvat.

Obiectivul dezangajării militare și al reducerii primejdiei unei confruntări între state conferă cea mai argumentată îndreptățire propunerii românești privind adoptarea de către toate statele a angajamentului de a nu amplasa noi trupe și armamente pe teritoriul altor state, trecîndu-se, apoi, la reducerea, în mod treptat, a efectivelor existente și la demobilizarea lor, la retragerea tuturor trupelor străine în cadrul frontierelor naționale și desființarea bazelor militare de pe teritoriile altor țări. Aceluiași obiectiv al netezirii drumului spre dezarmare îi servesc și propunerile țării noastre ca statele membre ale unor alianțe militare să nu mai primească noi membri, să nu sporească efectivele militare și armamentele peste nivelul anului în curs, să reducă treptat activitatea blocurilor militare. În Europa, asemenea măsuri ar fi de natură să creeze condițiile trecerii la

negocieri privind desființarea concomitentă a blocurilor NATO și Tratatul de la Varșovia, aducîndu-se astfel un imens serviciu cauzei securității și cooperării pe continent și, în același timp, cauzei destinderii în întreaga lume. Subliniind prioritatea pe care trebuie s-o aibă, în condițiile internaționale actuale, dezarmarea nucleară, ținînd seama de primejdia pe care o reprezintă existența stocurilor nucleare și tendința de producere a noi tipuri de arme de distrugere în masă, România consideră necesară asumarea unor angajamente ferme ca armamentul nuclear să nu fie folosit împotriva țărilor ce nu posedă arme atomice și ca tratativele în planul dezarmării nucleare să ducă la adoptarea unor măsuri concrete, inclusiv la crearea unor zone de pace și bunăînțelegere în care să nu se amplaseze armament nuclear.

Desigur, dezarmarea nu este o problemă simplă, susceptibilă de a fi rezolvată în cadrul unei conferințe. Dar recunoașterea realistă a complexității ei nu trebuie să ducă la slăbirea eforturilor, la acceptarea ideii că destinderea și cooperarea internațională pot fi realizate și în condițiile perpetuării cursei înarmărilor. Este o falsă iluzie a crede că steagul păcii poate fi înfipt pe un munte de arme, că dimensiunile an de an mai mari ale acestui munte pot elibera omenirea de coșmarul unui înfiorător holocaust. Istoria a fost întotdeauna implacabilă cu cei ce i-au nesocotit învățămintele. Ea nu va face excepție în zilele noastre, cînd marile progrese în domeniul științei și tehnicii oferă nu numai posibilitatea inventării celor mai monstruoase mijloace de distrugere, dar pun la îndemîna umanității și datele extraordinare ale unui rapid progres spre bunăstare și fericire. Alternativa este, deci, clară, după cum este clară și opțiunea popoarelor. Și tocmai în sprijinul acestei opțiuni acționează cu stăruință România, prin consecvența inițiativelor sale în problema dezarmării.

În ciuda complexității ei, dezarmarea, prin eforturile tuturor forțelor înaintate ale societății, a ajuns totuși în stadiul posibilității realizării sale, chiar dacă acest stadiu se află încă la începuturile sale. Condițiile care favorizează transformarea posibilității în realitate se afirmă tot mai autoritar. Ele sînt reprezentate de forțele care determină mutațiile înnoitoare ale lumii de astăzi, de voința tot mai viguros demonstrată de toate popoarele lumii de a grăbi procesul dezvoltării lor pașnice și independente prin valorificarea cuceririlor științei și tehnicii, culturii și educației. Prin valorificarea, mai ales, a conștiinței depline a faptului că progresul pașnic și general al umanității trece prin colaborarea tuturor națiunilor lumii, toate națiunile lumii fiind astăzi în măsură să-și aducă contribuția la ridicarea umanității pe noi trepte ale civilizației materiale și spirituale. **„Trebuie să fim mai activi, să acționăm mai ferm pentru transformarea posibilității în realitate. Aceasta corespunde intereselor națiunii noastre, constructoare a socialismului, cauzei socialismului, păcii și civilizației mondiale"** — spunea **președintele României,** și în acest îndemn se regăsesc atît hotărîrea țării noastre de a-și aduce mai departe contribuția la promovarea dezarmării, cît și încrederea că dezarmarea este în măsură să devină o realitate. Prin eforturile unite ale popoarelor, prin voința de a determina măsurile concrete ce se impun. În primă și ultimă instanță, a alege între dezarmare și cursa înarmărilor înseamnă a alege între progres și distrugere. Caracteristic vremurilor pe care le trăim este că progresul se află la îndemîna tuturor și că, în același timp, nimeni nu s-ar putea sustrage alternativei. Dezarmarea a devenit, în consecință, un imperativ stringent.

George Serafin

În aplauzele însuflețite ale celor prezenți, tovarășul Nicolae Ceaușescu a tăiat panglica inaugurală

Anchetă internațională la TIB '78

„Comerț — Cooperare — Dezvoltare" — coordonate ale prezenței României în schimburile economice mondiale

Pe 73 000 mp., exponatele a 150 centrale industriale, institute de cercetare și unități producătoare din România, precum și a peste 800 de firme din 24 de țări din Europa, Asia și America ; iată, cifric, sintetizată actuala ediție — a cincea — a Tîrgului Internațional București. Semnificația acestei manifestări o exprimă, însă, deviza sub auspiciile căreia se desfășoară : „Comerț, Cooperare, Dezvoltare". Tradiționala întîlnire economică de la București reflectă consecventa politică a României de promovare a unui comerț larg, **fără obstacole, a unei** cooperări reciproc avantajoase, **în condiții de deplină egalitate, cu respectul drepturilor suverane ale fiecărui stat, a unei** dezvoltări pe măsura aspirațiilor și intereselor autentice ale popoarelor stăpîne pe destinul lor.

Eveniment prestigios, deschiderea TIB a fost onorată prin participarea președintelui NICOLAE CEAUȘESCU **și a tovarășei** ELENA CEAUȘESCU **care au vizitat numeroase pavilioane și s-au întreținut cu participanți din diferite țări.**

În complexul din Piața Scînteii s-a deschis, de asemenea, Expoziția internațională de vînătoare care reunește o mare varietate de trofee dintre cele mai valoroase, multe dintre ele reprezentînd recorduri mondiale.

Cu prilejul TIB'78, revista „Lumea" s-a adresat unor participanți străini, solicitîndu-le — în cadrul unei anchete — opiniile asupra colaborării cu România și însemnătății competiției economice și productive pe care o găzduiește, în aceste zile, capitala țării noastre.

Vadim N. Terehov

vicepreședinte al Camerei de Comerț și Industrie a U.R.S.S.

— Am luat parte la deschiderea oficială a TIB, bucurîndu-ne de atenția pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a manifestat-o față de pavilionul U.R.S.S. Vizita pe care ne-a făcut-o, interesul pe care l-a manifestat față de exponate reflectă bunele legături dintre România și U.R.S.S., preocuparea pentru adîncirea colaborării economice și tehnico-științifice a celor două state. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat convingerea că pavilionul nostru, participarea întreprinderilor so-

vietice la TIB vor contribui la dezvoltarea pe mai departe a conlucrării româno-sovietice, conlucrare a cărei fertilitate s-a vădit pe deplin.

– La actuala ediție a TIB sînt prezente 17 organizații sovietice de comerț exterior...

– U.R.S.S. este un participant tradițional la TIB. Firește, exponatele aduse la București ilustrează doar o parte a producției noastre industriale, producție binecunoscută partenerilor români. Am dorit, însă, să oferim specialiștilor și publicului posibilitatea de a cunoaște cîteva realizări deosebite din industria construcției mecanice. Societatea unională „Stanko-import" expune o gamă variată de mașini-unelte cu program numeric. Noutăți tehnice sînt înfățișate și de „Maşpriborintorg", exportator de produse ale industriei optice și radio-electronice. Sperăm că un deosebit interes vor suscita și celelalte standuri...

– Cum apreciați dezvoltarea legăturilor economice româno-sovietice și perspectivele lor ?

– Se știe că U.R.S.S. reprezintă primul partener de comerț exterior al României. Volumul schimburilor în ambele sensuri cunoaște creșteri continue, o extindere și o diversificare. Ritmurile creșterii sînt totdeauna superioare cînd există interes reciproc, dorință de aprofundare a conlucrării, adică ceea ce asigură legăturilor dintre țările noastre o dezvoltare permanentă. Ritmurile superioare de creștere relevă, în același timp, perspectivele existente pentru noi progrese. De altfel, relațiile sovieto-române au o temelie trainică și se bazează pe înțelegeri de lungă durată. Cred că participarea la TIB'78 va reprezenta o contribuție concretă în același sens...

A. Munim Choudhury

directorul pavilionului Bangladesh

– Pentru prima dată pe catargul TIB flutură drapelul țării dumneavoastră...

– Sîntem foarte bucuroși de această primă participare a Bangladesh la TIB. Sîntem deosebit de bucuroși că acest eveniment a coincis cu prima vizită efectuată în România de președintele Republicii Populare Bangladesh, Ziaur Rahman. Primirea făcută șefului statului nostru ne-a impresionat puternic. La toate acestea se adaugă satisfacția că președintele Nicolae Ceaușescu ne-a vizitat pavilionul. A fost încă o dovadă a prieteniei care unește popoarele noastre.

– România și Bangladesh sînt țări aflate pe două continente diferite, la mari distanțe, dar care întrețin bune relații...

– Avem relații excelente – atît politice, cît și economice. Moderna fabrică textilă din Barisal, construită în cadrul cooperării cu România și recent inaugurată, simbolizează o prietenie sinceră. Noile înțelegeri care lărgesc sfera cooperării – mă refer, în special, la industria petrolieră – vor permite o extindere a legăturilor dintre România și Bangladesh. Dorim foarte mult să lărgim colaborarea cu prietenii români...

Rajko Raickovic

directorul pavilionului Iugoslaviei

– Am mai avut prilejul să discutăm și în primăvară, tovarășe director. Care sînt noutățile prezentate, acum, la pavilionul iugoslav ?

– Pavilionul reflectă, sintetic, posibilitățile industriei noastre constructoare de mașini. Unele produse fac obiectul cooperării iugoslavo-române, fiind incluse în programele comune. Avem rezultate pozitive, schimburile cresc de la an la an, gama colaborării se extinde, îmbogățim experiența activităților comune, dar, în același timp, considerăm că rămîn disponibilități, resurse ale conlucrării care urmează a fi puse în valoare, potrivit înțelegerilor stabilite.

H. Rainer v. Rabenau

reprezentantul companiei „Hewlett-Packard" – S.U.A.

– „Hewlett-Packard" este o companie ale cărei produse pot fi întîlnite în toată lumea...

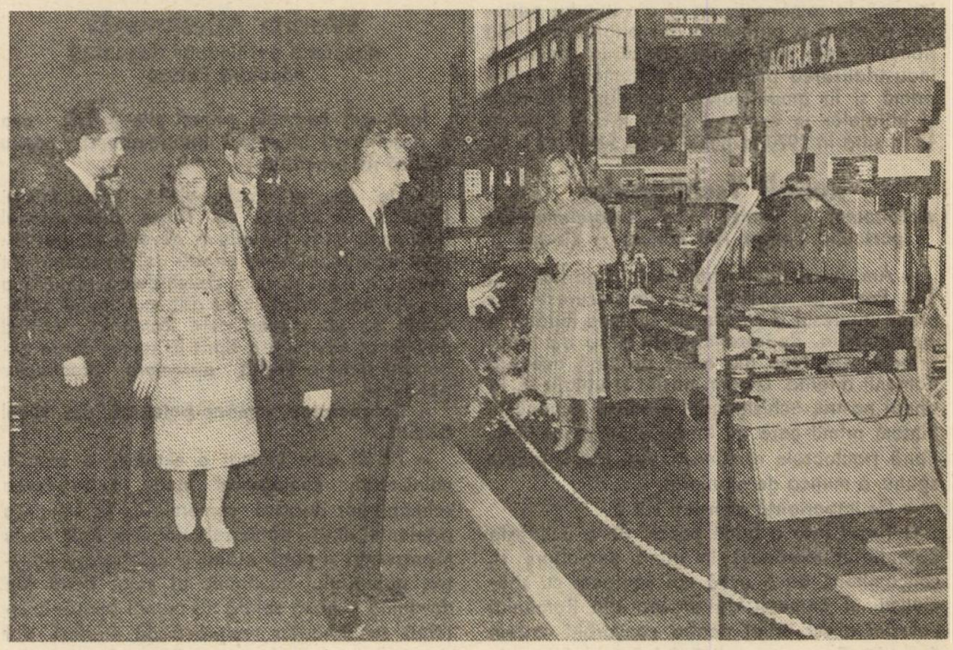

Sînt vizitate standurile unor firme străine participante la Tîrgul Internațional București

– 35 000 angajați, 28 fabrici în diferite țări, printre care trei în Europa, 175 reprezentanțe comerciale, dintre care una se află la București...

„HP" are legături cu întreprinderile românești de peste zece ani. De la începutul anului 1976, datorită creșterii volumului activității, a fost deschisă o reprezentanță la București. Întreținem relații cu numeroase întreprinderi românești de comerț exterior. Relațiile cu partenerii români, cooperarea pe care am stabilit-o sînt foarte bune. Putem spune că această colaborare cunoaște o continuă îmbunătățire. Experiența dobîndită este pozitivă. Iar acum, la TIB, continuăm schimburile de experiență cu specialiștii români, le oferim o imagine asupra progreselor noastre în materie de computere. Sîntem satisfăcuți de posibilitățile pe care ni le oferă acest tîrg.

– Încă o întrebare : vizitați de mai mulți ani țara noastră și aveți contacte cu economia românească. Ce credeți despre dezvoltarea României ?

– Sînt cinci ani de cînd vizitez, periodic, România. Puteți fi mîndri de industrializarea atît de rapidă, de apariția uzinelor în cele mai diferite puncte ale țării. Noile produse reflectă un potențial economic în amplificare. Industria românească s-a făcut cunoscută prin mașini-unelte, aparatură de control numeric, rulmenți etc., ca să exemplific doar cîteva sectoare. Efectele procesului de industrializare sînt, în mod cert, vizibile...

Harri Brühl

directorul pavilionului R. D. Germane

– 10 întreprinderi de comerț exterior din R. D. G. prezintă într-o expoziție colectivă, pe o suprafață de 3 000 mp., produse de un înalt nivel calitativ. R.D.G. a fost prezentă la toate edițiile tîrgului. De această dată, accentul a fost pus pe realizări recente ce reflectă capacitatea industrială a republicii noastre. Ne-a bucurat foarte mult vizita pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a efectuat-o la pavilionul nostru și ne-a bucurat la fel de mult interesul pe care l-a arătat față de exponate. Am discutat despre realizarea înte-

legerilor convenite în cursul întîlnirilor dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Erich Honecker, al căror conținut esențial îl reprezintă adîncirea relațiilor în toate domeniile. Avem satisfacția unor bune rezultate și, în același timp, convingerea existenței unor noi resurse pentru a dezvolta conlucrarea noastră.

– Cum apreciați oferta de comerț exterior a României, posibilitățile ei industriale ?

– Industria românească, chiar comparativ cu ultimul TIB, a progresat mult – afirmație pe care o raportez nu numai la varietate, ci și la calitate. Mă impresionează efortul pentru creșterea calității, pentru o utilizare intensivă a capacităților, pentru eficiența producției. Cifrele de creștere a volumului producției industriale românești, ca și a venitului național exprimă o puternică dezvoltare, unul din ritmurile cele mai înalte din țările socialiste. Industrializarea progresivă a României se exprimă și în amplificarea ponderii mașinilor și utilajelor în exportul către R.D.G. : de la 43 la sută în 1970 la peste 60 la sută în 1977...

Rudolf Tschäppeler

vicedirector al firmei M.E.F. (Maschinen-Export und Finanz AG Zürich) – Elveția

– Am rămas fideli tradiției de a participa la TIB. Prezența noastră aici, la București, exprimă interesul și satisfacția față de legăturile cu România. Reprezentăm un grup de întreprinderi elvețiene ale căror produse acoperă domenii diferite. Livrăm mașini și utilaje și, la rîndul nostru, achiziționăm produse românești. Sîntem primii care au introdus pe piața elvețiană tractoarele românești. Am făcut, putem spune, o muncă de pionierat.

– Ce importanță acordați TIB ?

– Tîrgul este o bună ocazie de a cunoaște potențialul românesc în plină dezvoltare și, concomitent, de a avea noi contacte cu specialiștii și oamenii de afaceri din România. Folosim acest prilej pentru convorbiri extrem de utile. Ceea ce explică fidelitatea în participarea la TIB...

Wolfgang Wetzke

director adjunct al pavilionului Republicii Federale Germania

– Anul acesta, participarea Republicii Federale Germania este deosebit de numeroasă, la TIB'78 fiind prezente circa 235 de firme vest-germane, dintre care 90 sînt reprezentate individual, în standuri diferite. În pavilionul oficial veți întîlni mașini-unelte, aparate de măsurat, compresoare etc., o gamă extrem de largă de produse.

– Legăturile de cooperare între firmele românești și cele vest-germane sînt binecunoscute publicului nostru. Ce așteptați de la această a cincea ediție a TIB ?

– Numărul mare al firmelor vest-germane prezente la București nu este întîmplător, el explicîndu-se prin dezvoltarea industrială a țării dumneavoastră care permite schimburi comerciale din ce în ce mai intense. În sprijinul acestor afirmații vă dau numai o cifră : în primele șase luni ale acestui an, schimburile dintre țările noastre au înregistrat o creștere cu 20 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut. În ce privește participarea la tîrg, firmele noastre sînt gata să aibă contacte fructuoase cu inginerii și oamenii de afaceri români care le vor vizita. Un semn al optimismului și un fapt pe care îl consider semnificativ îl reprezintă prezența, pentru prima oară la TIB, a două bănci vest-germane.

Kurt Phalén

reprezentantul firmei „PR Hydraulik AB" – Suedia

– Prima dată la TIB ?

– Exact : sîntem la prima noastră participare. Tîrgul este o veritabilă competiție care dă cîștig de cauză produselor de calitate superioară. Am venit la TIB stimulați de legăturile pe care le-am stabilit cu partenerii români. De trei ani, avem tranzacții cu România. Prezentăm, acum, o gamă interesantă de acumulatori hidraulici și de radiatori pe bază de ulei cu aer. Sperăm că produsele noastre vor găsi cumpărători. De altfel, apreciez tîrgul ca bine organizat, cu participare bogată, prestigioasă și cu posibilități reale de a realiza contracte reciproc avantajoase. Apreciem pozitiv experiența colaborării cu România.

Wadim Mietkowski

directorul pavilionului Republicii Populare Polone

Încă sub impresia primei zile a TIB, cea a deschiderii oficiale, interlocutorul nostru ține să ne precizeze :

– De fiecare dată, vizita președintelui Nicolae Ceaușescu la Tîrgul Internațional București, unde Polonia a devenit un participant tradițional, este pentru noi un eveniment deosebit. Anul acesta, deschiderea oficială a tîrgului ne-a prilejuit cu atît mai multă satisfacție cu cît președintele României, vizitînd pavilionul nostru, s-a oprit la unele dintre exponate dînd o înaltă apreciere produselor poloneze.

– Colaborarea româno-poloneză are vechi tradiții...

– TIB'78 este tocmai o expresie a acestei colaborări, contribuind activ la creșterea schimburilor noastre comerciale, la întărirea prieteniei dintre popoarele noastre. Anii '70 au reprezentat o nouă etapă a colaborării noastre, potențialul economic al celor două țări devenind o bază solidă nu numai pentru creșterea schimburilor reciproce de mărfuri, dar și pentru abordarea cooperării și specializării în producție. Numai în ultimii trei ani au fost semnate 20 de protocoale de colaborare economică și științifică în domeniul industriei constructoare de mașini, metalurgiei, industriei chimice, alimentare, transporturilor cît și în domeniul materiilor prime.

– Cîteva impresii despre tîrg...

– Permiteți-mi să încep cu Bucureștiul, unde întreaga noastră echipă se simte excelent. La tîrg umblăm, vizităm, facem comparații. După o primă vizitare a pavilionului românesc, am reținut produsele centralei Metalimportexport și mașinile-unelte, dintre care mașina de alezat o socotim drept o mare reazare a industriei românești.

ing. Friedrich L. Wilhelm

conducătorul firmei de comerț și reprezentare „Wilhelm" din Viena (Austria)

– Participăm încă de la prima ediție a TIB. Reprezentăm un important număr de întreprinderi din Austria, R.F.G., Elveția, Franța, Anglia, Spania, S.U.A. în relațiile cu partenerii români. Inițial, domeniul esențial de activitate l-au reprezentat mașinile și utilajele pentru industria ușoară, în ultimii 3–4 ani lărgind sfera. Vindem produsele firmelor pe care le reprezentăm și cumpărăm produse românești pe care le livrăm pe diferite piețe. La actuala ediție a TIB, sîntem prezenți cu standurile a 14 firme (iar fără standuri încă 5 firme). De mai mulți ani avem un birou permanent la București.

– Sînteți mulțumit de TIB ?

– Categoric : în numai cîteva zile ai posibilitatea unor contacte intense, ce îngăduie noi tranzacții, confruntări de idei și de experiență. De asemenea, ai posibilitatea prezentării produselor mai recente, discutînd pe marginea lor cu cei interesați. Am o bună impresie despre TIB după cum am o bună impresie despre colaborarea cu România, colaborare exprimată nu numai pe planul schimburilor, ci și al unei interesante cooperări în producție.

dr. Pietro Sivilia

directorul pavilionului Italiei

– Italia participă la TIB'78 cu 36 de firme, toate cunoscute pe piața mondială pentru produsele lor din domeniul mașinilor-unelte, aparaturii electrice și electronice, mașinilor de prelucrat masele plastice, sistemelor de telefonie și control al traficului rutier etc.

Pentru Italia, participarea la TIB reprezintă un prilej de reafirmare și întărire a relațiilor de cooperare cu România și o posibilitate de inițiere a noi schimburi reciproc avantajoase. În ce ne privește, avem convingerea că raporturile economice româno-italiene au, și pe mai departe, perspective frumoase de dezvoltare și aceasta ținînd seama de existența a doi factori : 1. dezvoltarea industrială tot mai accentuată a României și 2. măsurile de însănătoșire economică a Italiei ce sînt pe cale să se adopte, odată cu aprobarea de către parlamentul italian a „planului Pandolfi", plan trienal de dezvoltare.

dr. Carl Klupp

Kluppexport – Viena

– Sîntem o organizație de vînzare a produselor a circa 200 de uzine furnizoare austriece, vest-germane, elvețiene și britanice și am participat la absolut toate edițiile TIB încă din 1970. În ce privește firma noastră, sîntem foarte legați de România încă de acum... 60 de ani. Vă surprinde ? Bunicul meu a avut relații de afaceri cu România, la fel părinții mei, iar eu continui această tradiție.

– Iată un motiv pentru a face comparații...

– Ceea ce vă voi declara acum se bazează pe experiență personală. În primul rînd, constat că, an de an, industria românească fabrică nu numai tot mai multe produse, dar și din ce în ce mai bune, produse tot mai căutate pe piața mondială pentru calitățile lor tehnice superioare. Exemplele pot fi numeroase : mașinile-unelte, între care mașina de frezat scule, sînt apreciate în mod deosebit pe piața occidentală. Cine ar fi crezut acest lucru în urmă cu 15 ani ? De asemenea, foarte căutată este mobila românească sau produsele alimentare. Pe de altă parte, pot afirma, că, în raporturile cu partenerii ei comerciali, România are o atitudine exemplară – punctualitate, corectitudine, promptitudine.

Ori de cîte ori venim cu automobilul în țara dumneavoastră, deși o cunoaștem bine, ni se întîmplă, de fiecare dată, să ne rătăcim. Și aceasta nu numai în București, ci, mai ales, în orașele de provincie unde, de la un an la altul, apar fabrici noi, cartiere noi de locuințe. Ritmul în care construiți este de-a dreptul impresionant.

Anchetă realizată de Rodica Dumitrescu și Eugeniu Obrea

ROMÂNIA — MEXIC:

„Relații cu perspective de dezvoltare ample și pozitive"

Convorbire cu președintele Mexicului, JOSÉ LÓPEZ PORTILLO

Aspect din timpul primirii de către președintele Statelor Unite Mexicane, José López Portillo, a delegației Consiliului ziariștilor din țara noastră

O delegație a Consiliului ziariștilor, condusă de Ion Cumpănașu, vicepreședinte al Consiliului, director general al Agenției Române de Presă „Agerpres", a făcut recent o vizită de documentare și schimb de experiență în Statele Unite Mexicane, la invitația Clubului de Presă „Primera Plana".

Timp de zece zile, delegația a vizitat importante obiective social-economice și culturale din capitală și împrejurimi, a fost oaspete al unor ziare și publicații ce apar la Ciudad de Mexico, a avut convorbiri cu personalități marcante ale vieții politice.

Înaintea plecării spre patrie, delegația a fost primită de președintele José López Portillo, la reședința sa de la Los Pinos. Cu acest prilej a avut loc o amplă discuție, șeful statului mexican răspunzînd cu amabilitate întrebărilor ziariștilor români.

Convorbirea a debutat prin abordarea problemelor cu care Mexicul este confruntat în actuala etapă a dezvoltării sale. O primă întrebare s-a referit la conținutul și semnificația recentelor reforme, lansate din inițiativă prezidențială, reforme cu caracter economic, social și politic.

„Cum, fără îndoială, știți, — **a apreciat, de la bun început, președintele López Portillo** — republica noastră se conduce după Constituția promulgată în 1917, după revoluția socială, care ne dă un sens instituțional și ne structurează organizarea țării. Este vorba de o structură care indică drumul de ansamblu al națiunii ; dar, circumstanțele istorice își impun propriile modalități. Ceea ce am preluat eu ca șef de stat au fost efectele unei crize economice și o rămînere în urmă în ce privește rezolvarea problemelor sociale. Aceasta m-a determinat să formulez un program care presupune — în cadrul liniei instituționale prevăzută de Constituție — un efort în ceea ce privește reforma administrativă menită să orienteze dezvoltarea, o reformă politică, una fiscală. Toate acestea prefigurează posibilitatea realizării unei reforme economice prin care să-și poată găsi rezolvarea problemele critice ale națiunii : inflația și șomajul. Acest program a fost pus în aplicare de guvern și, în linii generale, reformele au început să se înfăptuiască. Aceste reforme marchează ceea ce am propus și denumit Alianța Populară și Democratică pentru Producție".

● „Noua ordine economică mondială : conținut activ" ● „Singura soluție viabilă : calea demnității și recunoașterea egalității suverane" ● Sensul reformelor interne mexicane : accelerarea dezvoltării, repartiție echitabilă a venitului național

Definind sensul acestei reforme, președintele și-a exprimat opinia că, ținînd cont de specificul Mexicului, ca țară în curs de dezvoltare, „procesele inflaționiste și, în general, lipsurile se rezolvă numai prin creșterea producției, și nu recurgîndu-se la diminuarea cererii". **În cazul Mexicului, lupta împotriva sărăciei, a inflației trebuie să se rezolve — a accentuat președintele** — „făcînd un efort pentru a produce mai mult".

„Cred — **a adăugat el** — că, pentru o țară care nu are siguranța ocupării locurilor de muncă, modalitatea cea mai justă, unică de altfel, capabilă să ducă la înlăturarea inflației, este aceea de a produce mai mult. Și aceasta este ceea ce încercăm noi să facem. Practic, la doi ani de cînd am preluat conducerea guvernului, prima etapă — aceea a ieșirii din criză — este încheiată. Avem în față altă perioadă de doi ani, în care vom încerca să rezolvăm problemele critice de mare gravitate rezultate din lupta împotriva inflației, care — datorită dezorganizării și lipsei de fonduri — ne creează în prezent probleme, cum ar fi, de pildă, acelea din domeniul transportului. Firește, deficiențele în acest sector nu s-au manifestat atunci cînd activitatea economică era restrînsă. Acum, cînd activitatea economică s-a reactivat, insuficiența transporturilor se manifestă și reprezintă o problemă care se reflectă din nou în inflație. În ultimii doi ani ai mandatului meu de șase ani, odată ce vom obține — după cum totul pare să indice — excedente provenind din petrol, vom dispune, pentru prima dată în istoria noastră, de capacitatea de autodeterminare financiară. Atunci vom putea accelera dezvoltarea noastră".

Răspunzînd unei întrebări referitoare la orientările de bază ale programelor de dezvoltare a țării, de valorificare a marilor rezerve de materii prime, îndeosebi hidrocarburi, președintele López Portillo a spus :

— Rezervele însemnate de petrol reprezintă pentru noi autodeterminare financiară și posibilitatea unei balanțe pozitive a schimburilor. Acestea vor permite finanțarea unor proiecte de dezvoltare, dacă le vom avea la timp.

Aceste proiecte vor avea drept caracteristică esențială, pe de o parte, folosirea materiilor prime ale națiunii și, pe de alta, îndeplinirea, la sfîrșitul secolului, a marii sarcini naționale — posibilitatea de a folosi pe toți mexicanii capabili să muncească și care cer acest drept. Din acest motiv, am luat recent inițiativa să propun Congresului o modificare a Constituției, în care să fie consacrat dreptul la muncă. Nu este o propunere iluzorie și nici demagogică. Sînt sigur că ne putem fixa, ca sarcină reală, obiectivul ca pînă la sfîrșitul secolului toți mexicanii apți de muncă să poată munci. Importanța pe care o acord acestei propuneri rezidă în posibilitatea de a organiza societatea în așa fel încît ea să fie capabilă să creeze locuri de muncă, să organizeze activitățile statului și ale inițiativei publice și particulare.

În linii foarte generale, aceasta este direcția pe care o vor avea repartizarea excedentelor provenite din hidrocarburi : organizarea societății pentru ca dreptul la muncă să fie o țintă de atins la începutul secolului viitor.

În continuare, președintele López Portillo s-a referit la principalele orientări și direcții de acțiune ale Mexicului în domeniul politicii externe, la o serie de noi acțiuni și inițiative în acest domeniu : „Cum am spus frecvent, Mexicul, ca țară independentă, are o istorie care se identifică cu istoria decolonizării sale. Mexicul a căpătat profil istoric luptînd împotriva imperiilor care l-au colonizat și care au dorit, apoi, să-l transforme în colonie. Efortul mexican este un efort constant pentru decolonizare. În felul acesta trebuie înțeleasă formularea principiilor sale invariabile : suveranitatea, autodeterminarea popoarelor, neintervenția, soluționarea pașnică a diferendelor, egalitatea națiunilor. Aceste principii — pînă la mandatul anterior al președintelui Echeverria — au avut, am putea spune, un conținut oarecum defensiv : se limitau la sfera internă și excludeau acțiunile din contextul internațional. Dar, în condițiile crizei, țara și-a dat seama că problemele interne și procesele de decolonizare nu pot avea o rezolvare reală și fermă dacă nu se realizează o nouă ordine economică mondială, care să permită afirmarea justiției în raporturile dintre națiuni. De aceea, s-a propus Națiunilor Unite Carta drepturilor și obligațiilor economice ale statelor, care nu are un conținut, să spunem,

pasiv, defensiv, ci, dimpotrivă, activ, în sensul că națiunile au căpătat conștiința că nu pot să-și rezolve propriile probleme dacă nu se înfăptuiește, în general, o nouă organizare a lumii. Este o inițiativă care merită să fie impulsionată continuu, într-o structură care să fie, însă, stipulată în chiar Carta Națiunilor Unite.

În contextul problemelor internaționale evocate, în mod firesc, convorbirea a abordat evoluția relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Mexic, relații beneficiind de bune tradiții, bazate, printre altele, pe afinități de limbă și cultură. Sînt relații care cunosc un stadiu superior de dezvoltare, după vizita întreprinsă în Mexic, în iunie 1975, de către președintele Nicolae Ceaușescu, prima vizită a unui conducător de stat român în această țară.

Cu referire la documentele și acordurile încheiate între cele două țări, președintele Mexicului și-a exprimat, în continuare, opinia asupra stadiului actual al relațiilor bilaterale, asupra posibilităților pentru viitoarea dezvoltare a colaborării româno-mexicane în domeniile economic, comercial, tehnic, științific și cultural. „Apreciez – **a afirmat el, în acest sens** – relațiile ca, aș putea spune, o realitate promițătoare. Realitate, pentru că au fost puse deja bazele acestei colaborări, căreia convențiile și unele legături concrete existente le conferă conținut. Promițătoare, pentru că – în acord cu rațiunile de identitate dintre cele două țări – există multe posibilități de a le extinde și aprofunda". **În continuare, președintele s-a referit atît la planul strict bilateral al raporturilor, cît și la posibilitățile de cooperare în contextul internațional.** „Apreciez – **a afirmat el** – că, în ceea ce privește aspectele comerciale, culturale, ale cooperării tehnologice și schimburilor de experiență, avem încă mult de făcut, în pofida distanțelor, întrucît acestea pot fi învinse."

Făcînd un tur de orizont al principalelor probleme ale actualității internaționale, președintele López Portillo a afirmat : „Lumea este atît de complexă, încît încercarea de a prezenta, chiar și în rezumat, problemele internaționale ar fi foarte dificilă pentru mine. Trebuie să le analizăm în funcție de pozițiile forțelor care se confruntă în prezent în lume. Evident, – **și-a exprimat el opinia** – există, însă, o problemă fundamentală : aceea a relațiilor între marile țări industrializate, care nu sînt un monolit, precum și raporturile dintre lumea capitalistă și lumea socialistă, raporturi care definesc cadrul general al problemelor".

„Pe de altă parte, asistăm – **a spus președintele** – la momentul istoric al afirmării a noi națiuni în Africa, continent care trăiește o etapă similară cu aceea pe care a trăit-o America în secolul trecut. Faptul că apariția acestor noi națiuni în Africa are loc într-un moment în care eforturile naționale sînt încă insuficiente, iar organismele internaționale create pentru a rezolva controversele nu au încă destulă forță instituțională, ne oferă imaginea amplă a complexității problemelor.

În acest cadru complex, pe care l-am schițat doar, există un efort instituțional pentru rezolvarea problemelor care apar între națiuni" – **a spus președintele.**

Referindu-se, în acest sens, la rolul Organizației Națiunilor Unite în afirmarea unui curs nou în viața internațională contemporană, președintele López Portillo a afirmat : „Cred că Națiunile Unite sînt unicul for pe care l-a creat umanitatea pentru a rezolva, pe cale instituțională, problemele la care m-am referit. Națiunile Unite sînt atît de puternice pe cît sînt țările care formează această organizație... Națiunile Unite sînt numai un început, pur și simplu o sămînță a ceea ce ar putea fi. Dar, atîta timp cît nu vom ști să constituim, prin subscrierea suverană a națiunilor, norme și autorități care să asigure respectarea lor, riscăm să dăm soluții arbitrare și să existe posibilitatea – de multe ori demonstrată – ca Națiunile Unite să intervină numai cînd este vorba de o țară slabă, pentru că atunci cînd este vorba de țări puternice folosirea forței este constanta și limita acestor instituții.

Problema constă în faptul că umanitatea, în probleme internaționale, nu a fost capabilă să-și ridice organizarea la ceea ce am putea numi o societate civilă, în sensul teoriei politice raționaliste."

În încheiere, președintele Mexicului a adresat, prin intermediul delegației ziariștilor români, călduroase cuvinte de salut poporului român :

„Folosesc prilejul, pe care aceste inteligente mijloace de comunicare socială mi-l oferă, pentru a transmite poporului român un salut frățesc, amintind identitățile istorice care ne unesc foarte puternic de poporul român. Ascultînd această limbă muzicală, descopăr rădăcinile care ne sînt comune, marea valoare a latinei și multe din încîntările limbilor romanice. Salutul meu personal și al poporului din Mexic, prin intermediul celor care, în acest moment, îl reprezintă".

„Președintele României deține o poziție-cheie din punct de vedere al păcii în lume"

Richard Hauser

directorul Institutului pentru Cercetări Sociale din Londra

Recent, la invitația Consiliului Național al F.U.S., Richard Hauser, directorul Institutului pentru Cercetări Sociale din Londra, cu soția, a întreprins o vizită în țara noastră. În timpul acestei vizite, dl R. Hauser a fost primit de președintele NICOLAE CEAUȘESCU și tovarășa Elena Ceaușescu. La această primire s-a referit, de la început, oaspetele britanic :

Am venit aici, în România, în primul rînd pentru că sînt un mare admirator al președintelui Ceaușescu. Oricare dintre noi, cei care ne preocupăm de problemele internaționale, de diversele aspecte ale tensiunii internaționale, am fi putut spune, în urmă cu ani, că este imposibil să existe o personalitate politică în lume care să acționeze ca un catalizator al tuturor celor care doresc înțelegerea, iar, în același timp, această personalitate să fie apreciată ca atare de cele mai diverse forțe ale lumii. Dar, iată că acest om există. Președintele României este larg apreciat ca un prieten al popoarelor.

Președintele Nicolae Ceaușescu a avut extrema amabilitate de a ne acorda o parte din timpul său, și am purtat o discuție foarte interesantă. Am discutat despre ce se poate face, teoretic și practic, în Europa, pentru că trebuie înțeles faptul că Europa are un cuvînt de spus, are un rol de jucat. Continentul nostru este, de mii de ani, un centru de cultură, și trebuie să se facă totul ca, aici, să nu mai izbucnească un alt război. De aceea, este nevoie de o acțiune concertată.

Ceea ce președintele Nicolae Ceaușescu numește noua ordine economică și politică este, desigur, o problemă pe care o analizează ca un comunist convins. Eu nu sînt. Dar, așa cum sînt, am descoperit că mi-a fost mult mai puțin dificil decît credeam să-i înțeleg punctul de vedere în problemele internaționale – și chiar în mai multe probleme decît aș fi bănuit.

În ce privește politica externă, președintele României deține o poziție-cheie din punct de vedere al păcii în lume, fapt pentru care trebuie să-i fim cu toții recunoscători. Pentru că, dacă mîine izbucnește o criză, există cel puțin un om de stat care se bucură de încrederea estului, vestului, nordului și sudului lumii noastre. Iată de ce a fost o mare onoare pentru mine să-l cunosc.

Un lucru m-a impresionat în mod deosebit în timpul vizitei : țara dv. nu are șomaj. Iată o formă importantă a democrației.

Numele organizației mele este «Drepturi și responsabilități ale omului». Eu cred că paralel cu drepturile, avem și răspunderi umane, o răspundere pe care trebuie să ne-o asumăm cu toții. Președintele Nicolae Ceaușescu a fost de acord cu mine că atît timp cît există un om care moare de foame în Africa, aceasta este o nedreptate, așa cum o nedreptate e risipa de mîncare pe care o fac alții.

În încheiere, interlocutorul nostru a declarat : Consider că România este o țară a speranței, o țară unde oamenii pot dezbate deschis problemele lor. O țară unde n-am găsit nici un fel de teamă, deși fusesem prevenit de contrariu, o țară unde oamenii sînt pasionați de viață, pasionați de ce se petrece în lume.

Libanul trebuie să-și recapete liniștea!

Tragedia libaneză — prezentă de peste trei ani și jumătate în coloanele presei mondiale, cu relatări aproape cotidiene despre dureroase pierderi umane și imense pagube materiale — continuă. Poporul libanez trăiește din nou coșmarul războiului distrugător.

Evenimentele din săptămîna trecută au demonstrat convingător că, pe măsură ce se perpetuează această situație, crește pericolul unei generalizări a conflictului din această țară, cu implicații dintre cele mai negative. Ținînd seamă de aceste evoluții, opinia publică din România urmărește cu multă îngrijorare evoluțiile din Liban, fiind convinsă că, acum, mai mult ca oricînd, este necesar să se depună noi eforturi susținute pentru ca pacea să revină în această țară.

Săptămîna trecută, o bună parte a Beirutului a fost supusă tirului neîntrerupt al artileriei de toate calibrele. Descrierile martorilor oculari sînt de-a dreptul apocaliptice. Blocuri cu opt etaje au rămas doar de doi metri înălțime. Numeroase clădiri au fost complet distruse. Din palatul Butros, sediul Ministerului afacerilor externe, n-au mai rămas decît frînturi de ziduri. Sute și sute de carcase calcinate de automobile se înșiruie de-a lungul trotuarelor fostelor artere de circulație, blocate acum cu mormane de moloz.

În Achrafieh, vechi cartier al capitalei libaneze, modernizat și înfrumusețat în ultimele două decenii, unde, înainte de războiul civil, locuiau 220 000 de oameni, au fost distruse, după estimări provizorii, circa 35 000 de locuințe. Conform unor comunicate, 1 300 de locuitori ai acestui cartier au fost uciși, în aceste zile, și peste 3 000 — răniți. Luptele din zona estică a Beirutului au afectat capitala libaneză în întregul ei, fiind întreruptă aprovizionarea cu curent electric și începînd să se facă simțită lipsa de apă și alimente în toate cartierele. Bombardamente de artilerie au fost întreprinse și asupra unor localități din împrejurimile Beirutului — Broumana, Bikfaya, Beyt-Mary, Jounieh, stațiuni estivale din munții Liban sau de pe litoralul mediteranean care nu cunoscuseră pînă acum confruntări armate. De asemenea, palatul prezidențial de la Baabda, situat pe o colină în afara capitalei libaneze, a fost bombardat în cursul ultimelor lupte, înregistrînd avarii considerabile.

Ca și în timpul războiului civil din 1975—1976, pierderile principale le-a avut de suferit populația necombatantă. Este semnificativ faptul că, din cei 60 000 de morți ai celor aproape doi ani de război civil, peste 90 la sută erau necombatanți. Procentul respectiv a fost, se pare, și mai ridicat în cursul recentelor lupte.

Apreciind gravitatea situației create în Liban, la 6 octombrie a.c., Consiliul de Securitate al O.N.U. a adoptat, în unanimitate, în cadrul uneia din cele mai scurte ședințe din istoria sa, o rezoluție care „cere tuturor celor angajați în ostilitățile din Liban să pună capăt actelor de violență și să respecte cu scrupulozitate încetarea focului și încetarea ostilităților imediat și efectiv, astfel încît pacea în interior și reconcilierea națională să poată fi restabilite pe baza menținerii unității, integrității teritoriale, independenței și suveranității naționale a Libanului". Ca urmare a acestei rezoluții și a unor contacte diplomatice, inclusiv convorbiri la Damasc între președinții Libanului și Siriei, Forța arabă de descurajare aflată în Liban a decis încetarea unilaterală a focului începînd din seara zilei de 7 octombrie. Această încetare a focului a fost, în general, respectată, cu excepția unor incidente izolate, pînă la ora cînd revista noastră își închide ediția. Părțile în conflict continuă, însă, să ocupe vechile poziții de luptă, nemodificate geografic de operațiunile militare din cursul săptămînii trecute, iar pericolul unor noi confruntări persistă.

În scopul depășirii situației, la începutul acestei săptămîni s-au întreprins o serie de intervenții diplomatice, președintele Libanului, Elias Sarkis, începînd, după contactele la nivel înalt de la Damasc, o călătorie în Arabia Saudită, Emiratele Arabe Unite și Sudan — țările care, împreună cu Siria, participă cu trupe la Forța arabă de descurajare. Se preconizează reunirea în Liban, la 15 octombrie, a miniștrilor afacerilor externe ai statelor care participă sau contribuie financiar la Forța arabă de descurajare, ținînd seama și de faptul că cel de-al treilea mandat (de 6 luni) al acesteia expiră la 26 octombrie.

Ultimele evoluții ale situației din Liban au arătat, încă o dată, că interesele generale ale poporului libanez, ale păcii în Orientul Mijlociu, impun să înceteze imediat toate ciocnirile armate, să fie restabilită liniștea în această țară care a avut de suferit atît de mult în anii din urmă. Prelungirea ostilităților, a stării de tensiune, nu poate decît să sporească suferința poporului libanez, afectîndu-i grav interesele, precum și pe cele ale celorlalte popoare arabe. Continuarea ostilităților din Liban complică, în același timp, situația din Orientul Mijlociu, avînd efecte negative asupra procesului de găsire a căilor eficiente în vederea statornicirii unei păci drepte și durabile în zonă. Situația din Liban se repercutează, totodată, și pe planul mai larg al relațiilor internaționale, focarul de tensiune din această parte a lumii împietînd asupra destinderii în general.

Poporul român, prieten statornic al tuturor popoarelor arabe, a urmărit cu mîhnire desfășurarea din ultimii ani a evenimentelor din Liban, suferințele poporului greu încercat al acestei țări cu care România întreține tradiționale relații de prietenie și colaborare. Țara noastră, promovînd o politică principială de pace și cooperare cu toate țările lumii, s-a pronunțat permanent și se pronunță în continuare pentru stingerea oricăror focare de tensiune, pentru soluționarea pe cale pașnică, politică a oricăror litigii, excluzîndu-se forța sau amenințarea cu forța. Această poziție principială și constructivă își găsește, firesc, valabilitatea și în cazul Libanului. **„România apreciază** — sublinia recent președintele **Nicolae Ceaușescu — că este necesar să se ajungă la încetarea cît mai grabnică a luptelor din această țară, la realizarea unor înțelegeri corespunzătoare între forțele politice și sociale din Liban, care să asigure integritatea și suveranitatea țării, dezvoltarea sa economico-socială independentă".**

Poporul român este convins că interesele poporului libanez, ale popoarelor arabe, ale cauzei păcii, impun noi eforturi stăruitoare pentru a se ajunge la o soluționare pașnică a conflictului din Liban. Este, în acest sens, esențial să se respecte integral acordul de încetare a focului, să se creeze condițiile necesare desfășurării normale a vieții. Este necesar să se acționeze, în mod constructiv, în direcția realizării unei largi înțelegeri, a unității forțelor sociale, naționale libaneze pentru restabilirea relațiilor de conviețuire pașnică între ele, pentru salvarea țării, pentru încetarea suferințelor poporului. Firește, o reglementare trainică, definitivă trebuie să asigure independența, suveranitatea și integritatea teritorială a Libanului — respectarea acestor principii constituind o condiție primordială a restabilirii păcii în această țară.

În spiritul bunelor relații existente între România și Liban, între România și celelalte țări arabe, poporul român dorește sincer ca spiritul rațiunii să triumfe, astfel ca poporul libanez să-și recapete liniștea pentru a se putea consacra reconstruirii patriei sale, dezvoltării libere, fără ingerințe, în folosul tuturor locuitorilor ei, al progresului și prosperității străvechii țări a cedrilor.

Crăciun Ionescu

Nori groși de fum pluteau, săptămîna trecută, deasupra cartierelor estice ale Beirutului, supuse unui intens tir de artilerie grea

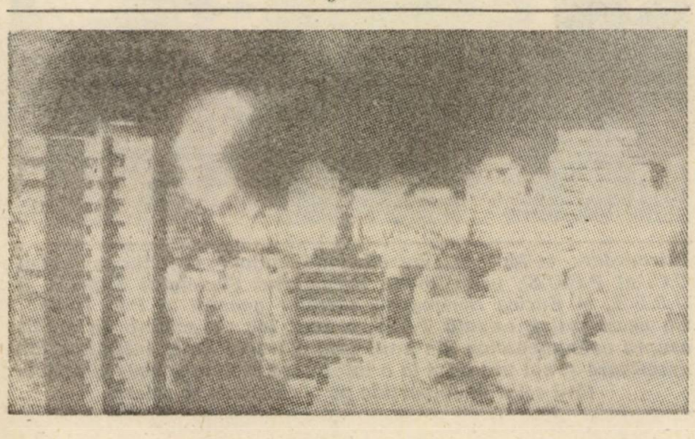

Supraviețuitorii infernului din cartierul Achrafieh al capitalei libaneze, la ieșirea din adăposturi, după încetarea focului, au găsit în locul caselor doar mormane de moloz calcinat

NAȚIUNILE UNITE

În centrul dezbaterilor — probleme cardinale

Dezbaterile de politică generală au continuat în tot cursul săptămînii trecute, urmînd să ia sfîrșit odată cu ședința plenară de astăzi a Adunării Generale. Reprezentanții statelor membre ale Organizației mondiale, care au luat cuvîntul în acest răstimp, au pus accentul, ca și cei care i-au precedat, pe temele cruciale ale vieții internaționale.

De asemenea, este de menționat, în paralel cu dezbaterile O.N.U., reuniunea extraordinară a miniștrilor de externe ai țărilor nealiniate, desfășurată, la începutul acestei luni, la sediul Națiunilor Unite, reuniune care a adoptat o suită de hotărîri, între care admiterea ca membru deplin al nealiniaților a mișcării de eliberare din Namibia — SWAPO.

Dezarmarea generală și completă, în primul rînd dezarmarea nucleară, lichidarea subdezvoltării, făurirea unei noi ordini economice și politice internaționale — care să asigure statornicirea unor raporturi de conlucrare echitabilă între toate statele, să stimuleze dezvoltarea mai rapidă a țărilor rămase în urmă, progresul economic, tehnologic și social al umanității —, așezarea fermă a relațiilor dintre state pe temeiul principiilor unanim recunoscute ale legalității internaționale s-au dovedit a fi problemele principale tratate cu predilecție de vorbitori. *Spania* — spunea șeful delegației acestei țări — se opune cu hotărîre forței pentru soluționarea situațiilor conflictuale. Trebuie — adăuga acesta — să se manifeste hotărîrea politică necesară pentru a se trece la folosirea în exclusivitate a mijloacelor pașnice. Aceeași idee a fost dezvoltată de reprezentantul *marocan*, care observa că, în zilele noastre, continuă să se recurgă la forță și la amenințarea cu forța, la dominație și exploatare. Relevînd anumite realități politice ale Africii, delegatul Marocului sublinia că țările acestui continent nu au nevoie de confruntări și războaie, ci vor să fie lăsate să-și vindece, ele însele, rănile provocate de îndelungata eră a exploatării și colonialismului, să-și făurească și să-și consolideze independența. Vorbind despre întronarea destinderii „în toate părțile lumii, nu rezumată doar la Europa și la marile puteri", ministrul de externe al *Bahreinului* a cerut să se întreprindă acțiuni „pentru înlocuirea sistemului de relații politice și economice, fondat pe dominație și subjugare, cu unul bazat pe principiile suveranității, egalității și justiției".

În viziunea *Camerunului*, „trebuie mobilizată voința politică a tuturor statelor pentru a se da un impuls dezvoltării economice mondiale". Necesitatea instaurării unor relații noi, echitabile între state a fost subliniată și de reprezentantul *Guatemalei*, care a spus că, pentru aceasta, este nevoie să se efectueze schimbări structurale în economia mondială. Economie mondială care continuă să se afle — după opinia delegatului *pakistanez* — în încorsetarea unei crize endemice. „Țările occidentale bogate se află în recesiune, iar multe țări sărace se găsesc într-o situație dezastruoasă" — adăuga vorbitorul, care a subliniat „necesitatea trecerii la măsuri hotărîte în direcția făuririi noii ordini economice mondiale."

Mai mulți delegați (din *R.A. Yemen, Malayezia, Sierra Leone* ș.a.) au arătat că trebuie să se facă încă de pe acum pregătiri pentru a se asigura succesul viitoarei sesiuni speciale a Adunării Generale consacrate făuririi noii ordini economice internaționale.

Dezarmarea — deziderat vital al umanității — este problema regăsită în cvasitotalitatea cuvîntărilor de la tribuna O.N.U. Ministrul de externe *iranian* arăta, în context, că dezarmarea trebuie să înceapă cu încetarea cursei înarmărilor nucleare și reducerea stocurilor de arme de exterminare în masă. Este nevoie — sublinia vorbitorul — să se adopte măsuri concrete în direcția dezarmării, ca popoarele să se simtă mai în siguranță. *Cehoslovacia* — spunea reprezentantul acestei țări — „consideră dezarmarea drept problema-cheie a prezentului", pronunțîndu-se pentru înfăptuirea de măsuri concrete, practice de dezarmare, în conformitate cu hotărîrile sesiunii speciale din acest an a Adunării Generale a O.N.U. consacrată acestei probleme.

Abordînd același aspect al vieții internaționale contemporane, reprezentantul *Afganistanului* declara: „Toate statele, atît cele care posedă arme nucleare, cît și cele care nu posedă asemenea arme, state mari sau mici, dezvoltate sau în curs de dezvoltare trebuie să-și unească eforturile pentru oprirea cursei înarmărilor nucleare, a tuturor armelor și dispozitivelor de distrugere în masă. În context, el a subliniat necesitatea lichidării bazelor străine și a retragerii tuturor trupelor în cadrul frontierelor naționale. În aceeași ordine de idei, reprezentantul *turc* exprima speranța că „actualul sistem fragil de securitate, bazat pe cursa înarmărilor, va fi înlocuit cu un sistem mai stabil, întemeiat pe înțelegere și încredere reciprocă".

Octavian Munteanu

Întrevedere Jimmy Carter — Spyros Kyprianou, la Casa Albă, prilejuită de participarea șefului statului cipriot la sesiunea Adunării Generale a O.N.U. S-a procedat, potrivit unui comunicat oficial, la un „util și prietenesc schimb de păreri". Președintele S.U.A. a exprimat, cu această ocazie, dorința guvernului său „de a acționa pentru o reglementare justă și durabilă a problemei cipriote, în cadrul O.N.U."

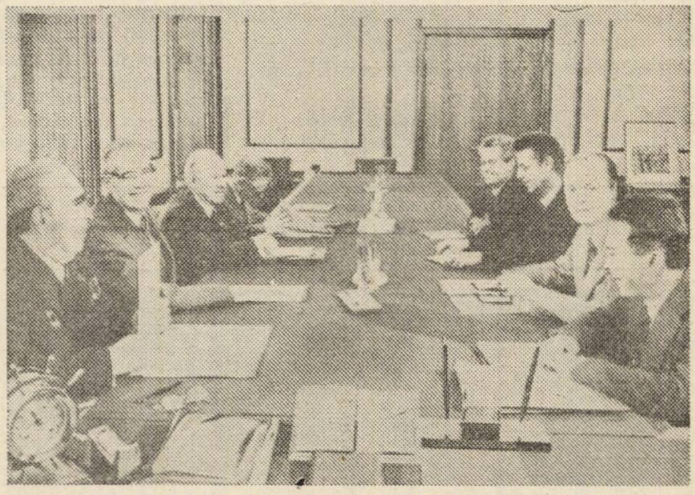

Întrevedere, la Moscova, între Leonid Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., și Enrico Berlinguer, secretar general al P.C. Italian. Cu acest prilej, anunță TASS, a avut loc un schimb de opinii asupra evenimentelor din anul care a trecut de la întîlnirea lor anterioară și s-a procedat la o informare reciprocă asupra activității celor două partide pe plan intern și extern

BLACKPOOL

Conferința laburiștilor și opțiunile guvernului

Într-un moment de iminentă tensiune socială, conferința anuală a partidului laburist pare să fi restabilit o „reconciliere" ce se arăta imposibilă între guvern și sindicate.

Premierul James Callaghan — un apel în sprijinul politicii guvernului

Mai mulți conducători britanici înclină să creadă că întrunirile anuale ale partidelor din Marea Britanie s-ar solda, îndeobște, cu puține elemente care să determine o modificare în poziția sau politica deja cunoscută a respectivului partid. Conferința laburiștilor, desfășurată săptămîna trecută la Blackpool, contrazice o asemenea opinie.

Peter Jenkins de la „The Guardian" era de părere că trei mari probleme confruntă acum guvernul : împotrivirea față de limita de 5 la sută impusă în negocierile salariale, problema rhodesiană și implicațiile creării noului sistem monetar comunitar. Dintre toate temele discutate la Blackpool, acestea cu concentrat, într-adevăr, atenția și în două, cel puțin, au fost clarificate pozițiile și există acum anumite precizări.

Prima importantă hotărîre a conferinței în cadrul dezbaterii politicii economice a guvernului a fost categoric defavorabilă acestuia, delegații respingînd limitarea la 5 la sută a majorării salariilor pentru următorul an — așa-numita „fază a patra" a contractului social dintre guvern și sindicate. Și aceasta — la nici 24 de ore după ce premierul James Callaghan avertizase, într-o ședință comună a conducerilor partidului laburist și T.U.C., că nu va dori să mai conducă dacă va fi obligat la o politică al cărei rezultat ar fi, în opinia lui, sporirea inflației. La conferințele partidului laburist participă, cu drept deplin, și reprezentanți ai sindicatelor care, se știe, sprijină, tactic și financiar, partidul. Congresul T.U.C., desfășurat în luna septembrie, respinsese categoric noua fază propusă de guvern, respingere susținută și de unii membri ai aripii de stînga a partidului și care, la Blackpool, s-a tradus prin 4 017 000 voturi (față de 1 924 000) împotriva „oricărei limitări salariale". Motivul esențial constă în aceea că, după trei ani de aspre restricții, în care nivelul de viață nu s-a ameliorat, singurul rezultat pozitiv fiind reducerea inflației, nu au fost obținute succese nici în alte direcții economice. Astfel, șomajul continuă să rămînă extrem de ridicat ; or, condiția sindicatelor în cadrul contractului social fusese o acțiune fermă și în acest domeniu. „Sindicatul nostru — spunea, spre exemplu, Moss Evans, secretarul general al puternicului sindicat al muncitorilor din transporturi — sprijină guvernul în lupta sa împotriva inflației, dar nu poate sprijini și ideea că lupta antiinflaționistă este singura bătălie pe care trebuie s-o purtăm". Nu trebuie pierdut din vedere că, în perioada conferinței, se desfășura și greva de la firma Ford, ai cărei muncitori solicită mai mari majorări de salarii. Ceea ce unii observatori numeau „lunea neagră", pentru James Callaghan părea să fie și sfîrșitul „relațiilor speciale" dintre guvern și sindicate. Se știe că guvernul nu este obligat să urmeze deciziile conferinței ; totuși, înfrîngerea într-o problemă atît de importantă — se așteptau comentatorii — ar fi subminat baza electorală de sprijin a partidului.

Într-un amplu discurs pe care observatorii l-au considerat „extrem de franc", liderul laburist James Callaghan a restabilit o punte ce părea, cel puțin, șubrezită. Reamintind rezultatele economice ale ultimelor 12 luni, primul ministru a insistat asupra responsabilității guvernului de a menține inflația la un nivel scăzut și, implicit, asupra limitei propuse prin Cartea albă din luna iulie. Noutatea constă în aceea că premierul a propus discuții cu sindicatele, pe termen lung sau scurt, pentru a se ajunge la un compromis, pe care ambele părți îl recunosc dificil. Într-un moment în care, în unele sectoare economice, au izbucnit greve nelimitate și se presupunea o poziție rigidă din partea cabinetului, oferta avea intenția de a satisface sindicatele.

Primul ministru a indicat cîteva măsuri pe care intenționează să le ia în următoarea sesiune parlamentară — un „atac" împotriva creșterii prețurilor, precum și introducerea unor legi care „să sporească participarea" populației la viața politică, economică și socială. Dar guvernul vizează mai departe. Conjunctura economică internațională impune — consideră liderul laburist — programe guvernamentale pe scară largă, programe de creare de locuri de muncă, de cooperare cu industria particulară și de reforme industriale și sociale. Continuînd această idee, James Callaghan a subliniat patru condiții necesare succesului viitorului guvern laburist : 1. să nu se piardă cîștigul greu obținut, pe plan economic, în ultimii ani ; 2. să se folosească beneficiile petrolului Mării Nordului pentru modernizarea industriei ; 3. să se insiste asupra sporirii productivității, în așa fel încît Marea Britanie să-și ajungă din urmă principalii parteneri ; 4. să se inițieze procesul unor mari schimbări industriale. Opțiunile enunțate de premier sînt interpretate și ca un efect al presiunii sindicatelor, ale căror revendicări vizează o mai flexibilă politică socială a guvernului laburist.

Deși „cuvîntările la conferință nu rezolvă problemele" („The Guardian"), poziția adoptată de liderul laburist pare să indice că acel „contract social" dintre guvern și sindicate mai poate funcționa. Chiar și liderii sindicali mai radicali susțin, acum, ideea tratativelor și se vorbește, între altele, de posibilitatea unor măsuri bugetare pentru recuperarea pierderilor oamenilor muncii, în cazul în care se acceptă limita de 5 la sută. Aceasta, deoarece soluția extremă la care ar recurge guvernul în caz contrar — măsuri monetare și fiscale — ar provoca creșterea șomajului, falimentul unor bănci etc. Ceea ce sindicatele nu doresc. În cumpănă, intră, firește, și considerente electorale, care, desigur, preocupă și sindicatele. David Basnett, președintele lui „Trade Union Committee for Labour Victory (Comitetul sindicatelor pentru victoria laburistă), declara, de altfel, într-o cuvîntare ulterioară celei a premierului, socotită, și ea, „reconciliatoare" : „Dorim revenirea la libera negociere colectivă a salariilor, dar aceasta nu înseamnă că apărăm inflația și șomajul înalt. Ceea ce se cere e mai multă flexibilitate în negocierile salariale, și aceasta nu se poate obține prin reguli rigide"... „Ne declarăm sprijinul pentru menținerea laburiștilor la putere, după viitoarele alegeri, pentru că numai un guvern laburist poate înțelege problemele membrilor sindicatelor". Negocierile între guvern și T.U.C. încep în această săptămînă. O întrebare esențială există : vor arăta părțile suficientă „flexibilitate", așa cum declară că doresc ?

Între alte probleme dezbătute — educație, reforma electorală, reforma Camerei Comunelor, locuințe, ordine publică, problema rasistă, petrolul of shore — energia și raporturile Marii Britanii cu C.E.E. au apărut ca prioritare. Conexiunea acestor chestiuni s-a dovedit evidentă. Se așteaptă, însă, clarificări suplimentare. Anul acesta nu a mai fost votată vreo moțiune privind retragerea britanică din Piața comună. În schimb, a fost adoptată o rezoluție care cere ca tot ce ține de petrolul Mării Nordului să depindă de competența exclusivă a guvernului de la Londra — fapt care contravine unei politici energetice comunitare. În același timp, a fost adoptată o altă moțiune care cere reprezicarea condițiilor intrării Marii Britanii în C.E.E. și solicită ca, în manifestul electoral laburist, să fie înscrise : dreptul Camerei Comunelor de a decide asupra aplicării, în Marea Britanie, a oricărei hotărîri sau reglementări comunitare ; reforma fundamentală a politicii agricole a C.E.E., în așa fel încît să se permită importuri alimentare din orice zonă a lumii ; revizuirea

Tratatului de la Roma, în sensul reducerii puterilor Comisiei de la Bruxelles și eliberarea membrilor de orice constrîngere. Totodată, este respinsă orice tentativă de uniune economică și monetară. În mare, deciziile conferinței nu diferă prea mult de poziția guvernului — care s-a pronunțat pentru reforma politicii agricole, a respins propunerile privind o politică a pescuitului și manifestă rezerve față de sistemul monetar vest-european. Premierul James Callaghan — convins că sistemul nu va funcționa — are, însă, acum, o bază pentru refuzul său și, deși — cel puțin în principiu — trebuie dat un răspuns la întrunirea la nivel înalt din decembrie, l-ar putea amîna și submina, astfel, încercările partenerilor. Marea Britanie continuă să dețină o politică aparte, cu accent pe propria-i suveranitate, în cadrul C.E.E.

În problema rhodesiană, laburiștii și guvernul și-au reafirmat punctele de vedere știute, potrivit cărora rolul esențial în promovarea unei reglementări pașnice trebuie să revină Națiunilor Unite. David Owen a subliniat că Salisbury trebuie să accepte participarea O.N.U., „întrucît Marea Britanie, deși își va îndeplini responsabilitățile ce-i revin, nu se poate angaja într-un nou act disperat de colonizare". „Ne pronunțăm în favoarea unei guvernări a majorității, a unei reglementări juste și echitabile și a unui Zimbabwe nerasist". Owen a mai precizat că guvernul refuză orice „înăbușire" a afacerii legate de companiile britanice care au încălcat sancțiunile internaționale și că, la începutul lui noiembrie, problema va fi dezbătută în Camera Comunelor.

În afara raporturilor cu sindicatele, concluzia conferinței anuale laburiste este aceea a încercărilor de a prezenta partidul ca o formațiune politică unită. Anul trecut, se manifestase o mai pronunțată tendință moderată. Anul acesta, unele rezoluții adoptate și, mai ales, noile numiri în Comitetul Executiv Național indică o tendință mai pronunțată de stînga. Oricum, a fost limpede că laburiștii sînt în căutarea unei politici și imagini care să convingă mai mult electoratul, pentru că, în anul care urmează, se va decide dacă viitorul guvern va fi format tot din membrii acestui partid.

Stelian Țurlea

„Șomajul nu este fatal" — proclamă demonstranții care resping politica guvernamentală

PARIS

Partidele și problemele Pieței comune

Depresiunea economică, alegerile parțiale, frămîntările din „majoritate", moțiunea de cenzură dezbătută la Palais-Bourbon acaparează actualitatea pariziană. Dar, printre dosarele acute, generatoare de controverse, rămîne, ca o permanență, cel comunitar. Debutul toamnei politice a coincis cu o recrudescență a polemicilor pe această temă.

Clasica delimitare politică, cu frontierele ce le-a impus, nu poate reda, cu suficientă claritate, opțiunile partidelor franceze privind viitorul C.E.E. Confruntarea obișnuită dintre „majoritate" și opoziție este înlocuită printr-o dispută în care regrupările se produc după alte criterii. Reîntoarcerea la o dezbatere peste care nu a căzut cortina este datorată scadenței alegerilor pentru parlamentul „celor nouă" și insistențelor (externe) în vederea lărgirii Pieței comune. Aparent, între scrutinul din iunie 1979 și trecerea treptată la o comunitate cu 12 membri (poate chiar cu mai mulți) nu există o legătură imediată. O analiză de fond poate, însă, scoate la iveală probleme aflate într-o interdependență organică. Prelungitele campanii electorale n-au obosit pe francezi, n-au cultivat nici blazarea, nici indiferența. Miza scrutinului pentru parlamentul vest-european este insolită : nu se dispută puterea politică în Franța, ci capacitatea de a exprima interesele țării într-un for asupra căruia planează amenințările unei deturnări supranaționale. Judecată din acest unghi, perspectiva electorală se complică, ridică probleme noi, determină semne de întrebare. Nu este vorba, pur și simplu, de angajarea într-o nouă bătălie electorală, cu candidați, mitinguri și publicitate, ci de a determina exact rațiunea parlamentului C.E.E., prerogativele sale, limitele insurmontabile. Operațiunile electorale aparțin rutinei, strategiei tradiționale. Scrutinul vest-european implică, înainte de candidaturi, o definire de orientare. Cu atît mai mult cu cît unii din partenerii Franței nu ascund dorința de a transfera instanței parlamentare, ce urmează a fi aleasă prin sufragiu direct, o serie de prerogative și funcții ce depășesc actuala sferă de competențe. Practic, o asemenea evoluție ar diminua atribuțiile cu care sînt învestiți aleșii țării în parlamentul național. Cel de al doilea capitol al deliberării în curs — proiectul extinderii C.E.E. — are ca substanță apărarea intereselor naționale și profilul viitor al unei comunități vest-europene cu 12 membri. Economia franceză va fi obligată să suporte o concurență suplimentară ruinătoare ? Mecanismul comunitar defectat, frecvent, de imobilism, se va împotmoli definitiv ? Sînt întrebări la care răspunsurile diferă, întreținînd o polemică pe care timpul n-a diminuat-o.

Pe băncile guvernamentale concordia absentează. Episoadele recente (vezi votul în cazul moțiunii de cenzură depusă de socialiști) arată că gaulliștii nu sînt dispuși să treacă dincolo de admonestări verbale la adresa guvernului. Dar prietenii politici ai lui Jacques Chirac nu intenționează să accepte abateri de esență de la linia generalului de Gaulle. Michel Debré, fostul premier gaullist, exprimă intransigența desăvîrșită în această materie. Debré cere energic „o reexaminare urgentă a termenilor acordului" privind alegerea parlamentului vest-european, dat fiind „gravele ambiguități care persistă asupra puterilor acestei Adunări, ca și a perspectivelor de lărgire a C.E.E.". Pentru Debré, alegerile vest-europene echivalează cu „o capcană" datorită căreia „Franța și-ar putea pierde identitatea". După „zilele parlamentare" ale grupării gaulliste, a urmat reuniunea consiliului politic al partidului condus de Chirac. Liderii gaulliști au ținut să atragă din nou atenția asupra „confuziei care există între declarațiile partenerilor noștri și cele ale guvernului (francez) care se contrazic".

Întîlnirea de la Biarritz a parlamentarilor „Adunării pentru republică" n-a îngăduit să se audă o singură voce. Chirac a favorizat atitudinea fermă a lui Debré, dar n-a fost lipsită de ecouri nici intervenția lui Maurice Couve de Murville care a pledat pentru suplețe și, mai ales, pentru a se evita „destrămarea" gaulliștilor. Couve de Murville a subliniat că, politic, atitudinea în problema extinderii C.E.E. trebuie să fie determinată de faptul că „acum opt ani, am acceptat o primă lărgire" (de la 6 la 9 membri). Fostul premier este sceptic în privința obținerii de „garanții suplimentare". În interiorul partidului gaullist mai există ceea ce „Le Monde" denumește „un curent european" (adică favorabil integrării vest-europene) pe care îl simbolizează Jacques Chaban-Delmas și Olivier Guichard.

Pentru Jacques Chirac esențial este refuzul unei comunități a iluziilor : ceea ce dorește actualul primar al Parisului și partidul său (cel mai puternic din „majoritate") ar fi „o Europă (occidentală) a realităților și a adevărului". Potrivit lui Chirac, nici Piața comună, nici Franța nu sînt actualmente pregătite pentru o lărgire a C.E.E., iar „stricte condiții prealabile trebuie mai înainte îndeplinite". În viziunea lui Chirac ar fi necesar să se consolideze actuala comunitate, să se desăvîrșească procesele în curs. În același timp, el denunță pericolul unor „puteri incontrolabile" acordate viitorului parlament vest-european. Fruntașul gaullist consideră că nu există nici o urgență pentru alegerea Adunării C.E.E. Oricum, strategia „Adunării pentru republică" va fi definită la un congres extraordinar ce urmează să se desfășoare în noiembrie. „Diferențele de ton" — pe care le semnala „France Presse" — vor putea fi corectate pînă atunci ?

Partenerii gaulliștilor n-au semne de întrebare. Ei susțin necondiționat poziția guvernului și, în virtutea unei opțiuni mai vechi, aprobă atît lărgirea C.E.E., cît și proiectatul scrutin. De altfel, premierul Raymond Barre a trecut în contul divergențelor de politică internă actuala controversă asupra viitorului Pieței comune. Barre a precizat că alegerile „vor avea loc la data fixată" și că guvernul nu va adopta o poziție de pasivitate, ci va încerca să-i facă pe francezi să înțeleagă „semnificația și importanța" consultării. S-ar părea că intențiile merg dincolo de acest aspect și că premierul „speră" ca formațiile guvernamentale (deci și gaulliștii) să pre-

zinte o listă unică în alegerile pentru desemnarea reprezentanților francezi în parlamentul vest-european. La Matignon se relevă că decizia aparține partidelor. Acestea (atît giscardienii — „Uniunea pentru democrația franceză", cît și gaullîștii — „Adunarea pentru republică") au respins, pînă acum, o asemenea ipoteză. Dar reacțiile la sugestia „listei unice" sînt prudente, după ultimele cinci eșecuri electorale ale „majorității". Unii gaullîști, neîncrezători în șansele lor, ar privi favorabil formula. Alții refuză să fie confundați cu giscardienii. Momentul hotărîrilor n-a venit încă.

În rîndurile opoziției, opțiunile sînt diferențiate. Socialiștii nu se opun nici extinderii C.E.E. și nici alegerilor vest-europene. Robert Pontillon a precizat în „Le Monde" : „De la alegerile prin sufragiu universal, socialiștii așteaptă o mai largă audiență pentru ideile lor și o mai mare participare a Adunării la luarea unei decizii comunitare". Dar socialiștii nu pot să ignore implicațiile acceptării candidaturilor Spaniei și Portugaliei „ale căror producții agricole ar putea să înceapă să amenințe serios, chiar să dezechilibreze mai multe regiuni din țara noastră din cauza concurenței la vin, fructe și legume". În consecință, socialiștii cer „să se profite de ocazie pentru a angaja o politică autentică a sudului mediteranean". Apoi, socotesc momentul propice pentru „a perfecționa mecanismele C.E.E.", deoarece „lărgirea poate să dea un nou elan solidarității vest-europene sau, dimpotrivă, să constituie un ferment de dezagregare". Un raport supus dezbaterii relevă preocuparea Partidului Socialist de a menaja pozițiile sale în sudul țării. Documentul se pronunță pentru garanții în vederea protejării producătorilor francezi. Acceptarea a trei condiții prealabile (modificarea radicală a politicii agricole comunitare, denunțarea acordului franco-spaniol din 1970 asupra industriei și punerea la punct a unui plan amănunțit de dezvoltare regională) va constitui criteriul determinant al atitudinii P.S. față de lărgirea C.E.E. — a afirmat François Mitterrand.

Partidul Comunist respinge ideea deschiderii porților C.E.E. pentru cei trei candidați, considerînd că interesele franceze ar fi grav lezate într-un moment în care criza afectează întreaga economie a țării. La recenta plenară a C.C. al P.C.F. s-a apreciat că lărgirea Pieței comune ar accelera procesul integrării vest-europene, facilitînd proiectele supranaționale, prin abandonul regulei unanimității în adoptarea deciziilor. Comuniștii atrag atenția asupra faptului că marele capital francez este ghidat de dorința de a obține o poziție cît mai avantajoasă în lupta pentru o nouă împărțire a zonelor de influență și a surselor de profit.

Raportul prezentat de Charles Fiterman conține precizarea că P.C.F. abordează viitoarea consultare electorală prin prisma preocupării pentru garantarea independenței și libertății de acțiune a Franței și, pe această bază, pentru a contribui la o largă cooperare europeană și internațională. „Dezvoltarea economică în epoca noastră, subliniază Fiterman, nu implică deloc negarea realității naționale". Pentru comuniști, relevă același document, suveranitatea națională reprezintă o dimensiune esențială a libertății.

1979 înseamnă nu numai o scadență electorală încărcată de imprevizibil. Din prima zi a anului viitor, Franța va prelua ștafeta președinției Pieței comune pentru șase luni. Șase luni în care multe dosare vor revendica soluționarea. Șase luni în vederea cărora autoritățile pariziene se pregătesc, dar pe care lumea politică franceză le întîmpină cu o stare de spirit dominată de incertitudini.

M. Ramură

LISABONA

Soluție dificilă

Căutările și consultările în vederea formării unui nou guvern care să aibă sprijinul parlamentului încă nu s-au încheiat. Partidele, cărora președintele Eanes le-a acordat o „pauză de reflecție", n-au găsit încă necesarul consens programatic pentru a colabora. Deși între diversele poziții s-ar putea distinge existența unui numitor comun. Iar acesta este recunoașterea urgenței depășirii crizei economice și sociale portugheze.

Agravarea acestei crize, pe fundalul moștenirii a jumătate de secol de subdezvoltare salazaristă, este evidentă. Motivele de insatisfacție oferite de economia portugheză sînt suficiente. Atingînd cota de 17 la sută anul trecut, rata inflației nu a scăzut, iar creșterea, cu 15 la sută, a salariilor nu a fost de natură să echilibreze bugetele familiilor portugheze. Șomajul a căpătat și el proporții, 13 la sută din populația activă a țării aflîndu-se, practic, fără lucru. Dezechilibrele balanței de plăți au constrîns guvernele anterioare, în special primul guvern constituțional (format din reprezentanți ai partidului socialist, minoritar în parlament), să adopte o serie de „pacotes" (pachete) succesive de austeritate care, în lipsa unui pact social, n-au avut efectele scontate. Dimpotrivă, programul de austeritate al cabinetului Soares nu s-a bucurat de sprijinul politic necesar, și acesta pare să fi fost unul din principalele motive de izolare a guvernului său și, mai tîrziu, a coaliției socialist-centriste.

Modul optim de guvernare pentru actuala configurație politică a fost, încă din octombrie anul trecut, definit de președintele Eanes : o „antantă" națională, în măsură să scoată țara din criză. Cum, pînă acum, o asemenea înțelegere n-a fost realizată, cum însăși formula de „mediere prezidențială", exprimată de guvernul Nobre da Costa, n-a primit votul partidelor reprezentate în parlament, situația este, deocamdată, de expectativă.

Și aceasta deoarece, deși unanim conștiente de necesitatea rezolvării problemelor țării, partidele au poziții diferite în privința conținutului politicii guvernamentale, a modalităților sale de aplicare, cît și a alianțelor posibile. Astfel, Partidul Comunist Portughez consideră că menținerea structurilor social-economice cîștigate de revoluția portugheză (naționalizările și reforma agrară, în primul rînd) constituie condiția sine qua non a creării unui climat de destindere, indispensabil pentru realizarea unui „pact social". De aceea, comuniștii susțin ideea unui guvern de unitate democratică, singurul în măsură să scoată țara din criză. „P.C. Portughez — declara, recent, secretarul general al partidului, Alvaro Cunhal — este gata să ajungă la un acord și la acțiuni comune cu toate forțele democratice, îndeosebi cu socialiștii, întrucît consideră că unitatea acestor forțe reprezintă condiția cea mai importantă pentru asigurarea democrației în Portugalia". Ostil, luni de-a rîndul, oricăror alianțe — la dreapta sau la stînga sa — partidul socialist, după o cedare în fața Centrului Democratic și Social, cu care a condus treburile țării o perioadă, nu mai dorește o reînnoire a coaliției cu centriștii, deoarece — faptul a fost verificat — opțiunile economice și sociale ale P.S.P. și C.D.S. s-au dovedit a fi divergente. În ce-i privește pe social-democrați (P.S.D.), aceștia se află pe o lungime de undă total diferită. Izolați în cadrul evantaiului politic lusitan, ei au devenit adversarii declarați ai politicii socialiste, rupînd, practic, prin polemicile declanșate, orice punți de înțelegere cu partidul lui Mario Soares.

Președintele Ramalho Eanes — runde de consultări cu partidele politice

Nici ultimatumurile prezidențiale și nici urgența problemelor țării n-au reușit să apropie, deocamdată, pozițiile. Cum însă nici un partid politic nu se bucură de o majoritate parlamentară și, deci, nu poate guverna singur țara, problema alianțelor este absolut necesară. Confruntările și ezitările de pînă acum n-au avut darul să limpezească situația, dimpotrivă, au dus la tergiversări care par să dureze.

După două runde de consultări, la Palatul Belem, ale șefului statului cu reprezentanții principalelor partide, soluția nu fusese încă găsită. Un acord între partide în vederea formării unui guvern care să beneficieze de sprijinul majoritar al Adunării Republicii este, în acest moment, „problematic" — declara Mario Soares, secretarul general al partidului socialist. Același scepticism îl manifestau, de altfel, și reprezentanții partidului comunist, după întrevederea de la Palatul Belem. Nici Centrul Democratic și Social nu pronostica o ieșire imediată din actuala criză politică. Întrevederea cu președintele Eanes — declara președintele social-democrat Sá Carneiro — „s-a axat, în special asupra posibilității formării unui guvern prezidat de un prim-ministru independent și la care să participe reprezentanți ai partidelor". Este, de altfel, ultima soluție luată în considerare, la ora actuală : un cabinet de tehnicieni, asemănător celui condus în momentul de față de Nobre da Costa, dar la care să participe reprezentanți ai tuturor partidelor. Dacă și această formulă eșuează, Portugalia are toate șansele să intre în faza premergătoare alegerilor generale anticipate.

Or, intrarea țării, înainte de termen, în campanie electorală poate periclita rezolvarea problemelor celeilalte crize, economice și sociale, care — toată lumea e de acord — nu mai suferă amînare.

R. D.

REPORTAJ PE GLOB

MADRID – vocație și actualitate

Mihai Fabian

Puerta del Sol, considerată drept centru al Madridului și al Spaniei

Dacă ai încerca să ajungi la Madrid pe trei rute diferite, una trecînd prin Andaluzia și coasta Mediteranei, cealaltă prin Galicia, iar cea de-a treia prin Podișul Central, ai putea lesne crede că te afli în trei țări diferite.

Primul drum ți-ar dezvălui Spania meridională, pămînt al florilor și al cerului limpede, al nesfîrșitelor plantații de măslini și al soarelui dogoritor. Cel de-al doilea ți-ar aduce aminte de peisajele frecvent întîlnite în Europa dezvoltată : zone industriale, pe care le trădează, de departe, înalte coșuri de fum și furnale, conglomerate urbane în care agitația nu încetează nici o clipă. Cel de-al treilea traseu, ce străbate nesfîrșitele cîmpii aride ale Castiliei, pe care verdele ierbii apare doar din cînd în cînd, cu orizonturi dilatate, mărginite de înălțimile albastre-și crestate ale munților, cu ierni lungi și reci și cu veri care fac să explodeze termometrele, te transportă parcă în inima Asiei centrale.

Este de fapt o singură țară, de o mare diversitate : Spania. În nord, se concentrează industria și exploatările miniere. Pe țărmul Mediteranei – bogăția industrială a Cataloniei și vitalitatea agricolă a grădinilor din Valencia și Murcia. În sud – imperiul viței de vie și al măslinului. Varietate și contraste pe care le surprinzi și la Madrid, firește sub alte fațete.

Madridul – capitala celei de-a treia țări din Europa, ca întindere, – se înfățișează celui ce are prilejul de a se număra printre oaspeții săi ca un oraș cu o personalitate distinctă. Personalitate definită, de altfel, printr-un termen consacrat : „madridism". Termenul nu este doar produsul imaginației călătorilor de pretutindeni. El există într-adevăr, mai bine spus are „acoperiri" materiale. Între acestea, un mod propriu de a concepe viața în acest conglomerat de clădiri vechi, patinate de vreme, alături de care se înalță edificiile epocii moderne, cu zeci de etaje. Mod în care se întîlnesc, contopite, sobrietatea castiliană, luminozitatea Mediteranei și austeritatea andaluză. Toate acestea produc un realism viguros, care se proiectează mai curînd în viitor, deși este legat prin mii de fire de prezentul de fiecare zi. „Omul moare, dar numele său trăiește", spun madrilenii. În țara lui Don Quijote, omul se interesează, deci, mai puțin de ceea ce este și mai mult de ceea ce ar trebui să fie. El sau opera sa. Poate tocmai din această cauză Madridul a trăit întotdeauna cu un pas înainte în timp. Poate tocmai din această cauză, ceea ce au realizat locuitorii săi, proveniți în proporție de peste 50 la sută din toate provinciile Spaniei, a durat peste veacuri, ca un arc ce unește prezentul cu viitorul. Poate tocmai din această cauză, Madridul adaugă, acum, istoriei contemporane a Spaniei noi file. Filele demnității, ale conștiinței sociale descătușate, filele desprinderii de un recent trecut de tristă aducere aminte și proiectării spre un viitor mai bun.

Situat în centrul Peninsulei Iberice pe o suprafață de 550 kmp., într-o zonă de un pitoresc aparte, denumită Valle de Manzanares, Madridul de astăzi este, firesc, rezultatul ultimilor ani, crescut impetuos într-o armonie originală între modernitate și tradiție. Piatra a cedat locul oțelului și sticlei. Zeci de edificii noi și-au făcut apariția alături de clădi-

Relațiile româno-spaniole: domenii ale colaborării

Deși situate la extremitățile continentului european, și cu toate că, într-o anumită epocă, evenimentele au fost potrivnice unor evoluții normale a raporturilor lor, popoarele român și spaniol nu și-au dezmințit, nici o clipă, acea vocație a prieteniei care le animă reciproc din cele mai vechi timpuri. O vocație născută din obîrșia lor latină, întărită de afinitățile de cultură și civilizație și, de ce nu, și de temperament, o vocație concretizată în ultimii ani în cursul pozitiv al relațiilor bilaterale, în gradul sporit de colaborare, în încrederea reciprocă privind perspectivele spre mai bine ale acestei colaborări.

Agenda politico-diplomatică româno-spaniolă, rămasă, timp de mai multe decenii, cu paginile albe, s-a redeschis la 21 ianuarie 1977, cînd, după instalarea în Spania a noului regim democratic, cele două țări și-au restabilit oficial relațiile diplomatice la rang de ambasadă. De-a lungul acestor douăzeci de luni cît s-au scurs de atunci, legăturile dintre țările noastre au cunoscut o evoluție favorabilă, pe care opinia publică românească și spaniolă a salutat-o și urmărit-o cu deosebită satisfacție.

Interesul pentru valorificarea mai deplină a posibilităților existente în vederea lărgirii colaborării pe tărîm economic, tehnico-științific, cultural-artistic și în alte domenii, pentru extinderea conlucrării româno-spaniole pe plan internațional este comun ambelor țări și popoare.

Progrese certe au fost, de altfel, consemnate în sfera bilaterală, guvernele român și spaniol inițiind un veritabil dialog politic, între cele două țări dezvoltîndu-se un intens schimb de delegații economice, culturale, științifice etc. Exemplele în acest sens sînt numeroase. Menționăm aici doar cîteva dintre ele, precum vizita ministrului român de externe la Madrid, în decembrie anul trecut, vizitele, mai vechi sau mai noi, ale unor oameni de afaceri spanioli în România, vizitele la București ale unor conducători ai partidelor politice spaniole, lideri sindicali, parlamentari, oameni de știință și cultură, ansambluri artistice etc.

Importanți pași au fost realizați în domeniul schimburilor comerciale și al cooperării economice, un rol deosebit revenindu-i, în acest sens, Acordului pe termen lung privind schimburile comerciale și cooperarea economică, industrială și tehnologică. Acest important document, care a stabilit un cadru de durată pentru colaborarea economică româno-spaniolă, avea să fie semnat în ianuarie 1977, cu prilejul primei vizite în România a unui membru al guvernului spaniol după cel de al doilea război mondial.

Desfășurate la Madrid, în decembrie anul trecut, lucrările sesiunii Comisiei mixte româno-spaniole s-au materializat într-o serie de documente vizînd măsuri concrete pentru dezvoltarea și diversificarea schimburilor comerciale, precum și măsuri pentru intensificarea

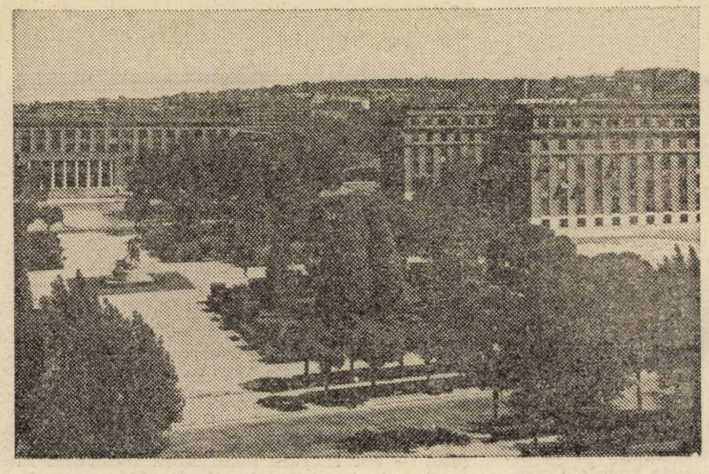

Orașul universitar

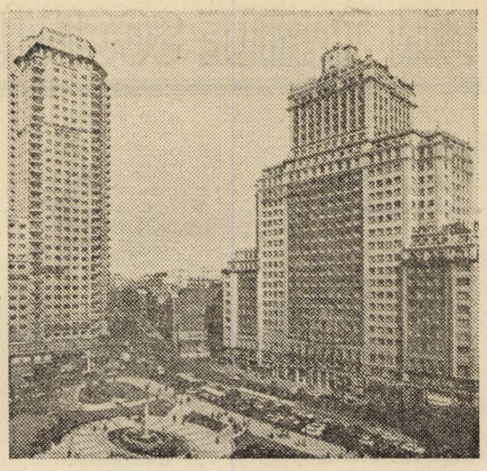

Orașul modern nu-și uită simbolurile trecutului : Plaza de España cu celebrul monument dedicat lui Cervantes

rile vechi. La periferia capitalei au apărut adevărate orașe construite pe verticală. Madridul numără, acum, peste patru milioane de locuitori. El are o personalitate proprie, care se degajă poate din acea îngemănare dintre trecutul istoric, pe care îl întîlnești la tot pasul, și prezentul care se vrea istorie.

Prezentul Spaniei se derulează sub semnul speranței în ziua de mîine. Cuvîntul de ordine în această țară este, acum, democrația. Democrație, concepută ca un proces armonios în care își găsesc sens marile transformări ce au avut loc în societatea spaniolă. Transformări ce au început odată cu instalarea, în 1977, a guvernului condus de premierul Adolfo Suarez, care s-a angajat să așeze Spania pe drumul cristalizării și consolidării unei democrații autentice, proces sprijinit de toate forțele politice, inclusiv de monarhie.

Cîteva etape importante ale drumului spre democrație au fost deja parcurse. A fost elaborat și aprobat proiectul noii Constituții, au fost restabilite drepturile la autonomie administrativă a provinciilor spaniole, s-a asigurat un climat de calm prin acordurile de la Moncloa, care au evitat convulsiile sociale periculoase în momentele în care țara își caută încă drumul spre o societate în care drepturile și libertățile pentru toți să devină, cît mai curînd, o realitate.

Toate acestea formează așa-numitul „calendar al democratizării", care înscrie, în cronica acestor zile de toamnă, unele priorități. Între acestea am denumi, în primul rînd, realizarea unui nou pact social, o a doua „ediție" a acordurilor de la Moncloa din octombrie 1977.

După cum se știe, premierul Suarez a negociat, atunci, cu principalele forțe politice reprezentate în Parlament acordurile de la Moncloa, fapt ce s-a dovedit a fi o măsură inspirată, ele asigurînd climatul de liniște necesar în eforturile de depășire a crizei economice și de creare a unei stabilități politice. Negociate în lipsa reprezentanților sindicatelor, ele au vizat eforturi și sacrificii mai ales din partea clasei muncitoare. Ele expiră, însă, la sfîrșitul anului, iar situația impune, cu necesitate, negocierea unor noi acorduri. Simptomatic este faptul că, la Madrid, se consideră că cea de a doua ediție a acordurilor de la Moncloa este o necesitate națională, ele vizînd stabilirea unor măsuri capabile să combată, în continuare, criza economică și inflația, să asigure o stabilitate economică, ce reprezintă, la rîndu-i, garanția realizării procesului democratizării. Cea de-a doua ediție a acordurilor — care vor consemna importante probleme de ordin economic și politic — este negociată cu participarea reprezentanților sindicatelor, forță care și-a cîștigat un loc de frunte în peisajul politic spaniol și de a cărei importanță toată lumea este convinsă. Faptul că oamenii muncii din Spania se pronunță pentru negocierea acordurilor și acceptă să facă, pentru al doilea an consecutiv, sacrificii pentru relansarea economiei naționale și că partidul comunist este, și el, de părere că e necesară o a doua ediție a acestora conferă o bază solidă realizării și aplicării lor.

Zilele acestea, s-a anunțat că referendumul asupra noii Constituții spaniole va avea loc la sfîrșitul lunii noiembrie sau începutul lunii decembrie, după aprobarea proiectului de către comisia constituțională a Cortesurilor (Parlament). Considerată ca un element esențial al procesului democratizării, noua Constituție va înlocui actualele legi elaborate în perioada franchistă și va permite organizarea de alegeri municipale, prilej cu care, se speră, vor fi înlăturate ultimele reziduuri ale dictaturii, iar Spania se va arăta Europei și lumii ca o țară în care democrația are toate condițiile să se dezvolte și să se adîncească. O țară care își întoarce fața spre Europa, continentul căruia îi aparține, continentul ale cărui destine au interesat-o și o interesează dintotdeauna. Așa cum înțelegem și din faptul că Madridul va găzdui, în 1980, lucrările Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa. Ceea ce ne vorbește despre dorința acestui popor, atît de încercat, de a conlucra cu celelalte popoare din Europa și din lume, de a contribui la rezolvarea problemelor cu care vechiul continent și lumea sînt confruntate.

cooperării bilaterale pe terțe piețe. Firește, potențialul economic de care ambele țări dispun permite aprecierea că mai există încă resurse suficiente de creștere și multiplicare a schimburilor și cooperării româno-spaniole.

Fiecare contact între oamenii politici ai celor două țări, fiecare întîlnire a prilejuit și constatarea existenței a numeroase puncte de vedere comune în probleme ale vieții internaționale. Țări aparținînd aceluiași continent, România și Spania sînt conștiente că viitorul pașnic al Europei nu poate fi clădit fără efortul conjugat al tuturor statelor europene, un efort îndreptat spre realizarea unor acțiuni concrete, eficace, constructive, în consens cu exigențele realității. Iată de ce ambele țări acordă o mare importanță pregătirii temeinice a reuniunii din 1980 de la Madrid, chemată să adopte tocmai acele măsuri concrete necesare impulsionării traducerii în viață a prevederilor Actului final de la Helsinki. Îngrijorate față de cursa înarmărilor, țările noastre se pronunță în favoarea atît a adoptării de măsuri imediate și concrete de încetare a cursei înarmărilor, cît și a oricăror acțiuni de natură să conducă la dezarmarea efectivă și, în primul rînd, la dezarmarea nucleară, sub un control internațional eficace. Preocupate de accentuarea decalajelor dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, dintre țările bogate și cele sărace, România și Spania subliniază urgența cu care se impune să se acționeze pentru lichidarea acestor decalaje, a fenomenului subdezvoltării, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, echitabile și juste, care să asigure condiții pentru progresul mai rapid al țărilor rămase în urmă.

Urmărind cu viu interes evoluțiile vieții politice spaniole pe calea adîncirii procesului democratic la care s-a angajat noul regim de la Madrid, opinia publică din țara noastră își manifestă sentimentele de sinceră prietenie față de poporul spaniol, solidaritatea cu aspirațiile sale de democrație și progres și, totodată, dorința ca raporturile noastre să se dezvolte continuu, în cadrul unei colaborări multilaterale.

I. R.

Puerta de Hierro, deschisă spre orașul universitar

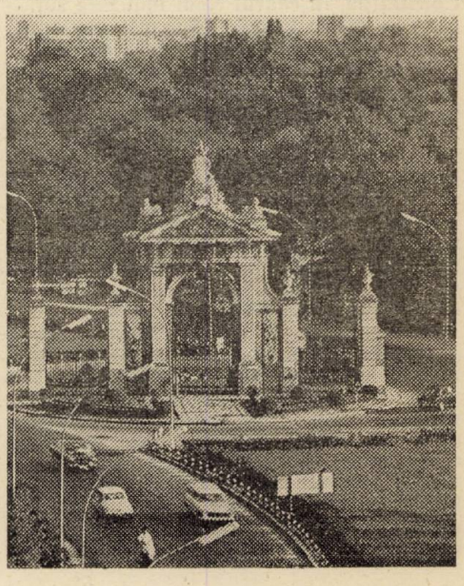

CUBA

Programe economice

Aprofundarea democrației socialiste, creșterea contribuției la sporirea eficienței economice, la consolidarea și dezvoltarea economiei cubaneze — sînt principalele preocupări naționale, evidențiate de dezbaterile și agendele de lucru ale unor importante foruri de stat și de masă ale Cubei.

La sfîrșitul lunii septembrie, a avut loc cea de-a treia reuniune a conducerii naționale a Comitetelor de apărare a revoluției — cea mai mare organizație de masă din Cuba, care a împlinit douăzeci de ani de existență. Se află în pregătire cel de-al XIV-lea Congres național al Centralei muncitorilor din Cuba, ale cărui lucrări se vor deschide la 28 noiembrie. Sînt momente de importanță și largă audiență națională, venind în continuarea lucrărilor Adunării Naționale a Puterii Populare, desfășurate cu patru luni în urmă, și unde, în cadrul dezbaterilor, problemele economice au prevalat.

Președintele Adunării Naționale a Puterii Populare, Blas Roca Calderio, a anunțat că, la sfîrșitul anului, vor fi convocate, oficial, alegerile municipale și provinciale, ce se vor desfășura, la 11 aprilie 1979, în cele 169 de municipii și 14 provincii, cîte are insula cubaneză. Astfel, în 1979 vor avea loc alegeri pentru a doua oară în ultimii doi ani. Odată cu alegerile următoare se va încheia una din cele mai importante faze ale procesului de instituționalizare, care a început în Cuba prin înființarea, în 1976, a Adunării Naționale a Puterii Populare. Anii 1976 și 1977 au fost, de altfel, decisivi pentru organizarea internă a țării.

După cum se știe, procesul de instituționalizare a fost inițiat pe baza hotărîrilor primului Congres al Partidului Comunist din Cuba. Întregul proces de reorganizare a statului — de la aprobarea noii Constituții, pînă la instaurarea organelor puterii populare la nivel municipal, provincial și național — a reprezentat, în practică, un amplu proces de perfecționare a democrației socialiste. Mai mult de cinci milioane de cubanezi au aprobat, în februarie 1976, Constituția, în cadrul celui mai larg sufragiu din istoria Cubei. Adunarea Națională a fost constituită oficial la 2 decembrie 1976, ca organ suprem al puterii de stat. În paralel, s-a pus în practică noua împărțire politico-administrativă care a mărit de la 6 la 14 numărul provinciilor Cubei. Conform prevederilor constituționale, organele puterii populare trebuie să raporteze de două ori pe an, în cadrul adunărilor populare, despre roadele gestiunii lor. Ele reprezintă un considerabil pas înainte, un puternic instrument al procesului revoluționar și un mijloc de lărgire a participării cetățenilor la activitățile statului.

Procesul de instituționalizare a atras după sine și o introducere treptată a unui nou sistem de conducere în economie, care pune accent pe rentabilitate și creșterea productivității. Prin aceasta se urmărește o consolidare permanentă a bazei materiale a economiei, iar premisele sînt încurajatoare : produsul național brut a crescut, în medie, cu mai mult de 10 la sută anual ; producția de nichel s-a dublat în comparație cu cea din 1959 ; flota comercială cubaneză are azi peste 60 de nave moderne.

În cursul actualului cincinal (1976—1980), guvernul a acordat o atenție specială procesului de industrializare, construcției de locuințe, activității sociale și școlare. Investițiile au privit, mai ales, construcția de fabrici complexe, centrale termoelectrice, fabrici de ciment, de fertilizanți, de utilaj agricol. Înainte de 1980, se va încheia montajul primei întreprinderi electronucleare (în Cienfuegos), cu o capacitate inițială de 500 de megawați. Cît privește industria zahărului — principala ramură industrială a țării — se prevede înlocuirea utilajelor vechi și introducerea tehnicii moderne în muncile de semănat și cultivat ale trestiei de zahăr. Ansamblul acestor proiecte creează condiții ca, în 1980, produsul social global să fie cu 34 la sută mai mare ca în 1975. Menținînd un ritm de creștere de 6 la sută anual, economia națională cubaneză își va dubla potențialul în următorii 11 ani.

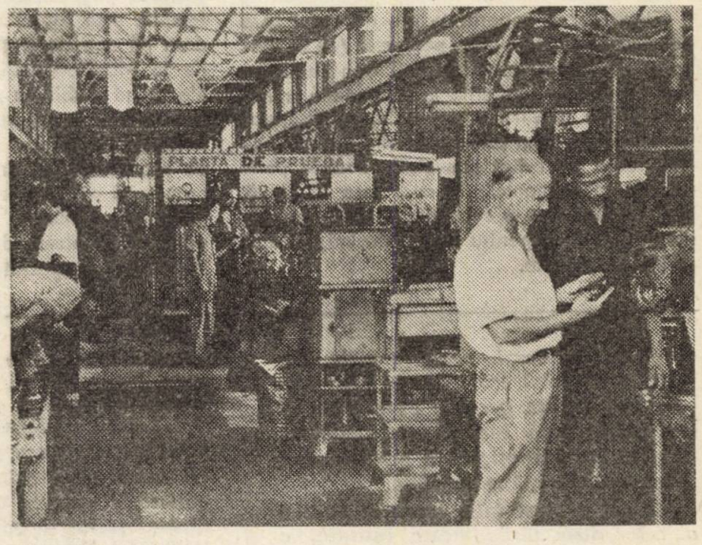

Îmbinarea studiului cu practica în producție, principiu de bază în învățămîntul Cubei

Între obiectivele imediate se numără cele patru mari combinate ale zahărului aflate în construcție și urmînd a fi încheiate în 1980. Capacitatea productivă a fiecăreia din ele va permite prelucrarea anuală a circa 100 de mii de tone. În legătură cu aceasta, cu prilejul celei de-a doua sesiuni a Adunării Naționale a Puterii Populare, Fidel Castro, președintele Consiliului de Stat, a declarat : „Producția noastră de zahăr s-a consolidat. Realizăm deja recolte mari și sigure. Nivelul mecanizării crește considerabil. În fiecare an, sporește producția, fără a avea dări înapoi". Aproape jumătate din utilajele și echipamentele noilor fabrici de zahăr au fost construite în Cuba, în timp ce majoritatea celorlalte întreprinderi cu același profil au fost mărite și modernizate. Cei patru noi giganți pentru producerea zahărului se află amplasați la San Cristobal (provincia Pinar del Rio), Cartagena (Cienfuegos), Vertientes (Camagüey) și Zona del Cauto (Granma). Fiecare combinat este în măsură să realizeze zilnic 700 de tone de zahăr. Producția anuală — luînd ca bază de calcul cele 150 de zile de „zafra", cîte se fac în medie pe an — se ridică, la fiecare întreprindere, la 100 de mii de tone de zahăr pentru export. De menționat că ultima recoltă de zahăr a fost, prin volumul său, cea de-a doua ca mărime în istoria Cubei : mai mult de 7,3 milioane de tone.

Un alt obiectiv îl constituie mecanizarea completă — pînă în 1980 — a sistemului de încărcare a zahărului pentru export, prin încheierea lucrărilor la o nouă rampă maritimă. Uriașe depozite — de 50 de mii de tone — vor facilita încărcarea zahărului la rampa de la Mariel, lîngă Havana, de unde se va exporta zahărul produs de cele opt fabrici din vestul Havanei și cele cinci din provincia Pinar del Rio. Noua rampă poate încărca circa 700 de tone pe oră, rezolvînd, în 24 de ore, ceea ce se făcea, cu ajutorul sacilor, în 6—7 zile. Operația de încărcare s-a simplificat, astfel, considerabil. Este o urmare a faptului că, în scopul creșterii eficienței economice, Cuba a investit, în 1977, 133 milioane de dolari în planul național de reconstrucție și perfecționare tehnică a fabricilor de zahăr.

Industria nichelului cunoaște, de asemenea, un mare avînt. Au fost modernizate recent combinatele metalurgice „Rene Ramos" și „Pedro Soto", dedicate exploatării acestui important mineral. Situate în localitatea Nicaro, provincia Holguin, cele două mari uzine fuseseră construite înainte de revoluție, de oameni de afaceri nord-americani care au părăsit Cuba în 1959. Fără a avea planurile procesului de producție, precum și numărul necesar de tehnicieni și ingineri de specialitate, complexele industriale de la Nicaro și Moa au fost repuse în producție, depășindu-se, una după alta, numeroase dificultăți. Dezvoltarea vertiginoasă a industriei nichelului a început, însă, mai ales după 1977.

Se prevede construirea, în viitorul imediat, a altor două fabrici producătoare de nichel, ceea ce va duce la triplarea producției acestui mineral, centrele de la Moa și Nicaro transformîndu-se în adevărate generatoare de dezvoltare ale întregii țări. Producția anuală se va ridica la 130 de mii de tone de nichel, cobalt și derivații corespunzători.

Sînt preocupări la ordinea zilei, de primă importanță, asigurînd mersul înainte al construcției socialiste în Cuba.

Anca Voican

BONN

Puls politic vest-german

Alegătorii din Hessa s-au pronunțat duminică pentru reînnoirea mandatului actualei coaliții de guvernămînt social-liberale, Partidul Social-Democrat și Partidul Liber-Democrat raliindu-și, în cadrul scrutinului regional, 50,9 la sută din voturi, procent ce le conferă majoritatea mandatelor în parlamentul local și, implicit, dreptul de a forma noul guvern al landului. Acest rezultat consemnează, totodată, eșecul opoziției creștin-democrate în tentativa de a cuceri majoritatea absolută și a schimba, astfel, guvernarea social-democrată ce se menține în land de 28 de ani, UCD înregistrînd, în plus, o pierdere de voturi de circa un procent comparativ cu alegerile din 1974. Faptul constituie o veritabilă surpriză, relevă observatorii, întrucît se părea că, de această dată, UCD are „vîntul în pupă". Rezultatele oficiale anunțate sînt : UCD — 46 la sută din voturile exprimate ; PSD — 44,3 la sută (cu un cîștig de peste 1 la sută față de scrutinul din 1974) ; PLD — 6,6 la sută.

Coaliția guvernamentală P.S.D.—P.L.D., aflată la putere în Hessa din 1970, și-a asigurat reînnoirea mandatului, majoritatea cîștigată în parlamentul regional permițîndu-i formarea guvernului de land. În fotografie, protagoniștii scrutinului : primul ministru al landului și liderul organizației regionale a P.S.D., Helger Börner (stînga), conducătorul organizației de land a U.C.D., Alfred Dregger (la mijloc) și Ekkebiard Gries (dreapta), liderul organizației regionale a P.L.D.

Încheierea numărătorii voturilor a adus, în rîndul conducerilor federale ale partidelor de guvernămînt, un sentiment de satisfacție și ușurare. Sentiment lesne de înțeles dacă se are în vedere semnificația pe care această victorie a coaliției PSD—PLD o are pe plan național, îndeosebi datorită faptului că ea menține intactă libertatea de mișcare a cancelarului Schmidt la Bonn. Într-adevăr, cîștigarea majorității absolute în Hessa de către UCD ar fi condus la dobîndirea, de către opoziție, a majorității de două treimi în Bundesrat (camera landurilor), ea avînd astfel posibilitatea să blocheze aproape orice inițiativă legislativă în cadrul Bundestagului și să facă, practic, imposibilă activitatea actualului guvern federal. Alegătorii din Hessa au avut clare, în fața ochilor, consecințele pe plan federal ale votului lor, sublinia, într-un interviu acordat televiziunii, cancelarul vest-german. Hotărîrea electoratului de a reînnoi mandatul acordat coaliției PSD—PLD, arăta Helmut Schmidt, contribuie la continuarea politicii interne și externe promovate de guvernul social-liberal de la Bonn.

Desigur, succesul electoral al coaliției guvernamentale nu este străin de unele rezultate în ameliorarea conjuncturii economice (șomajul a coborît în ultimul timp sub limita de un milion, iar inflația a fost întrucîtva controlată). Persistă, însă, o serie de incertitudini privind stabilitatea economică preconizată de guvern, cu evidente implicații politice : pe de-o parte, o atenție sporită a liderilor PSD—PLD pentru această sferă de probleme, iar, pe de alta, intenția clară a opoziției de a exploata, în favoarea ei, dificultățile existente.

În campania electorală din Hessa, liderii locali au fost puternic sprijiniți de principalii conducători ai partidelor, turneele electorale și luările de poziție ale lui Willy Brandt și Helmut Schmidt (PSD), Hans-Dietrich Genscher (PLD), Helmut Kohl (UCD), contribuind la „personalizarea" scrutinului, fapt ce face ca o serie de comentatori să considere că victoria coaliției PSD—PLD reprezintă, în primul rînd, o victorie a cancelarului Helmut Schmidt. Alți observatori apreciază că rezultatele scrutinului de la Wiesbaden se datoresc, în mare parte, faptului că partenerii coaliției guvernamentale PSD—PLD au reușit să transforme votul într-un adevărat plebiscit pentru „a fi sau a nu fi" al Partidului Liber-Democrat și, desigur, al viitorului coaliției dintre aceste două formațiuni politice. (Amintim că liberalii luptau, în mod prioritar, prin însăși reprezentarea parlamentară). Cert este, în orice caz, că opoziția UCD—UCS nu dispune, la ora actuală, nici de personalitatea, nici de alternativa politică în măsură să-i ralieze, în mod decisiv, electoratul.

În ceea ce privește Partidul Liber-Democrat, acesta — se exprima după anunțarea rezultatelor alegerilor, liderul său, Hans-Dietrich Genscher — „a depășit punctul critic". Într-adevăr, după înfrîngerile drastice suferite în alegerile regionale din Hamburg și Saxonia inferioară (4 iunie a.c.), unde n-a întrunit nici procentul minim necesar reprezentării în parlamentele locale, partidul s-a văzut divizat în ce privește viitoarea strategie a alianțelor politice pe plan local (la congresul de la Flörsheim, PLD a acceptat principiul continuării alianței cu PSD cu 173 voturi, contra 113 și 5 abțineri). În Hessa, spre exemplu, o importantă aripă a organizației liber-democrate de land părea receptivă la oferta de coaliție lansată de liderul organizației regionale a UCD, Alfred Dregger. În asemenea circumstanțe, președintele federal al PLD, Hans-Dietrich Genscher, s-a angajat total în campania electorală ca purtător al deciziei de continuare, la nivelul acestui land, a coaliției cu PSD, decizie calificată drept „istorică", prin riscurile pe care o nereușită a liber-democraților le-ar fi implicat pentru unitatea partidului și, implicit, pentru viitorul politic al liderului său. Decizia fermă a liber-democraților a avut ecou în masa de alegători, conducerea partidului trăgînd concluzii corecte asupra recentului eșec din Saxonia inferioară al „strategiei de destrămare" a fronturilor politice, respectiv de formare, pe plan local, a coalițiilor cu opoziția, precum și asupra derutei pe care o provoacă la electorat absența declarațiilor precise privind intențiile în materie de coaliție. De această dată, sublinia Hans-Dietrich Genscher, PLD și-a exprimat, cu claritate și la momentul oportun, opțiunea de a continua coaliția cu PSD, și acest fapt a fost onorat de alegători.

Înfrîngerea UCD în Hessa reactualizează disputa privind „necesitatea" schimbării constelației partidelor în R.F.G. Exprimîndu-și insatisfacția pentru rezultatele obținute de partidul său, președintele UCD, Helmut Kohl, observa că, din cauza „strînsei îmbrățișări" dintre PLD și PSD, pe scena politică vest-germană se înfruntă, în fapt, nu partide, ci blocuri de partide, acest lucru „devenind, cu timpul, de netolerat". De asemenea, Alfred Dregger arăta că niciodată un partid din opoziție n-a reușit să cîștige majoritatea absolută și că, prin alianța pe termen lung a PSD cu PLD, „mecanismul de reînnoire a parlamentului federal" este dereglat. Asemenea declarații conduc la presupunerea că vor fi reluate discuțiile dintre Alfred Dregger (care, prin cîștigarea funcției de prim-ministru al landului Hessa, aspira la candidatura UCD la postul de cancelar federal), Helmut Kohl și Franz Josef Strauss, liderul UCS (aripa bavareză a UCD) cu privire la oportunitatea întemeierii unui al patrulea partid (F. J. Strauss a lansat, în urmă cu cîțiva ani, ideea transformării UCS într-un partid de nivel federal). O asemenea ipoteză nu este agreată, după cum se știe, de liderii PSD și PLD, aceștia accentuînd asupra faptului că electoratul se pronunță, prin votul acordat, pentru un sistem parlamentar format din cele trei partide — PSD, PLD și UCD—UCS. Chiar dacă un al patrulea partid ar aduce avantaje PSD, arăta cancelarul federal Helmut Schmidt, social-democrații resping o atare idee, deoarece văd în realizarea ei pericolul unei fărîmițări a partidelor, „așa cum s-a întîmplat — avertiza el — în cadrul Republicii de la Weimar".

Conducerile partidelor au trecut la o analiză detaliată a rezultatelor obținute în alegerile din Hessa stabilindu-și, în funcție de acestea, tactica viitoarelor dispute electorale. Cea mai apropiată va avea loc duminica viitoare în Bavaria. De asemenea, într-un alt land, Schleswig-Holstein, a fost deschisă, de pe acum, campania electorală în vederea alegerilor regionale de la 29 aprilie 1979. Cursa pentru cîștigarea alegerilor generale în vederea desemnării, în 1980, a noului Bundestag continuă.

Vasile Crișu

STOCKHOLM

Criza de guvern

Primul guvern suedez care nu e social-democrat, în 44 de ani, n-a durat decît doi ani. Ce soluţie va fi aleasă pentru guvernarea Suediei pînă la alegerile ce trebuie organizate în septembrie viitor ?

În 1976, cînd trei partide (de centru, conservator şi liberal) obţinuseră 180 de mandate faţă de 169 ale social-democraţilor şi ale partidului comunist, majoritatea comentariilor şi analizelor politice considerau că, dincolo de erodarea guvernului social-democrat, esenţială fusese, în această victorie, controversa asupra energiei nucleare. Guvernul lui Olof Palme optase pentru o dezvoltare în acest domeniu, mai multe centrale nucleare funcţionau, iar altele erau proiectate — programul pentru 1975—1985 prevede 13 reactoare de acest fel, care ar asigura obţinerea a 40 la sută din energia electrică necesară Suediei. Partidul de centru desfăşurase, în schimb, o amplă campanie pentru oprirea construirii oricărei noi uzine nucleare şi, în perspectivă, chiar pentru desfiinţarea celor existente, în afara cazului în care garanţiile unei depline securităţi ar fi fost mult întărite. Coaliţia alcătuită ulterior de partidele de centru, conservator şi liberal a avut permanent ca subiect de neînţelegeri problema nucleară. Criza a izbucnit în urmă cu două săptămîni.

Datele concrete sînt relativ simple. Partidul de centru al lui Fälldin doreşte limitarea la 10 a centralelor nucleare şi, în special sub presiunile membrilor de bază, solicită măsuri de securitate mai ample şi un referendum care nu pot decît amîna din nou termenele de dare în folosinţă. Ceilalţi doi parteneri nu sînt de acord cu aceste noi măsuri şi, pe de altă parte, doresc să menţină deschise opţiunile pentru mai mult de 10 reactoare nucleare. Întrucît nici un compromis n-a fost posibil fără modificarea punctelor planului guvernamental, guvernul a demisionat.

Contextul crizei de guvern este însă mai amplu, cu implicaţii certe asupra evoluţiei politice. În afara problemei nucleare, există o serie de dosare economice destul de dificile. Ultimii doi ani au fost marcaţi de o austeritate care a nemulţumit mult electoratul : criza economiilor occidentale, ţinută multă vreme la frontierele ţării, s-a manifestat cu acuitate. Moneda a fost devalorizată ; guvernul a fost constrîns să acorde peste 28 miliarde coroane întreprinderilor (aproape în totalitate particulare) sub formă de subvenţii, ajutoare pentru restructurare şi împrumuturi — or, aceste „seminaţionalizări" nu reprezintă, în fond, decît o politică destul de asemănătoare cu a social-democraţilor, încît alegătorii încep să se întrebe, spun sondajele, dacă trecerea acestora în opoziţie a determinat reale modificări în viaţa social-economică. Unele rezultate au fost, totuşi, obţinute de guvern. Se pare că inflaţia va fi redusă în acest an la 9 la sută, faţă de 13 la sută în 1977 ; exporturile au înregistrat un progres, iar balanţa comercială este din nou excedentară ; stocurile, socotite o politică imprudentă, scad. Dar, în mare, pînă la o redresare reală şi eliminare a efectelor crizei, drumul este încă lung.

Preşedintele Parlamentului, Henry Allard, care, potrivit noii constituţii, urmează să desemneze un alt premier, a avut convorbiri cu toţi liderii celor cinci partide. Existau două posibilităţi : fie formarea urgentă a unui guvern tot din partidele fostei coaliţii, fie organizarea de alegeri generale — care, potrivit tuturor observatorilor, i-ar readuce pe social-democraţi la putere. Dar, cum alegeri oricum vor avea loc în septembrie viitor, pare să fie preferată soluţia unui guvern care să asigure mersul vieţii politice pînă atunci. Pînă la ora cînd ediţia noastră se încheie, observatorii politici erau de părere că două soluţii aveau mai mari şanse : un guvern de coaliţie între liberali şi conservatori, sau un guvern minoritar format de liberali, dar sprijinit în parlament şi de alte partide. Chiar Olof Palme declara că ar prefera un guvern minoritar liberal. Procedura, tot potrivit noii constituţii, constă în prezentarea, după numirea premierului, a unui program guvernamental ; dacă parlamentul nu-l aprobă, cu majoritate simplă, nici după patru voturi succesive, alegerile sînt programate automat. Soluţia unui guvern condus de liberalul Ola Ullsten pare cea mai probabilă, în special datorită poziţiei acestuia în controversa care a declanşat criza — net favorabilă continuării politicii nucleare preconizate.

Thorbjorn Fälldin prezintă demisia guvernului său lui Henry Allard, preşedintele Parlamentului

Ţinînd, însă, cont de amploarea problemelor economico-sociale, campania pentru viitoarele alegeri nu va mai avea, se pare, drept punct principal energia nucleară. Simptomatic este şi faptul că ultimele sondaje indicau o popularitate de peste 52 la sută a partidului social-democrat.

S. Ţ.

TEHERAN

Context politic intern

În ultima vreme s-au semnalat noi tulburări care au afectat climatul intern. Confruntat cu efervescenţa izbucnită, noul cabinet iranian a adoptat o seamă de decizii, atestînd încercarea de restabilire a dialogului cu grupările opozante şi de continuare a procesului de democratizare.

Deschizînd, la 6 octombrie, lucrările sesiunii anuale a parlamentului iranian, şahinşahul Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr a afirmat decizia continuării politicii de punere în aplicare a programului de dezvoltare a ţării şi, în acest context, a procesului de democratizare internă. Desfăşurarea acestui proces „nu trebuie, însă, să ameninţe independenţa statului" — a subliniat suveranul iranian, remarcînd că, deşi „nu au fost cu totul neaşteptate", recentele tulburări de pe scena internă iraniană „au depăşit, în unele cazuri, previziunile, ca amploare şi violenţă". Acţiunile extremiste şi incapacitatea anumitor înalţi funcţionari au fost — în opinia şahinşahului Pahlavi — condiţiile care au favorizat apariţia unui sentiment de nemulţumire în rîndul poporului. În scopul redresării situaţiei, a fost evocată necesitatea unei politici economice care să favorizeze o mai mare dreptate socială şi o repartiţie mai echitabilă a bogăţiilor.

Desfăşurarea evenimentelor din ultima vreme, noile răbufniri de tensiune din viaţa internă a acestei ţări explică, firesc, accentul pus de conducerea de la Teheran asupra acestor probleme. Deschiderea noului an universitar a fost însoţită de înfruntări între studenţi şi forţele de ordine, atît într-o serie de oraşe din provincie cît şi la Teheran, unde pentru prima oară de la instaurarea stării de urgenţă armata a desfăşurat efective serioase. În capitală, ciocnirile n-au fost totuşi importante, dar în provincie ele au căpătat amploare. La deteriorarea situaţiei au contribuit şi manifestaţiile desfăşurate săptămîna trecută în cîteva oraşe, în special din vestul şi sud-vestul ţării, teritorii neaflate sub incidenţa legii marţiale. Ecourile manifestaţiilor cu caracter religios, care au degenerat în incidente soldate cu victime şi pagube — din oraşele Kermanchah şi Khoramabad, ca şi din alte localităţi — au ajuns pînă la Teheran, unde majoritatea ministerelor au, în prezent, de făcut faţă unui şir de greve în diferite sectoare de stat. Grevele au afectat, în special, unele servicii către populaţie, bănci, asigurări, poştă, transporturi, aviaţie, presă. Aceste manifestări sînt explicate, mai ales, în legătură cu fenomenul inflaţiei, revendicările greviştilor — mărirea salariilor, îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă şi de muncă — fiind edificatoare în acest sens. Hotărîrea guvernu-

lui de a majora cu 12,5 la sută retribuțiile funcționarilor nu a stăvilit deocamdată valul grevist.

Noul cabinet iranian întreprinde acum măsuri pentru transpunerea în fapt a politicii de redresare a situației, de restabilire a calmului și a condițiilor de realizare a proiectelor economice și sociale. Măsurile adoptate pînă în prezent de noul guvern sînt, de altfel, edificatoare pentru eforturile depuse spre decongestionarea climatului intern, spre revenirea la o atmosferă politică calmă. Adept al procesului de democratizare a structurilor interne ale statului, premierul Emani s-a declarat în favoarea unui dialog larg cu toate forțele politice, dar — a precizat el — aceasta în cadrul strict constituțional. Deciziile și inițiativele guvernamentale țintesc să dea un conținut concret acestor opțiuni și deziderate. Astfel, recent, a fost dată publicității hotărîrea guvernului de a se permite oricărui cetățean aflat în străinătate să se reîntoarcă în țară, singura condiție specificată fiind respectarea prevederilor constituționale. În același context, ziarul „Etelaat" din Teheran a publicat o listă de aproximativ 20 de organizații iraniene activînd în exteriorul țării, ai căror membri pot reveni în patrie.

Un eveniment cu evidente repercusiuni asupra desfășurării activității politice și parlamentare a fost apreciată decizia de dizolvare a fostului partid unic, de guvernămînt „Rastakhiz" (Partidul Reînnoirii). Decizia pune în lumină tendința creării de condiții pentru ca numeroasele partide și grupări politice — care și-au reluat, nu demult, activitatea — să-și poată expune punctele de vedere asupra evoluției țării.

L. Nichifor

CIUDAD DE PANAMA

Guvern civil, continuitate politică

După mai mulți ani de regim militar, Panama revine — începînd de la 11 octombrie — la sistemul guvernelor civile. Importantele modificări politice și, totodată, legislative se produc odată cu instalarea în funcție a noii Adunări Naționale a reprezentanților populari. În prima ședință a noii sale sesiuni, de la 11 octombrie, cei 505 membri ai acestui organ suprem al puterii populare au trecut la : desemnarea noului președinte și a noului vicepreședinte al țării, aprobarea noii Constituții, precum și a noii legi de funcționare a partidelor politice.

Cîteva date din istoria recentă a istmului panamez vor clarifica evenimentele de azi. Guvernul generalului Omar Torrijos a preluat puterea în stat la 11 octombrie 1968, prin înlăturarea președintelui de atunci, Arnulfo Arias. A început, astfel, un susținut proces de transformări structurale cu caracter progresist, principala realizare a guvernului care a preluat puterea fiind semnarea, cu S.U.A., a unui nou tratat privind Canalul Panama. Conform acestuia, enclava colonială denumită Zona Canalului (aflată sub administrație americană) redevine teritoriu panamez, transferul definitiv al autorității urmînd a se face în ultimul an al acestui secol.

Considerîndu-și mandatul încheiat și avînd certitudinea că „procesul de schimbări este azi ireversibil", armata — prin generalul Torrijos, care deținea atît postul de șef al guvernului, cît și pe acela de comandant șef al Gărzii Naționale — a decis să se retragă de la conducerea statului. Ca urmare, au fost inițiate demersurile necesare „perfecționării democrației", demersuri constînd, în primul rînd, în modificările aduse Constituției.

Noua lege fundamentală a statului prevede că, începînd din 1984, președintele țării va fi ales prin vot direct. Acest prerogativ a fost exercitat ieri, pentru ultima dată, de Adunarea Națională, în fața căreia s-a aflat o singură candidatură la funcția supremă în stat — fostul ministru al educației, Aristides Royo. S-a decis, de asemenea, crearea, începînd din 1980, a unei comisii legislative, cu drepturi depline, independentă de puterea executivă. Cît privește noua lege a partidelor politice — menținute, timp de nouă ani, în inactivitate —, ea prevede funcționarea mai multor grupări, pe baza principiului „pluralismului ideologic", stabilind numărul minim de membri și de aderenți necesari fiecărui partid pentru înscrierea pe listele electorale.

Premierul Omar Torrijos : „Nu voi candida la postul de președinte"

În vederea acestor transformări, a fost creată, din inițiativa generalului Torrijos — care rămîne, în continuare, comandant șef al Gărzii Naționale și lider al procesului transformator panamez — o nouă formațiune politică : Partidul revoluționar democratic, reunind forțele care au sprijinit politica fostului guvern militar. În numele acestei grupări în formare, a candidat și Aristides Royo la postul de președinte al statului, pentru perioada 1978—1984. Într-o declarație recentă, acesta a pus accentul pe necesitatea constituirii unui „guvern de unitate națională", luîndu-și angajamentul să asigure „continuitatea politicii de dezvoltare economică și socială a țării". În ceea ce privește politica externă, candidatul la președinție a declarat că va consolida relațiile țării sale cu statele latino-americane vecine, cu țările nealiniate, care au sprijinit activ lupta Republicii Panama pentru consolidarea independenței.

V. Tudor

R.D.P. a Yemenului

Coordonate ale dezvoltării independente

La 14 octombrie, Republica Democratică Populară a Yemenului sărbătorește împlinirea a 15 ani de la un eveniment major al istoriei sale — declanșarea răscoalei anticolonialiste din munții Radfan, care avea să ducă, la capătul luptei dîrze de eliberare, desfășurate pe întreg cuprinsul țării, la proclamarea, în ziua de 30 noiembrie 1967, a independenței naționale.

În anii care au trecut de la victoria luptei de eliberare, în această țară au avut loc ample prefaceri economico-sociale, vizînd consolidarea independenței naționale și realizarea unor progrese semnificative în toate domeniile. Au fost naționalizate întreprinderile străine, băncile, societățile de asigurări ; statul a preluat, de asemenea, controlul asupra comerțului și transporturilor maritime. În același timp, s-a trecut la înfăptuirea reformei agrare, care a dus la desființarea marilor proprietăți funciare și la crearea primelor cooperative de producție și ferme de stat. Pornind de la necesitatea înlăturării, în cît mai scurt timp, a consecințelor îndelungatei dominații coloniale, primul plan național de dezvoltare, elaborat pentru o perioadă de trei ani, urmărea realizarea unor înnoiri pe plan economic și social, a unor proiecte importante în industrie și agricultură, care să permită propășirea țării și ridicarea nivelului de trai al poporului.

Eforturile de dezvoltare s-au intensificat în cadrul planului de cinci ani (1974—1978), volumul investițiilor fiind de două ori mai mare comparativ cu planul precedent. Un accent deosebit se pune pe accelerarea dezvoltării industriei și agriculturii, pe promovarea învățămîntului, extinderea rețelei sanitare.

Prospecțiunile efectuate în diferite regiuni ale țării au dus la descoperirea unor însemnate resurse de petrol, cupru, fier, a căror valorificare oferă ample posibilități pentru dezvoltarea și diversificarea industriei, precum și pentru progresul economiei naționale, în ansamblu.

Animată de sentimente de prietenie și solidaritate față de tinerele state care au pășit pe calea dezvoltării de sine stătătoare, România socialistă și-a manifestat sprijinul său — moral, politic și material — față de R.D.P. a Yemenului, încă de la începutul existenței acesteia ca stat liber și independent, urmărind cu simpatie succesele obținute de poporul sudyemenit în făurirea unei vieți noi. Între Republica Socialistă România și Republica Democratică Populară a Yemenului s-au statornicit și se dezvoltă relații de colaborare prietenească, mărturii ale acestei conlucrări fiind schimburile de vizite la diverse niveluri, acordurile comerciale, de cooperare economică și tehnică, de colaborare culturală și științifică dintre cele două țări, contribuția adusă de specialiștii români la prospectarea unor importante resurse naturale din R.D.P. a Yemenului și la modernizarea unor exploatări agricole.

Ca țări în curs de dezvoltare, România și R.D.P. a Yemenului sînt interesate să conlucreze tot mai strîns, să dezvolte și să adîncească relațiile de colaborare dintre ele.

S. D.

Drepturile omului şi baza lor economico-socială

Conţinutul drepturilor omului are un caracter concret-istoric, determinat de tipul formaţiunii social-economice şi de regimul politic. Proclamate încă în perioada de ascensiune a burgheziei, drepturile şi libertăţile democratice au jucat un rol important în stimularea maselor populare în lupta împotriva rînduielilor feudale. Drepturile şi libertăţile democratice au fost înscrise în constituţiile majorităţii ţărilor capitaliste, ca rezultat al luptei maselor muncitoare. Acest fapt are, însă, în multe aspecte esenţiale, un caracter formal, lipsind, în mod obiectiv, mijloacele materiale şi juridice care să garanteze exercitarea efectivă a drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, exercitare viciată de regimul inechităţilor generate de proprietatea privat-capitalistă asupra mijloacelor de producţie.

În contrast cu această situaţie, realitatea demonstrează că numai lichidarea inegalităţilor economice şi sociale de clasă, instaurarea proprietăţii socialiste asupra mijloacelor de producţie şi realizarea repartiţiei după principiul socialist creează condiţiile pentru ca oamenii muncii să se poată manifesta plenar în sfera vieţii sociale — în temeiul calităţii lor noi de producători, proprietari şi beneficiari ai bunurilor materiale şi spirituale — şi să se bucure de libertăţi şi drepturi garantate material şi juridic, determinate fiind de generalizarea relaţiilor de producţie şi sociale socialiste.

Eforturile internaţionale îndreptate spre recunoaşterea şi respectarea drepturilor fundamentale ale omului au, de aceea, un caracter revoluţionar ; ele sînt, în mod logic, legate de lupta pentru asigurarea deplinei egalităţi între oameni, prin realizarea unor relaţii social-economice echitabile, pentru o societate lipsită de exploatare, pentru o lume mai dreaptă şi mai bună. În concepţia românească, drepturile omului sînt o expresie a luptei revoluţionare — atît pe plan naţional, cît şi internaţional. Este firesc că, atîta vreme cît în lume se manifestă inechităţi care ating, în primă instanţă, demnitatea umană, asemenea eforturi se impun cu necesitate.

În ultimul timp, însă, pe plan internaţional, în dezbaterea asupra drepturilor omului şi asupra democraţiei, se încearcă deplasarea spre sfere lăturalnice, formale, urmărindu-se să se abată atenţia tocmai de la gravele anomalii sociale care afectează existenţa umană în condiţiile societăţii bazate pe exploatarea omului de către om. Formele de manifestare a unor asemenea tentative sînt diferite ; indiferent însă de diversitatea lor, substratul este acelaşi : negarea bazei social-economice a drepturilor omului, a esenţei ei revoluţionare, de descătuşare a omului din condiţia de exploatat. În esenţă, campania ideologiei burgheze pe tema drepturilor omului este intim legată de legile profitului capitalist, de propagarea şi menţinerea structurilor de clasă întemeiate pe exploatarea social-economică. Diversitatea expresiilor concrete ale acestei campanii este, de la sine, grăitoare. **„În unele ţări** — evidenţia preşedintele **Nicolae Ceauşescu — vorbindu-se de drepturile oamenilor de a emigra, se urmăreşte în fond asigurarea posibilităţii marilor trusturi supranaţionale de a recruta forţă de muncă ieftină, mai cu seamă intelectuală, precum şi promovarea concepţiilor cosmopolite, care să ducă la anihilarea spiritului naţional de libertate, slujirea politicii de dominaţie şi asuprire a altor naţiuni şi popoare".** Acesta este, desigur, unul din substraturile principale ale unor astfel de încercări. Şi, este evident că, sub impactul lor, au fost şi, din păcate, sînt îngreunate multe din eforturile de negocieri internaţionale, de maximă importanţă pentru destinele păcii şi destinderii ; exacerbarea artificială a problematicii aşa-numitului „coş trei" al dezbaterii general-europene a fost, în acest sens, suficient de pilduitoare pentru efectul ei nefast asupra rezultatelor reuniunii de la Belgrad.

BAZA ECONOMICO-SOCIALĂ. În concepţia românească despre democraţie, drepturile omului încep, evident, cu dreptul la muncă, dreptul la învăţătură, la cultură, dreptul la o viaţă liberă, dreptul de a participa, fără discriminări, la conducerea treburilor statului, precum şi dreptul de a avea orice credinţă religioasă sau convingere filozofică. Firește, aceste principii sînt înscrise în marea majoritate a legilor fundamentale ale statelor, în diverse documente de rezonanţă universală. Diferenţierile apar, însă, acolo unde se creează un decalaj între recunoaştere şi respectare, între afirmarea exercitării plenare a acestor drepturi şi realitatea imediată. În lumea capitalistă, vom observa că dreptul la muncă — prin urmare, la o existenţă demnă, civilizată — este lezat grav, dacă nu chiar negat, de şomaj, de inechităţile sociale şi economice generate de exploatare. Cît de liber poate fi — sau se poate simţi — un om care trăieşte apăsat de incertitudinea zilei de mîine, sau cel care — victimă a unuia ce-şi manifestă „libertatea" de a concedia — nu are ce mînca ? Perspectivele de a promova pe tărîm social dreptul de a beneficia de muncă, de avantajele create de civilizaţia contemporană în economie, cultură, ştiinţă, condiţii de viaţă, şansele de a participa la conducere, pe diferitele ei trepte, sînt determinate de criterii care, eludînd, adesea, efortul şi calităţile individului, vizează apartenenţa socială, averea, rasa sau culoarea. În ţările capitaliste nu puţine sînt situaţiile în care dreptul la învăţătură, dreptul la cultură sînt, şi acestea, exercitate diferenţiat de către oameni, fie în funcţie de culoare, fie de posibilităţile materiale. Mai mult, după încheierea studiilor, sînt numeroşi tinerii care nu au certitudinea viitorului imediat, care nu ajung să muncească sau, dacă o fac, în multe din cazuri, sînt întîlniţi în activităţi de joasă calificare. Exemplele pot continua, mergînd de la terorismul care pune sub semnul întrebării securitatea şi libertatea individuală, pînă la situaţia, de o revoltătoare absurditate (vezi Africa australă), în care unii — criteriul este culoarea pielii — au dreptul de a avea drepturi (albii), iar alţii — dreptul de a nu avea drepturi (negrii). În treacăt fie spus, în lumea contemporană — în acest prag de veac XXI — se mai întîlnesc inegalităţi, în materie de drepturi, între bărbat şi femeie.

În ultimă instanţă, drepturile fundamentale ale omului presupun existenţa unei situaţii de egalitate a indivizilor unei societăţi faţă de tot ceea ce poate şi trebuie să le ofere acea societate ; e vorba de egalitate economică, egalitate politică, egalitate socială, egalitate culturală. Egalitatea trebuie înţeleasă, aici, ca posibilitate egală pentru fiecare de a participa atît la eforturile, cît şi la realizările societăţii, de a-şi manifesta plenar personalitatea, de a-şi afirma calităţile individuale în raport cu capacitatea sa. Din acest unghi de vedere este clar că, în ce priveşte discuţiile privitoare la drepturile omului, adevărata democraţie şi adevăratul umanism sînt incompatibile cu perpetuarea exploatării omului de către om, cu menţinerea gravelor inegalităţi economice, sociale şi politice ale capitalismului, cu discriminarea naţională, socială şi rasială. În realitate, în practică, nu poate exista o democraţie reală, nu se poate vorbi de libertate, de asigurarea drepturilor fundamentale ale omului într-o societate care nu asigură unor mase de milioane de oameni posibilitatea primordială de a-şi cîştiga existenţa prin muncă, de a participa direct la conducerea diferitelor sectoare de activitate, a societăţii, la luarea hotărîrilor ce privesc propria existenţă, propriul viitor.

Dacă, pe plan naţional, şomajul, nesiguranţa locului de muncă, inechităţile sociale, politice, culturale, terorismul, discriminarea rasială — situaţii specifice orînduirilor caracterizate prin exploatarea omului de către om —aduc atingeri grave drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, în viaţa internaţională inechitatea se manifestă, în fond, printr-un cortegiu de forme de lezare a drepturilor popoarelor. Subdezvoltarea (cu toate consecinţele ei nefaste), cursa înarmărilor, politica imperialistă, neocolonialistă, de forţă şi dictat, de ingerinţe în treburile interne ale altor state, tendinţa periculoasă de „zonare" politică a lumii după pretinse „sfere de influenţă", politica de bloc, inechităţile din schimburile economice şi comerciale internaţionale, participarea inegală a naţiunilor la treburile mondiale sînt, în esenţă, atentate la cel mai uman dintre drepturile popoarelor — dreptul la pace.

În viaţa unui popor, libertatea individuală îşi găseşte terenul fertil de dezvoltare, de continuă perfecţionare numai în condiţiile unei depline independenţe naţionale. Este greu de imaginat că o naţiune asuprită, cu o independenţă limitată poate asigura membrilor săi cadrul real de manifestare a libertăţilor individuale. Independenţa naţională şi libertatea apar

„Considerăm că datoria forțelor revoluționare în problema drepturilor omului este aceea de a acționa cu toată energia pentru soluționarea în fapt a cerințelor fundamentale ale maselor muncitoare, pentru lichidarea oricărei exploatări a omului de către om, pentru manifestarea liberă în sfera creației materiale și spirituale a tuturor cetățenilor și participarea lor neîngrădită la conducerea efectivă a societății. Iată de ce problemele umanitare trebuie să constituie un obiectiv central al luptei forțelor revoluționare pentru progres și civilizație, împotriva claselor exploatatoare, a cercurilor reacționare, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte".

NICOLAE CEAUȘESCU

— prin urmare — ca factori esențiali pentru existența fiecărui popor.

ROMÂNIA — REALITĂȚI ȘI OPȚIUNI FUNDAMENTALE. Libertățile individuale nu pot fi rupte de contextul social, în care pot și trebuie să se manifeste. Sînt destule păreri în lumea occidentală potrivit cărora omul trebuie lăsat să facă ce vrea, independent de interesele și drepturile semenilor săi. Cît de falsă — și reacționară — este o asemenea „teorie" o probează faptul că n-a existat și nu există stat care să asigure asemenea gen de „libertate". Realitatea că orice stat promulgă, prin instanțele sale parlamentare, legi care să dirijeze conduita oamenilor în diferitele ipostaze ale existenței acestora, o conduită corespunzătoare intereselor întregii societăți, este cel mai la îndemînă argument că nici o societate nu poate îngădui unuia din componenții săi să „facă ce vrea". Desigur, sînt și unele „libertăți" permise în anumite societăți și nepermise în altele, între care și în societatea noastră socialistă. „Libertatea" de a organiza întruniri a unor organizații reacționare, fasciste — în numele libertății de opinie —, „libertatea" de a întreprinde acțiuni teroriste, de a consuma stupefiante sînt respinse de statul nostru socialist în temeiul caracterului lor antisocial, al pericolului pe care îl prezintă pentru sănătatea spirituală sau fizică a tineretului, a populației, a națiunii.

Concepția României asupra drepturilor omului este fundamentată pe recunoașterea necesității deplinei egalități între oameni, a realizării unor raporturi economice echitabile, care să asigure fiecărui cetățean posibilitatea de a duce o viață cît mai bună și mai demnă. Îi este recunoscut și garantat fiecăruia dreptul la muncă, accesul liber la învățămînt, cultură și știință, asigurîndu-se, totodată, posibilitatea participării directe a oamenilor — muncitori, intelectuali, țărani —, fără deosebire de naționalitate, la conducerea societății. În România, dreptul la muncă se traduce în garantarea, pentru fiecare cetățean al țării noastre, a unui loc de muncă, în conformitate cu dorințele, înclinațiile și pregătirea sa, în crearea posibilităților concrete, pentru fiecare, de a desfășura o activitate utilă societății și lui însuși, în asigurarea retribuției muncii după cantitatea și importanța ei socială, conform principiilor eticii și echității socialiste. Dreptul la muncă este instituit de către societatea noastră prin prevederile constituționale ca prim drept fundamental al tuturor cetățenilor. El este garantat prin relațiile concrete din țara noastră, prin dezvoltarea continuă și ascendentă a economiei și culturii, prin construirea, an de an, a numeroase fabrici și uzine, prin dezvoltarea în ritm susținut a agriculturii socialiste, prin înscrierea în circuitul economic a tuturor zonelor și localităților țării.

Acest drept fundamental se reliefează și în armoniosul sistem de pregătire pentru muncă organizat de statul nostru socialist, care permite celor tineri să beneficieze din plin de cele mai largi condiții de formare profesională, de valorificare a tuturor potențelor, prin muncă, de făurire a propriei lor personalități.

Lichidînd vechile relații, orînduirea socialistă a pus pentru totdeauna capăt, în țara noastră, inegalităților de ordin social și național, a asigurat deplina egalitate în drepturi a tuturor cetățenilor patriei. Umanismul nou, revoluționar, ce se edifică în România, pune, în prim plan, omul, afirmarea multilaterală, liberă a fiecăruia, fără nici o discriminare, în toate domeniile de activitate, inclusiv în conducerea vieții economico-sociale, a statului. În conducerea economiei a fost realizat un larg cadru democratic, bazat pe consiliile oamenilor muncii din întreprinderi și centrale economice — care asigură participarea celor ce muncesc la adoptarea deciziilor —, precum și pe adunările generale din unitățile economice, care au dreptul de a hotărî în problemele fundamentale ale activității acestora. Introducerea noului mecanism economico-financiar permite creșterea rolului consiliilor oamenilor muncii în elaborarea planurilor și bugetelor întreprinderilor. De aceleași drepturi se bucură și adunările generale ale țăranilor cooperatori. La nivel național, au fost create pe lîngă Marea Adunare Națională noi organisme democratice — Consiliul Național al oamenilor muncii, Consiliul Național al agriculturii, Camera legislativă a consiliilor populare. S-au instituționalizat, în același timp, noi forumuri naționale de conducere democratică — Congresul consiliilor oamenilor muncii, Congresul țărănimii, conferințele pe țară ale președinților consiliilor populare ș.a. Se poate aprecia, pe drept cuvînt, că, la toate treptele și la toate eșaloanele, au fost create forme democratice, fără precedent, superioare oricărei democrații din trecut, care asigură participarea întregului popor la conducerea economiei și a vieții sociale, la făurirea conștientă a propriului destin.

Democrația socialistă — ca forma cea mai evoluată în dezvoltarea social-istorică — reprezintă, evident, cadrul optim de desfășurare a drepturilor și libertăților omului. Realizarea plenară a democrației socialiste — în marea complexitate a laturilor ei — are caracterul unui fenomen dinamic, în plină desfășurare, demonstrînd, în esență, existența unor mari rezerve și posibilități în direcția perfecționării continue a modului de traducere în viață a sistemului, a adîncirii democrației, sub impulsul marilor transformări calitative din sfera bazei social-economice, precum și din aceea a conștiinței politice a maselor largi muncitoare.

În ce privește problemele libertăților religioase, România consideră că toți cetățenii săi, fără deosebire de naționalitate, se pot bucura de libertatea de a-și alege și practica o anumită credință. Asigurarea și respectarea libertății de credință a cetățenilor este, în viziunea României, o parte integrantă a politicii de creare a unei societăți bazate pe egalitate, pe colaborare egală între toți. Desigur, România respectă, în același timp, dreptul celor care nu au o credință religioasă, posibilitatea lor de a demonstra că lumea este rezultatul dezvoltării istorice și că ea poate fi explicată științific, pe baza materialismului dialectic și istoric.

Drepturile omului în România sînt aceleași pentru toți fiii săi. Este o mîndrie pentru țara noastră să poată arăta lumii că, pentru toți cetățenii români — indiferent de naționalitate, rasă, sex, credință religioasă — este asigurată deplina egalitate în drepturi. Se cuvine subliniat, în acest context, că toate naționalitățile din țara noastră — maghiară, germană, sîrbă și altele — se bucură, în România, de drepturi depline, participă activ la întreaga viață economică și politică a țării, au școli, așezăminte de cultură în limba proprie, ca și presă și edituri proprii. Aceste naționalități — parte integrată a poporului român — au posibilitatea să se manifeste plenar în domeniul economic, în muncă, în participarea la conducerea administrativă a comunelor, orașelor și județelor, a întreprinderilor, la conducerea treburilor statului.

Promovarea cu consecvență a noului umanism, revoluționar — în virtutea căruia, pe plan național, drepturile și libertățile cetățenilor se exercită cu plenitudine — este ridicată, și în ce privește raporturile internaționale, la rang de politică de stat. Tocmai de aceea, astăzi, — ca niciodată în trecut — România are atît de mulți prieteni. Politica ei externă, întemeiată pe principiile legalității internaționale, se bucură de o largă audiență internațională. Respectînd, cu sfințenie, pe plan național, drepturile fundamentale ale tuturor cetățenilor săi, România dovedește, prin acțiune, în viața internațională, respectul său deplin față de celelalte popoare, alături de care luptă pentru o lume a înțelegerii și păcii, o lume mai bună și mai dreaptă.

Ilie Olteanu

Walter Scheel, președintele R. F. Germania, l-a primit săptămîna trecută pe Fan I, vicepremier al Consiliului de Stat al R. P. Chineze, aflat în vizită la Bonn

Măsuri

Purtătorul de cuvînt al Ministerului Agriculturii și Problemelor Pescuitului al Marii Britanii a declarat că măsurile adoptate de țara sa pentru conservarea resurselor britanice de pește din Marea Nordului, Marea Irlandei și din apele de la vest de Scoția vor rămîne în vigoare, în ciuda refuzului Comisiei Pieței comune de a le aproba. El a precizat că scrisoarea și întrebările Comisiei C.E.E. sînt în curs de examinare și vor primi răspuns. Reacția britanică urmează publicării la Bruxelles a unei scrisori adresate Marii Britanii de către Comisia Pieței comune, în care se arată că aceasta nu poate sprijini măsurile britanice și cere argumentarea lor.

Reuniune

Congresul Partidului Democrat-Creștin (de guvernămînt), din Italia, care se va desfășura primăvara viitoare, va examina, printre altele, unele propuneri privind modificarea statutului partidului. Principalele sugestii, în acest sens, vizează componența Direcțiunii P.D.C. și sistemul de reprezentare la congrese.

Centrale

Centrale electrice solare vor putea fi plasate pe o orbită terestră într-un viitor nu prea îndepărtat – s-a relevat la Congresul Federației Astronautice Internaționale, care s-a desfășurat la Dubrovnik, în R.S.F. Iugoslavia. Platformele cu celule solare vor atinge în lungime 10 sau chiar 15 kilometri. Ele vor putea fi transportate cu ajutorul navetei spațiale și asamblate pe orbită. Energia electrică astfel obținută va fi transmisă pe Pămînt sub formă de unde magnetice.

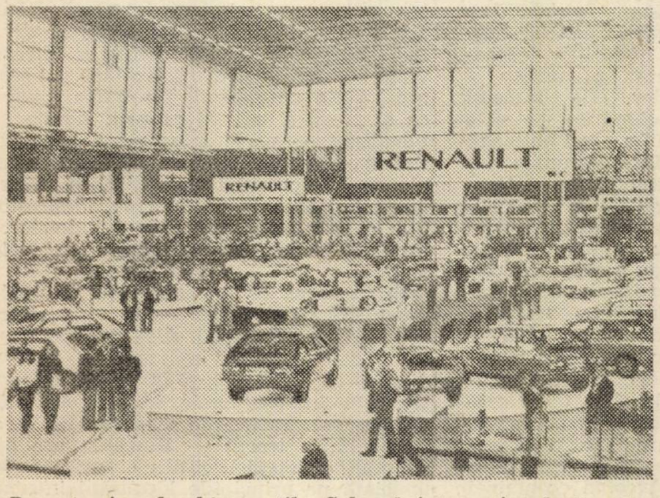

Recent, și-a deschis porțile Salonul internațional al automobilului de la Paris. La actuala ediție — cea de-a 65-a — expun numeroase firme franceze și străine. Marea noutate prezentată la acest salon o constituie automobilul Citroën „Visa". Firma „Renault" expune prototipul unui automobil de curse — „R-5 Turbo". Noile modele anunță, în același timp, noi creșteri de prețuri ale produselor industriei occidentale de automobile. Astfel, după cum remarcă agenția Reuter, automobilul cel mai scump expus la Salonul de la Paris este evaluat la 800 000 franci francezi și este realizat de firma italiană Lancia

Declarație

Țările exportatoare de petrol examinează în mod serios posibilitatea abandonării actualului sistem de calculare a prețurilor bazat pe dolarul S.U.A. – apreciază șeicul Ali Al-Khalifa Al Azbi Al-Sabah, ministrul kuweitian al petrolului, care deține și mandatul de președinte în exercițiu al Organizației țărilor exportatoare de petrol (OPEC), într-un interviu acordat revistei vest-germane „Der Spiegel". „Declinul dolarului a devenit atît de marcat și speranța de a-l opri atît de fragilă, încît noi, miniștrii OPEC, trebuie să desprindem concluziile din acest fapt" – a spus el. Ministrul kuweitian conduce un comitet special al OPEC însărcinat cu examinarea problemelor privind prețul petrolului, în lumina scăderii cursului dolarului pe piețele monetare occidentale.

Misiuni

Guvernul japonez va trimite în Africa, în următoarele trei luni, trei misiuni de cercetare la fața locului, pentru a stabili acțiuni concrete de cooperare și asistență acordată țărilor africane. Misiunile, constituite din oficialități și specialiști ai guvernului nipon, vor examina îndeosebi problemele privind asistența tehnică pe care Japonia intenționează să o acorde în domeniile valorificării resurselor subterane de apă, serviciilor medicale și educației. Prima misiune urmează să părăsească Tokio la 20 octombrie, deplasîndu-se în Niger, Burundi, Ruanda și Volta Superioară, a doua, în luna noiembrie, pentru a ajunge în Imperiul Centrafrican, Benin, Togo și Guineea, iar a treia, în ianuarie, pentru a vizita patru țări din răsăritul continentului.

Întîlnire

La sfîrșitul acestei luni, președinții Boliviei și Argentinei, Juan Pereda Asbun și, respectiv, Jorge Rafael Videla, se vor întîlni la frontiera dintre cele două țări, pentru a examina probleme bilaterale și internaționale de interes comun.

Participare

În ultimii opt ani, participarea statului la activitățile industriei a sporit în Norvegia, de la 18 la 30 la sută – relevă publicația „Norges Industri". În prezent, valoarea acțiunilor deținute de statul norvegian în întreprinderile industriale se ridică la 2,1 miliarde de coroane.

Congres

Problemele comerțului internațional, ale dezvoltării colaborării economice dintre țările cu orînduiri sociale diferite s-au aflat în centrul dezbaterilor Congresului al XXVI-lea al Camerei internaționale de comerț, desfășurate în S.U.A., la Orlando, statul Florida. Secretarul general al Camerei internaționale de comerț, Carl-Henrik Winqwist, a subliniat însemnătatea extinderii schimburilor comerciale dintre țările occidentale și cele socialiste, chemînd la înlăturarea piedicilor existente în desfășurarea acestor schimburi, la amplificarea colaborării în diferite domenii.

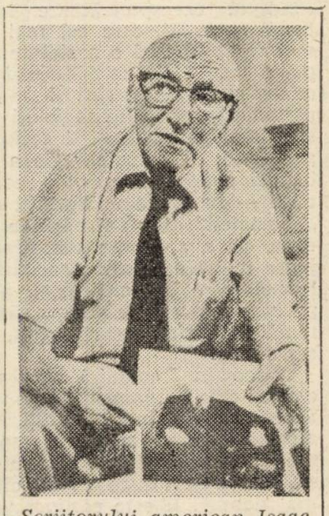

Scriitorului american Isaac Bashevis Singer i-a fost acordat, recent, Premiul Nobel pentru literatură pe anul în curs, de către Academia suedeză. Născut în anul 1904, Singer a publicat mai multe volume de proză, între care „În curtea tatălui meu", „Familia Moskat", „Conacul" și „Moșia"

Vizită

Președintele Republicii Zair, Mobutu Sese Seko, va face, la sfîrșitul lunii octombrie, o vizită la Luanda, la invitația președintelui R.P. Angola, Agostinho Neto, – anunță agenția zaireză de presă – Azap.

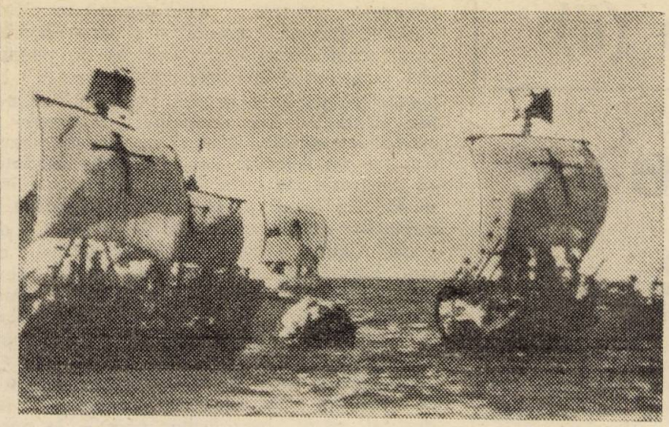

Trei galioane spaniole din lemn au intrat în portul Santander din nordul Spaniei, după ce au navigat, timp de cinci luni, în Oceanul Atlantic. Galioanele, conduse de navigatorul spaniol Vital Alsare, au plecat din portul mexican Tampiso la 7 mai, străbătînd 6 000 mile

Producţie

Producţia industrială a R. P. Chineze a înregistrat succese însemnate în ultimii doi ani. Astfel, în 1977, nivelul acesteia a fost cu 14 la sută mai mare decît în anul precedent, iar, în primele opt luni ale acestui an, s-a înregistrat un spor de peste 8 la sută faţă de prevederile planului.

Inflaţie

În anul 1978, rata inflaţiei va înregistra în S.U.A. o tendinţă clară de accelerare, faţă de ultimii doi ani – indică un raport oficial, dat publicităţii de Consiliul american pentru stabilitatea salariilor şi preţurilor. Din ianuarie, – precizează raportul – preţurile au crescut într-un ritm anual de 9,5 la sută. Acest nivel este net superior estimărilor făcute de Administraţie la începutul anului – 6,1 la sută – şi ratei înregistrate anul trecut – 6,8 la sută. Escalada preţurilor la bunurile de consum a afectat puterea de cumpărare a muncitorilor, care va scădea în acest an cu 2,5 la sută.

Cercetări

În discursul inaugural rostit la conferinţa anuală a Consiliului pentru prospectarea resurselor minerale naţionale, preşedintele Academiei de cercetări ştiinţifice şi tehnologice din Egipt, dr. Abdel Moneim Abul Azem, a anunţat că suma alocată pentru finanţarea proiectelor de cercetare a crescut la 2,5 milioane lire egiptene în acest an. El a menţionat că proiectele principale aflate în studiu vizează elaborarea unor hărţi speciale pentru explorarea resurselor minerale şi de petrol.

Încetinire

Rata de creştere a producţiei industriale a ţărilor membre ale Pieţei comune, cu excepţia Danemarcei, s-a încetinit considerabil în cel de-al doilea trimestru al anului în curs. Potrivit unui raport dat publicităţii la Bruxelles, creşterea producţiei industriale pe ansamblul CEE a scăzut de la 1,1 la sută în primul trimestru, la 0,2 la sută în cel de-al doilea trimestru.

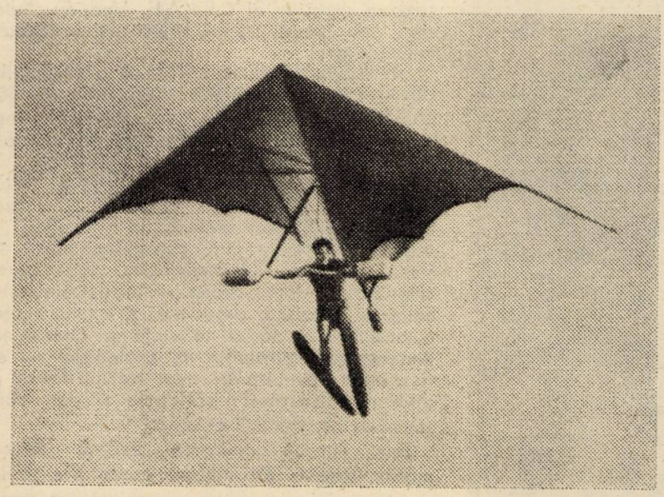

Bob Grassl din localitatea Janesville, statul american Wisconsin, planează peste Rock River, în timp ce razele soarelui care apune se reflectă în aripile originalului său dispozitiv de zbor

Tractor

Inginerii de la centrul de cercetări pentru maşini agricole din Odesa au realizat un sistem automat de dirijare pentru tractorul „T-150", care a fost transformat astfel într-un tractor-robot. Noua maşină agricolă poate fi folosită la arat şi cultivat. Supus probelor tehnice, tractorul-robot, dirijat de la distanţă, a răspuns tuturor exigenţelor, efectuînd cu „conştiinciozitate" lucrările pentru care a fost programat.

Irigaţii

Specialiştii peruani sînt angajaţi în prezent în transpunerea în viaţă a unui amplu proiect de amenajări funciare şi irigare a unor terenuri situate în zonele montane ale ţării. Într-o primă etapă, vor fi efectuate lucrări în departamentele Cuzco, Puno, Apurimac şi Ayacucho. Pentru înfăptuirea acestui program, prin care vor fi extinse suprafeţele irigate şi în zone montane, autorităţile peruane au prevăzut un important fond de investiţii din bugetul de stat.

Sondaj

Un sondaj de opinie efectuat de Institutul Gallup indică un declin al sprijinului de care se bucură în rîndurile electoratului canadian Partidul Liberal, de guvernămînt. În luna septembrie, formaţiunea premierului Pierre Elliott Trudeau a întrunit adeziunea a 41 la sută din persoanele consultate (comparativ cu 45 la sută în august). Partidul conservator progresist a obţinut 38 la sută din voturile exprimate în acest sondaj, Partidul Nou Democrat – 17 la sută, restul revenind unor formaţiuni politice mai mici. Rezultatele sondajului sînt atribuite de observatori dificultăţilor economice crescînde cu care este confruntată în ultima vreme Canada. Persoanele chestionate au fost rugate să exprime preferinţele pentru partidele politice, în eventualitatea desfăşurării, în momentul de faţă, a unor alegeri pe plan federal.

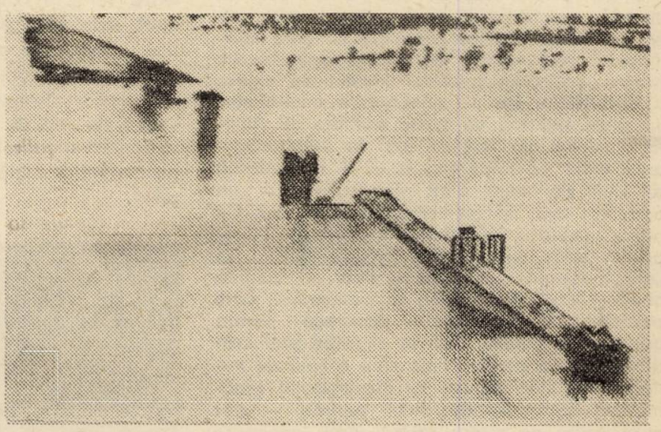

Un pod luat de ape la aproximativ 120 km nord-vest de oraşul indian Calcutta. Ca urmare a inundaţiilor fără precedent din statul indian Bengalul de vest, 617 persoane şi-au pierdut viaţa. Milioane de locuitori din regiune se află în pericol

Decizie

Decizia Zambiei de a redeschide drumul comercial sudic va crea anumite probleme luptătorilor pentru eliberarea Zimbabwe, dar aceste probleme nu sînt insurmontabile – aprecia Joshua Nkomo, copreşedinte al Frontului Patriotic Zimbabwe. El a menţionat că ruta sudică a fost deschisă numai parţial. Hotărîrea Zambiei a fost anunţată, în cadrul unei conferinţe de presă ţinute la Lusaka, de preşedintele zambian, Kenneth Kaunda, care a subliniat că această măsură a fost luată ca urmare a imposibilităţii utilizării altor căi pentru importurile şi exporturile Zambiei. Şeful statului zambian a precizat că folosirea căilor de transport din sud nu presupune deschiderea graniţei sau reluarea legăturilor comerciale cu regimul rasist ilegal de la Salisbury.

Cablu

Între localităţile Luzon (Filipine) şi Katong (Singapore) a fost pus în funcţiune primul segment al cablului submarin ce va asigura comunicaţiile telefonice şi telegrafice dintre ţările membre ale Asociaţiei Naţiunilor din Asia de Sud-Est. Cablul dintre cele două oraşe a fost construit pe o distanţă de 1 500 mile nautice şi are o capacitate de 1 380 canale telefonice şi telegrafice. Recent, între Singapore şi Indonezia a început construcţia unui alt segment al acestui cablu submarin, care constituie cel mai important proiect de cooperare în domeniul telecomunicaţiilor între ţările membre ale ASEAN (Filipine, Singapore, Indonezia, Malayezia şi Tailanda).

Rubrică realizată de Sabina Diaconu

„Autobiografii" latino-americane (II)

Forțe creatoare în desfășurare

Date recente, cu caracter sintetic, furnizate de Banca interamericană pentru dezvoltare în legătură cu evoluțiile economiilor latino-americane în 1977, informează că, anul trecut, produsul național brut, la nivelul continentului, a fost de 334 miliarde de dolari. În 1960, el reprezenta 129 miliarde de dolari, iar în 1974 — 220 miliarde. Dinamica acestui fenomen exprimă, pe prim plan, tendințele dezvoltării independente a națiunilor latino-americane.

PE TRASEELE INDUSTRIALIZĂRII. DE LA CHAN-CHAN LA RAFINĂRIA DE CUPRU DE LA ILO. O coincidență fericită — care ne-a relevat, nemijlocit, una din mărturiile impresionante ale continuității istorice în creația popoarelor latino-americane — a făcut ca, aproape imediat după vizitarea unei străvechi așezări de pe continent, Chan-Chan, întemeiată la începuturile celui dintîi mileniu al erei noastre — să putem participa, într-o altă localitate, Ilo, la un eveniment al actualității, care va deveni memorabil pentru peruani.

Lîngă ruinele orașului Chan-Chan, care se întindea pe 18 kmp în plin deșert, am mers pe urmele celebrelor conducte cu care strămoșii ai peruanilor au captat apa Anzilor pentru realizarea primului proiect de irigare a deșerturilor de pe pămînturile continentului care, ulterior, va purta numele de America. La Ilo am fost de față la inaugurarea unui mare complex industrial — o modernă rafinărie de cupru, care mi-a apărut ca un adevărat oraș al efervescenței metalului. Cu pana înmuiată în lichidul incandescent al primei șarje, se scria o pagină nouă în „autobiografia" Republicii Peru. O pagină nouă — explicau membri ai guvernului, care participau la festivitate — deoarece pentru **prima oară cuprul intră în circuitul prelucrării industriale proprii.** Peru este o țară de mineri — de sute de ani se exploatează zăcămintele de cupru din Anzii peruani —, dar necesitățile de cupru rafinat erau acoperite din import. Transformînd minereul de cupru în produs rafinat („cu o puritate metalică de 99,99 la sută", subliniază gazdele această performanță tehnologică și asigurînd inițial 150 000 de tone anual, iar într-o etapă viitoare — 300 000 tone, rafinăria de la Ilo deschide unul din traseele dezvoltării industriale, care — se notează într-un document oficial — „trece peste obstacolele dependenței" și creează condiții pentru „o dezvoltare proprie, fără tutelare politică sau economică".

Demararea producției într-o nouă întreprindere industrială se transformă, adesea, în evenimente care focalizează atenția publică. Latino-americanii doresc foarte mult ca în lume să fie cunoscute vechile lor civilizații, dar, de la vestigiile acestora, te călăuzesc direct spre monumente contemporane ale forței lor creatoare. A căror manifestare neocolonialismul a stăvilit-o, a împiedicat-o, negînd nu arareori însăși capacitatea de cucerire prin forțe proprii a progresului economic și tehnic, în expresiile lui moderne. Iată de ce uzinele noi, lărgirea perimetrului industriilor naționale devin expresii esențiale ale autodefinirilor latino-americane în zilele noastre.

Și așa cum, în Peru, de la Chan-Chan am ajuns la rafinăria de la Ilo, în Mexic, după vizitarea unui vechi centru al civilizației maya — cu piramide în care au fost încorporate nu numai o viziune filozofică și estetică proprie asupra lumii, ci și cunoștințe avansate în matematici —, am intrat direct în sala comenzilor electronice de la uzina petrochimică de la Pajaritos. Una din gazdele noastre, tînărul inginer Antonio Garcia, face totul pentru ca, dincolo de termenii limbajului tehnic, în care schițează istoria și profilul întreprinderii — „obiectiv din prima linie a bătăliei pentru industrializare" — să ne dea și o imagine a semnificației acesteia în cadrul eforturilor generale ale Mexicului pentru diversificarea economiei sale, pentru creșterea gradului de autonomie al acesteia. Și, astfel, între fraze conținînd relatări despre specificul tehnologiilor moderne folosite se intercalează reflecții care exprimă simplu, emoționant, satisfacția profesională, mîndria patriotică : „mexicanii au fost întotdeauna oameni care au creat, care au zidit ; continuăm această operă în diverse domenii și e firesc ca, în lumea de azi, a revoluției tehnico-științifice, să făurim o industrie națională puternică, să acumulăm o forță științifică și tehnică proprie".

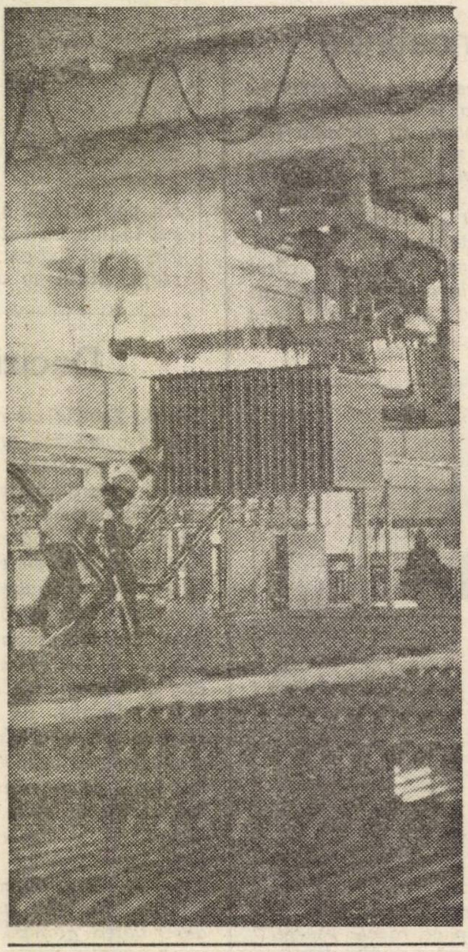

La Ilo, cuprul a intrat în era industrializării...

Redobîndirea suveranității naționale asupra resurselor naturale — temă tratată în prima parte a acestor însemnări — și **intensificarea construcției industriale, orientată de necesități și priorități ale dezvoltării, bazate cu precădere pe forțe proprii, reprezintă obiective strategice ale emancipării naționale și economico-sociale.** Analiștii acestor fenomene actuale din America Latină relevă, totodată, că progresul industrial dobîndește un rol important în însuși **procesul de consolidare a națiunilor de pe continent.** În Brazilia, de pildă, pionieratul industrial în regiuni cu mari bogății naturale pînă de curînd neexploatate (și cu populații închistate în forme neevoluate ale activităților economice, fără comunicare comercială sau de alt ordin chiar cu regiuni relativ învecinate) înseamnă nu numai modernizare economică, ci și relee ale omogenizării naționale, rolul muncitorilor industriali și al specialiștilor care — în zone greu accesibile — construiesc șosele, ridică întreprinderi și „aprind făclii cu scînteie scăpărată din ape" (alegorie locală a electrificării), este asemuit cu cel îndeplinit de legendarii **bandeirantes,** detașamente ale acelor oameni temerari care, la începutul secolului trecut, au întemeiat primele așezări pe vaste teritorii nelocuite din interiorul țării.

Industrializarea constituie, în prezent, o preocupare centrală în politica economică a multor state latino-americane. Evident, căile și formele pe care le îmbracă dezvoltarea industrială și intensitatea acesteia diferă de la o țară la alta, depinzînd, în linii mari, atît de varietatea condițiilor economice și financiare ale fiecăreia, de gradul controlului național asupra resurselor naturale și a prelucrării acestora, cît și de modul în care se acționează pe plan politic — iar pozițiile și capacitățile de finalizare în această direcție sînt eterogene — în fața multiplelor presiuni ale societăților transnaționale, care se opun tendințelor de autonomie în economie, prin care se restrînge sfera lor de influență și de interese în America Latină.

În coordonatele cuprinzătoare ale temelor abordate în acest articol nu ne-am propus să tratăm exhaustiv problematica industrializării în America Latină, ci să semnalăm — ca și în cazul altor probleme asupra cărora ne oprim — **semnificația ei în ansamblul proceselor politico-economice și social-culturale care reflectă schimbările înnoitoare de pe continentul de la sud de Rio-Grande.** Importanța progresului industrial pentru un obiectiv fundamental al acestor procese — **cucerirea independenței economice** — este relevată și de următoarele date comparative : în 1950, valoarea producției industriale a țărilor latino-americane, calculată în dolari, era de 11 miliarde, iar în 1976 — 67 de miliarde.

Sînt cifre care intră în „autobiografiile contemporane" ale națiunilor latino-americane care, așa cum subliniază, într-un studiu, secretarul executiv al C.E.P.A.L., Henrique Iglesias, „au trecut pragul vîrstei de maturizare industrială".

„ÎNTÎLNINDU-NE CU TOATE NAȚIUNILE LUMII PE MERIDIANELE EGALITĂȚII ȘI COLABORĂRII ECHITABILE." În mod logic, crearea și lărgirea condițiilor pentru consolidarea capacităților de decizie suverane în elaborarea unei politici economice și culturale proprii — tendință manifestă în actualele evoluții latino-americane — implică și afirmarea unor opțiuni corespunzătoare în sfera relațiilor internaționale. Promovarea orientărilor independente în determinarea căilor și direcțiilor dezvoltării și opoziția neocolonialistă la aceste tendințe au determinat denunțarea raporturilor de exploatare și de dominație, conturarea unor poziții ferme în apărarea intereselor naționale și pe căile specifice ale politicii externe.

Este știut că dominația străină asupra multor rezerve de materii prime ale țărilor continentului și infiltrarea societăților transnaționale în pozițiile de importanță strategică ale unor sectoare economice și financiare au fost folosite, în multe cazuri, pentru obstrucționarea autonomiei de decizie în politica in-

ternă și externă a unor țări latino-americane. Aceste practici „clasice" ale tutelei neocolonialiste — în care au fost implicate și diferite organisme interamericane, în primul rînd O.S.A. — s-au manifestat pe diverse căi : de la intervenții economice și chiar militare în treburile interne ale unor state pînă la acte de blocare a colaborării între țări cu regimuri social-politice diferite, cum au fost măsurile din 1964 împotriva Cubei. În ultimii ani, statele latino-americane au anulat, rînd pe rînd, acele acte patronate de O.S.A., care fuseseră impuse de pe poziții de forță și în climatul „războiului rece". În acești ani, se rescrie literalmente istoria raporturilor interamericane. Abrogarea hotărîrilor luate împotriva Cubei, introducerea clară și explicită, în statutele organismelor interamericane, a principiilor coexistenței pașnice, ale normelor egalității juridice a statelor și neintervenției, solidaritatea latino-americană în determinarea unui nou curs, echitabil, al raporturilor economice cu S.U.A., reprezintă — în forme și expresii specifice ale politicii externe elaborate de fiecare țară — consensuri principiale ale statelor latino-americane în sprijinul dezvoltării independente. Pe baza acestor consensuri, s-a constituit și „Sistemul Economic Latino-American" (S.E.L.A.). Despre caracterul acestei organizații — reflectînd resorturi și trăsături caracteristice ale pozițiilor internaționale, susținute de țările latino-americane, ne-a vorbit secretarul executiv al S.E.L.A., Jaime Moncayo :

„Sistemul economic latino-american exprimă acel nou tip de relații internaționale, pe planul raporturilor multilaterale, **care exclude orice fel de «rețete» sau «modele», fiind un for de conlucrare și de consultare în jurul unor obiective care emană din hotărîrile suverane ale tuturor părților participante la acest mare dialog continental.** Sînt multe asemenea obiective. În primul rînd, identificarea unor noi posibilități de acțiune pentru sporirea rolului și contribuției țărilor latino-americane la făurirea **unei noi ordini economice internaționale, în realizarea acesteia fiind interesate în mod obiectiv, într-un fel sau altul, toate țările latino-americane.** Totodată, prin studierea în comun a situației conjuncturilor din comerțul internațional, a posibilităților de diversificare a exporturilor, S.E.L.A. sprijină eforturile statelor latino-americane spre o cît mai largă deschidere în relațiile cu celelalte state în curs de dezvoltare, cu toate țările lumii, militînd pentru schimburile economice fără restricții și discriminări, echitabile și reciproc avantajoase. Necesități stringente ale cuceririi unor noi poziții în diviziunea internațională a muncii — condiție importantă pentru stimularea producției naționale în ramurile netradiționale ale economiilor latino-americane — explică, în primul rînd, acțiunile prin care țările noastre urmăresc să participe, cu o pondere mai mare, în comerțul internațional, întîlnindu-ne astfel cu toate națiunile lumii, pe meridianele egalității și ale unei colaborări echitabile.

Dezbaterile, proiectele și inițiativele întreprinse de țările latino-americane, inclusiv în cadrul S.E.L.A., sînt viabile, deoarece — sublinia interlocutorul nostru — ele se desfășoară pe baza respectului deplin pentru personalitatea și voința suverană a fiecărei țări, în spiritul noilor principii ale relațiilor dintre state care se impun tot mai mult în viața internațională. Concepem abordarea problemelor cu care ne confruntăm, fie pe plan interamerican, fie pe plan mai larg, prin participarea cu drepturi egale a tuturor țărilor, indiferent de mărimea lor geografică sau de puterea lor economică. Este o uriașă forță transformatoare în aceste principii. Forța care determină și acele procese din țările continentului nostru pe care, în mod curent, le denumim evoluții noi în America Latină".

„SÎNT MULȚI KILOMETRI PÎNĂ ÎN ROMÂNIA, DAR ROMÂNII NE SÎNT APROAPE".

... Ne aflăm în vecinătatea imediată a urbei Chan-Chan și nu departe de Ilo — la Trujillo. Participăm la o premieră industrială. Sînt expuse mașini, tipuri de mașini-unelte care intră în profilele de producție ale unei

Siderurgia — o contribuție fundamentală la diversificarea economiei

noi și foarte importante întreprinderi din Trujillo. Sînt prezenți un membru al cabinetului, conducători ai centralei industriale de stat „Induperu", reprezentanți ai vieții culturale. Cei care explică caracteristicile funcționale ale mașinilor expuse vorbesc cînd în limba română, cînd în limba spaniolă ; cînd, alternativ, în ambele limbi. Sînt tehnicieni și ingineri români și peruani care lucrează în cadrul unui important obiectiv industrial al cooperării dintre cele două țări — fabrica „Maquinas Herramientas Andinas", care a luat ființă sub forma unei întreprinderi mixte. Consemnăm aprecieri elogioase la adresa tehnicii și tehnologiei românești, expresii ale satisfacției în legătură cu colaborarea pe multiple planuri dintre România și Peru. Se relevă un moment de referință pentru multiplicarea relațiilor de colaborare dintre cele două țări — vizita efectuată în Peru de președintele Nicolae Ceaușescu. „Sînt mulți kilometri pînă în România, dar românii ne sînt aproape", spunea un savant peruan, împărtășindu-ne interesul deosebit cu care ascultase cuvîntarea rostită de șeful statului român la Universitatea din Lima. „Președintele Ceaușescu a apropiat de noi imaginea României, a oamenilor din țara dumneavoastră, ne-a făcut să înțelegem mai bine personalitatea poporului român, hărnicia lui, ardoarea cu care muncește pentru a-și făuri destinul său contemporan. Cunoșteam mai demult **principiile sănătoase, corecte și profund constructive ale politicii internaționale desfășurate de România, iar vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Peru și în alte țări latino-americane ne-a dat posibilitatea să fim martorii unor noi materializări ale acestor principii".**

În țările latino-americane vizitate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, interesul pentru cunoașterea realităților economice și social-politice ale României socialiste este în continuă creștere, iar, în opinia publică din aceste țări, s-au păstrat vii, chiar în amănunte, nobilele mesaje de prietenie și de colaborare desprinse din cuvîntările ținute de șeful statului român, din documentele oficiale ale convorbirilor la nivel înalt care au deschis noi perspective colaborării dintre România și țările latino-americane.

Fabrica din Trujillo este doar una din mărturiile multiplicării acestor relații în diverse direcții — schimburi comerciale, cooperare tehnică și științifică, apropierea reciprocă a valorilor spirituale. Am asistat la Quito, capitala Ecuadorului, la o întîlnire omagială consacrată României de părinții studenților care au studiat sau studiază în țara noastră, cu burse acordate de statul român ; cu entuziasmul relatărilor din scrisorile primite de la fiii lor aflați în România, vorbeau cu admirație despre București, despre ospitalitatea poporului nostru, despre destoinicia românilor în asigurarea progresului industrial — „palpabil, spunea unul din participanți, atît în cadrul schimburilor economice dintre țările noastre cît și în «zestrea de creativitate tehnică» cu care se întorc din țara dumneavoastră tinerii noștri, specializați în diverse domenii de importanță vitală pentru dezvoltarea modernă a economiei ecuadoriene."

De multe ori și pe diferite meridiane ale continentului, reporterului i s-au dezvăluit alte și alte semnificații ale rațiunilor care explică de ce — în pofida distanțelor geografice foarte mari — **latino-americanii îi consideră pe români apropiați.** Desigur, această apropiere se realizează, în mare măsură, pe punțile cu dublu tranzit ale colaborării și cooperării economice și tehnice și ale cunoașterii reciproce, înlesnită de afinități de limbă și de cultură. Dar, concomitent cu acestea, se manifestă afinități și în optica asupra modului de soluționare a unor mari probleme internaționale, în vederea statornicirii unei noi ordini economice și politice în lume, pentru o pace durabilă, bazată pe echitate și egalitate în relațiile dintre state. Tocmai pe aceste afinități, exprimînd poziții similare sau convergente în direcția făuririi unei noi ordini internaționale, menită să stimuleze accelerarea progresului în țările în curs de dezvoltare, se întemeiază conlucrarea activă a României cu țările latino-americane în cadrul „Grupului celor 77", la diferite forumuri și conferințe internaționale. La Conferința O.N.U.D.I. de la Lima, de pildă, această conlucrare a fost relevată de importante inițiative ale reuniunii, printre autorii cărora a fost și România. După citirea mesajului adresat conferinței de tovarășul Nicolae Ceaușescu — document care conținea poziții de principiu și propuneri constructive ale României în legătură cu căile și posibilitățile de lichidare a decalajelor existente în lume —, președintele conferinței ne-a declarat : „mesajul adresat de șeful statului român înseamnă un sprijin imens pentru o contribuție cît mai substanțială a acestei reuniuni la o nouă ordine internațională."

În expresiile politice revelînd autodefiniri ale țărilor latino-americane, paginile despre prieteni apropiați și solidari conțin multe asemenea aprecieri despre România.

■

Din această cronică vie a schimbărilor înnoitoare care au loc în țările latino-americane am transcris cîteva momente ale acelor mutații care ilustrează permanența capacităților creatoare ale națiunilor de pe continent și manifestarea lor în condițiile contemporane. Ele au loc — așa cum s-a notat și în aprecierile interlocutorilor noștri, care ne-au înlesnit redactarea acestor însemnări — în contextul conturării unui nou tip de relații internaționale — la afirmarea cărora statele latino-americane au o participare proprie, prestigioasă — și în condițiile unor neîntrerupte confruntări cu contraofensive neocolonialiste, aproape fiecare cucerire în direcția transformărilor progresiste fiind obținută pe terenul acestor confruntări.

N-am încărcat aceste considerații cu prea multe cifre și date, lăsînd loc mai ales acelor mărturii, din cele mai semnificative, ale noilor realități de pe continentul de la sud de Rio-Grande — relatate de cei ce le trăiesc și le înfăptuiesc — care pun în lumină ideile-forță ale dezvoltării suverane. Ele iau forme și intensități distincte, determinate de evoluțiile istorice, de realitățile social-politice concrete ale fiecărei țări, și tocmai din **această bogăție a formelor și căilor naționale ale dezvoltării independente se desprind și trăsături comune ale autodefinirilor latino-americane în lumea de azi.**

Eugen Pop

KENYA

Opțiune pentru continuitate

În cadrul conferinței extraordinare a partidului KANU — Uniunea Națională Africană din Kenya —, desfășurată la 6 octombrie, cei 1 600 delegați l-au desemnat președinte al partidului pe Daniel Arap Moi, ceea ce, potrivit prevederilor Constituției, echivalează cu desemnarea sa drept candidat unic la funcția supremă în stat. De altfel, marți 10 octombrie, Daniel Arap Moi a fost proclamat oficial președinte al Republicii Kenya — fiind al doilea președinte din istoria acestui stat. În cadrul aceleiași ceremonii, președintele a desemnat pe noul vicepreședinte al țării și pe membrii guvernului.

Problema succesiunii în Kenya, în urma decesului lui Jomo Kenyatta — 22 august a.c. — a fost, deci, reglementată, alegîndu-se calea mai simplă. Aceasta întrucît, conform prevederilor Constituției kenyene, desemnarea, în unanimitate, a unui singur candidat la președinție nu mai făcea necesară supunerea candidaturii respective votului universal, cu condiția însă ca acest candidat să fie membru al Parlamentului — ceea ce este cazul lui Daniel Arap Moi. Se știe, totodată, că, după decesul lui Kenyatta, vicepreședintele țării — Arap Moi — devenise, în conformitate cu prevederile Constituției, președinte ad-interim.

Noul șef al statului releva, încă în timpul acestei funcții, că țara a moștenit din timpul conducerii lui Kenyatta unitatea, legalitatea, baza stabilității politice, a dezvoltării economice și sociale, iar cel mai mare omagiu al națiunii față de defunctul președinte constă în menținerea și dezvoltarea acestor principii. În legătură cu opțiunile externe, Daniel Arap Moi arăta că guvernul său va respecta acordurile internaționale încheiate de țara sa, va sprijini Organizația Națiunilor Unite, Organizația Unității Africane și, îndeosebi, mișcarea de nealiniere.

Pe de altă parte, problemele sociale sînt considerate ca avînd o importanță deosebită. Noul președinte al Kenyei preciza că, în curînd, se va proceda la o reexaminare sistematică a principalelor orientări economice și sociale ale țării. Astfel, pe plan economic se are în vedere necesitatea depunerii unor eforturi sporite pentru dezvoltarea cu precădere a agriculturii. „Agricultura, preciza președintele Arap Moi, continuă să rămînă baza economiei noastre, și toate preocupările trebuie să se concentreze în vederea dezvoltării și creșterii eficienței sale, pentru a se asigura hrana populației, sporirea nivelului de viață al populației și, evident, o mai judicioasă repartizare a veniturilor".

În fine, referindu-se la coeziunea etnică — factor care a stat la baza stabilității politice a Kenyei și, în mod implicit, a asigurat premisa necesară dezvoltării economice și sociale — noul președinte sublinia că aceasta trebuie menținută, respectată și cultivată. În acest sens, într-un mesaj

Daniel Arap Moi, desemnat lider al KANU, a devenit, de la 10 octombrie, președinte al Kenyei (al doilea din istoria acestei țări)

adresat poporului, președintele preciza că „fracționismul și tribalismul sînt forțe distrugătoare, al căror «lux» nu și-l poate oferi națiunea kenyană".

Acestea ar fi, în esență, primele precizări și indicii care pot concura la conturarea unui răspuns la întrebarea, pe care nu puțini și-au pus-o: cum va fi Kenya după Kenyatta ? Desigur, este o întrebare ce-și poate găsi răspunsul definitiv numai în evoluția evenimentelor. Dar premisele favorabile existente oferă, ele însele, datele esențiale pentru ca ceea ce a fost definitoriu în perioada lui „Mzee" — „Înțeleptul", „bătrînul", cum i se spunea, în mod curent, fostului șef al statului — să poată fi continuat și îmbogățit.

Pe plan economic, Kenya a înregistrat semnificative realizări. Astfel, în domeniul agriculturii, producția globală a depășit în 1977 cu 150 milioane lire producția din anul precedent, cele mai semnificative realizări fiind înregistrate la culturile cerealiere, la trestia de zahăr și la cafea. Progrese au fost înregistrate și în domeniul industriei, o premieră constituind-o intrarea în producție a unei uzine de produse chimice, precum și în planul infrastructurii, Kenya avînd una din cele mai dezvoltate rețele de transport de pe continent.

Date fiind atît moștenirea din perioada colonială și consecințele crizei economice, balanța comercială a țării a fost, mult timp, deficitară. În ultima perioadă, însă, datorită unei politici economice de liberalizare, în sensul atragerii și protejării investițiilor, situația a început să se redreseze. După cum constata un studiu recent întocmit de revista „Newsweek" și „Whartom Econometric Forecasting Associates", ameliorarea conjuncturii se datorează unor încasări mari obținute prin sporirea producției de cafea (pe cele 90 000 tone recoltate s-au obținut, în 1977, 500 milioane dolari ; cu 130 la sută mai mult decît în 1976), precum și a producției de ceai (cel mai mare producător din Africa). Totodată, rata inflației este de 35 la sută. În context, se opina că destrămarea, în 1977, a Comunității est-africane (Kenya, Uganda, Tanzania) a ridicat, probabil, o barieră în calea „boom"-ului economic al Kenyei și a obligat-o să găsească alte piețe de desfacere pentru mărfurile sale. Totuși, întrucît Kenya are bază agricolă bine diversificată, se așteaptă ca produsul intern brut real să crească cu 2,5 la sută în viitorii doi ani. Este aceasta și una din explicațiile accentului deosebit pe care autoritățile îl pun, în prezent, pe dezvoltarea economiei agrare.

Acestea sînt coordonate ale vieții politice și economice kenyene, acum cînd, după 14 ani, funcția supremă în stat a fost preluată de Daniel Arap Moi care s-a angajat să continue opera lui Jomo Kenyatta, cel ce și-a pus amprenta asupra Kenyei, intrînd în cronica Africii contemporane ca un eminent luptător pentru libertatea poporului său.

Dumitru Constantin

Puternice mișcări greviste, împotriva cărora au fost mobilizate importante forțe polițienești, au loc în Guatemala, în semn de protest față de creșterea costului vieții, de politica economică a guvernului